

JAARREKENING EN -VERSLAG 2008

24 juni 2009

In Holland Rijnland werken samen:
Alkemade, Hillegom, Katwijk,
Leiden, Leiderdorp, Lisse,
Noordwijk, Noordwijkerhout,
Oegstgeest, Teylingen,
Voorschoten en Zoeterwoude

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG 2008

1. Inleiding	4
2. Rekeningresultaat	9
3. Bestuur	13
<i>Programma's:</i>	
4. <u>Ruimtelijke Agenda</u>	15
4.1 Onderdeel Ruimte	15
4.2 Onderdeel Verkeer en Vervoer	29
4.3 Onderdeel Economische zaken	39
5. <u>Sociale Agenda</u>	47
6. <u>Bestuur en Middelen</u>	67
Paragrafen:	
Weerstandsvermogen	77
Onderhoud kapitaalgoederen	79
Financiering	81
Bedrijfsvoering	83
Verbonden partijen	93
BTW-compensatiefonds	95

<u>JAARREKENING</u>	97
Holland Rijnland 2008	
a. BALANS	
- Waarderingsgrondslagen	99
- Balans	101
- Toelichting op de balans	103
- Staat van de reserves	109
- Staat van de voorzieningen	111
- Staat van overlopende passiva	112
- Investerings- en financieringsstaat	114
b. BATEN EN LASTEN	
- Programmarekening over begrotingsjaar	115
- Overzicht baten en lasten	116
- Bijdragen gemeenten per taak	118
- Bijdragen gemeenten rekening 2008 (na bestemming)	120
- Afrekenstaat (na bestemming)	122
- Overzicht incidentele baten en lasten	124
- SiSa bijlage verantwoordingsinformatie	126
c. BESLUIT	127
d. ACCOUNTANTSVERKLARING	129
e. BIJLAGEN	
1. - Kostenverdeelstaat	133
2. - Overzicht liquiditeit i.v.m. renteopbrengsten	135
3. - Kostenverdeling Woonruimteverdeling	136
4. - Bijdrage gemeenten op basis van leerlingenaantallen	137
5. - Overzichten Besluit Woninggebonden Subsidies	138

JAARVERSLAG 2008

24 juni 2009

In Holland Rijnland werken samen:
Alkemade, Hillegom, Katwijk,
Leiden, Leiderdorp, Lisse,
Noordwijk, Noordwijkerhout,
Oegstgeest, Teylingen,
Voorschoten en Zoeterwoude

1. INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2008 van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

In goede samenwerking met de bestuursorganen, bestuurders en ambtenaren van de deelnemende gemeenten, en de ambtelijke organisatie van de regio is een aantal mooie resultaten geboekt en zijn er forse stappen gezet in belangrijke onderwerpen.

Wat is er bereikt:

Hier onder wordt in het kort een opsomming gegeven van de belangrijkste hoogtepunten in het afgelopen jaar.

Ruimtelijke Agenda

- *Randstad Urgent contract Holland Rijnland ondertekend.* In oktober 2008 heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat namens het Kabinet het Randstad Urgent contract ondertekend voor de projecten van Holland Rijnland (Greenport, Valkenburg, Bioscience, Rijnlandroute, RijnGouwewijn). Het rijk erkent hiermee het belang van deze projecten voor de economische structuur van de Randstad. Ook heeft de Minister de toezegging gedaan dat er een rijksbijdrage voor de projecten komt. De grootte van het bedrag moet in 2009 blijken. Aan Bioscience is in 2008 reeds € 10 mln. toegekend voor de ongelijkvloerse kruising. De gemeente Leiden is de ontvanger van dit bedrag.
- *Regionale Structuurvisie in procedure gebracht.* Na een lang traject is eind 2008 de concept Regionale Structuurvisie afgerond. In december is deze voor zienswijze naar de gemeenteraden gestuurd.
- *Greenport visie afgerond en eerste stappen genomen naar organisatie en projecten.* Als deeluitwerking van de concept Regionale Structuurvisie is eind 2008 de ontwerp Inter gemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek afgerond en vervolgens ter visie gelegd. Eerder in het jaar was voor de Greenport al een FES-aanvraag gehonoreerd voor twee uit te voeren projecten, te weten Trappenberg-Kloosterschuur en Delfweg. Voor eerst genoemde project is er een FES bijdrage toegekend van € 4,5 miljoen en voor de Delfweg € 2,3 miljoen. Daarnaast zijn in 2008 de Samenwerkingsovereenkomst en bijbehorende raadsvoorstellen opgeleverd voor de oprichting van de Greenport Ontwikkelings Maatschappij.
- *Visie openbaar vervoer Holland Rijnland opgesteld.* Een andere deeluitwerking van de Regionale Structuurvisie die in 2008 in procedure is gebracht, is de OV-visie. Deze visie op het openbaar vervoer in Holland Rijnland is gelijktijdig met de RSV naar de gemeenteraden gestuurd en vormt belangrijke input voor de nieuw te verlenen OV-concessie door de provincie.
- *Voorkeustracé Rijnlandroute bepaald.* In maart 2008 is op basis van een maatschappelijke kosten-baten-analyse het voorkeustracé van de Rijnlandroute door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Dit voorstel is door Provinciale Staten bijna geheel overgenomen. Hierdoor worden de te onderzoeken tracés in de vervolgstudie (project MER) beperkt tot twee waarvan de N11-variant via een bypass langs de A44 ten oosten van het Valkenburgse Meer naar de N206 bij Katwijk de bestuurlijke voorkeur heeft. Het opwaarderen van de Churchillaan wordt als nulplusvariant meegenomen in de studie. Later heeft Provinciale Staten besloten om in de vervolgstudie nog een tracé uit de inspraak toe te voegen, het zogenaamde spoortracé. Eind 2008 is de startnotitie voor het vervolgonderzoek naar de Rijnlandroute (project MER) verschenen.

- *Samenwerkingsagenda Noordelijke Ontsluiting Greenport (NOG) opgesteld.* Eind 2008 hebben de provincies Noord- en Zuid-Holland samen met de stadsregio Amsterdam, Holland Rijnland en de betrokken gemeenten een samenwerkingsagenda uitgebracht. Hierin staan maatregelen om de bereikbaarheid en de leefbaarheid in de Bollenstreek en de Haarlemmermeer te verbeteren. Concreet is afgesproken welke partijen aan de lat staan voor de uitwerking van de projecten. Het gaat daarbij onder andere om een verbinding tussen de N206 en de N205 bij Hillegom, een aantal maatregelen om de bereikbaarheid over de weg van het 'middengebied' van de Bollenstreek te verbeteren en een studie naar de noordelijke randweg Rijnsburg. Daarnaast heeft Holland Rijnland het trekkerschap op zich genomen van de uitwerking van de OV-corridor Bollenstreek-Haarlemmermeer-Schiphol/Amsterdam (o.a. doortrekking Zuidtangent).
- *Regionale Huisvestingsverordening vastgesteld.* In 2008 is de aangepaste huisvestingsverordening door het Algemeen Bestuur vastgesteld.
- *Tegenvallende woningbouwproductie en introductie van woningbouwregisseur.* Holland Rijnland monitort jaarlijks de woningbouwproductie in de regio. In het eerste halfjaar van 2008 zijn bijna 400 woningen toegevoegd (CBS, 2009). De doelstelling uit het convenant Woningbouwafspraken 2005-2009 (realisatie van 14.620 nieuwbouwwoningen) wordt vrijwel zeker niet gehaald. Tot en met juli 2008 is 37% van die taakstelling gerealiseerd. Gevolg is dat voor de woningbouw tot en met 2008 slechts € 8,9 mln. van de in totaal gereserveerde BLS-subsidie € 24 mln. zeker is gesteld. De regio is daarmee een van de slechtst producerende regio's in Nederland. Dit heeft er medio 2008 toe geleid dat er een woningbouwregisseur is aangenomen die knelpunten in de woningbouwproductie moet signaleren en waar mogelijk wegnemen. In 2008 is VROM een nieuwe ronde verstedelijkingsafspraken gestart voor de periode 2010-2020.

Sociale Agenda

- In Holland Rijnland is de aanval op de schooluitval ingezet. In vier jaar tijd willen de scholen voor voortgezet onderwijs en de ROC's het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters met 40% terugdringen. Hiertoe is in juni een convenant met het Rijk gesloten, en hebben de scholen gezamenlijk maatregelen benoemd die de schooluitval terug moeten dringen. In 2009 willen de scholen met de gemeenten in Holland Rijnland komen tot een meerjarig programma voortijdig schoolverlaten.
- Het regionale arbeidsmarktbeleid is op de kaart gezet in 2008. Ondernemers, onderwijs en overheid zijn er van doordrongen dat arbeidsmarktvoorwaarden op regionale schaal opgepakt moeten worden. Zowel het vraagstuk aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en het tekort aan voldoende geschoold personeel op langere termijn, als de gevolgen van de economische crisis op de korte termijn, vragen om regionale oplossingen. Met de vaststelling van regionaal arbeidsmarktbeleid en een drukbezochte regiowerktop, gehouden bij de FloraHolland in Rijnsburg, zijn hiertoe de eerste stappen gezet.
- Het Regionaal Bureau Leerplicht heeft in 2008 zeer grote vooruitgang geboekt in de administratie. In 2008 zijn de leerlingenadministraties van 6 gemeenten overgeheveld. Per januari 2009 worden ook de leerlingenadministraties van Leiden en Kaag&Braassem overgedragen aan het Regionaal Bureau Leerplicht en dan hebben alle gemeenten in Holland Rijnland – op Noordwijkerhout na – zowel leerplichthandhaving als de leerlingenadministratie ondergebracht bij het Regionaal Bureau Leerplicht. Hiermee is een samenhangende registratie van waar alle leerlingen in de regio op school zitten, van verzuim en van voortijdig schoolverlaten mogelijk geworden. In 2008 is voorts een aansluiting op het GBA verkregen en hebben diverse opschoningsoperaties plaatsgevonden. Het Regionaal

Bureau Leerplicht heeft deelgenomen aan een pilot om het voor VO-scholen en MBO-instellingen mogelijk te maken verzuim digitaal via een landelijk loket te melden. Al met al is in 2008 een grote inspanning geleverd die vele knelpunten uit de eerdere jaren in het bestaan van het Regionaal Bureau Leerplicht heeft opgelost.

- Holland Rijnland heeft in 2008 een faciliterend en coördinerend bijgedragen aan het project Ketenaanpak Jeugd dat samen met alle gemeenten in Holland Rijnland en Rijnstreek en met de belangrijkste maatschappelijke zorginstellingen voor jeugdigen en gezin wordt uitgevoerd. In dit project is een verwijzindex aangeschaft en is de implementatie ervan gestart bij de Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar, het Algemeen maatschappelijk werk en Bureau Jeugdzorg. Voorts is een regionale visie op het Centrum voor Jeugd en gezin vastgesteld. Tenslotte is de methodiek Eén gezin, één plan ontwikkeld waarbij verschillende zorgpartijen met zogenoemde multiprobleemgezinnen gezamenlijk één plan van aanpak ontwikkelen in plaats van verschillende afzonderlijke plannen. Tevens worden hierbij afspraken gemaakt over de coördinatie van zorg. Dit project heeft een landelijke voorbeeldfunctie door de regionale samenwerking.
- In 2008 is onder verantwoordelijkheid van Holland Rijnland en in samenwerking met CWI's, ROC's en sociale diensten het regionale Jongerenloket voor Onderwijs en werk van start gegaan. Vanaf januari was dit loket in de Leidse regio actief en vanaf juni ook in de Duin- en Bollenstreek. In dit jaar wisten vele jongeren de weg naar het jongerenloket te vinden: maar liefst 550 jongeren zijn daadwerkelijk gestart met een traject bij het jongerenloket, waarvan er eind 2008 reeds 339 waren geplaatst op een opleiding en/of werk.

Bestuur

- Evaluatie Holland Rijnland:
In 2008 heeft er een evaluatie plaats gevonden over de samenwerking tussen de 12 gemeenten binnen het samenwerkingsverband Holland Rijnland. Hiertoe heeft een delegatie van het Dagelijks Bestuur een bezoek gebracht aan de raadscommissies van de aan Holland Rijnland deelnemende gemeenten. Daarnaast heeft het organisatieadviesbureau Holland Consultancy een externe evaluatie uitgevoerd en hiertoe naast de 12 gemeenten met verschillende partners van Holland Rijnland interviews gehouden. De belangrijkste conclusies die hieruit naar voren zijn gekomen luiden:
 - Dat de afgelopen vier jaar heeft de samenwerking tussen de gemeenten zich in positieve zin heeft ontwikkeld. Op veel dossiers is aanzienlijke voortgang geboekt. Het instellen van het Regionaal Investeringsfonds voor co-financiering van vijf grote projecten getuigt van grote bestuurskracht. Ook wordt er hard gewerkt om de ambities vastgelegd in het Programma van Afspraken uit 2002 te realiseren. Daarvoor is medewerking van provincie(s) en Rijk cruciaal.
 - Met Holland Rijnland hebben de samenwerkende gemeenten, meer dan voorheen, een instrument om gesprekspartner te zijn voor deze overheden. Uiteraard ligt er ook nog veel huiswerk. Met het realiseren van (infra)projecten als de Rijn Gouwelijk, de Rijnlandroute, de noordelijke ontsluiting Greenport Duin- en Bollenstreek en de Greenport zelf, is een proces waar vele jaren mee zijn gemoeid. Het opzetten van een regionaal uitvoeringsprogramma Natuur&Landschap, het uitvoeren van de regionale visie op openbaar vervoer zijn dossiers die nog in de kinderschoenen staan. Met een sluitende aanpak voortijdig schoolverlaten is een voortvarende start gemaakt. Maar er moet nog veel worden gedaan om de doelstellingen te realiseren. De ingezette koers van niet vrijblijvende samenwerking moet dan ook worden voortgezet om de grote projecten daadwerkelijk te realiseren.
-

- Naast deze positieve constatering ziet ons bestuur in de evaluatie voldoende aanknopingspunten om de werkwijze van de samenwerking te verbeteren. En daarmee onder andere te werken aan blijvende betrokkenheid en draagvlak onder raads- en collegeleden. De werkgroep Boeien en Binden die hiertoe is ingesteld zal in 2009 met voorstellen komen.
- In 2008 heeft een organisatiewijziging plaatsgevonden. De organisatie bestaat nu uit de afdelingen Ruimtelijke Agenda (RA), Sociale Agenda (SoAg), Bestuurs- en Managementondersteuning (BMO) en Middelen, Beheer en Control (MBC). De programmamanagers zijn lijnmanagers geworden van de afdelingen RA en SoAg. Het Regionaal Bureau Leerplicht is onderdeel geworden van de afdeling SoAg. Daarmee is er efficiencywinst geboekt in de overhead en is tevens betere aansluiting van het Regionaal Bureau Leerplicht op het gemeentelijk jeugdbeleid mogelijk geworden.
- Binnen het ambtelijke apparaat wordt gewerkt aan een verdergaande professionalisering van de bedrijfsvoering. Verhoging van de kwaliteit en de effectiviteit zijn daarin de doelen.

In het hierna volgende jaarverslag en de jaarrekening wordt verder inhoudelijk ingegaan op de programma's: Ruimtelijke Agenda, Sociale agenda en Bestuur en Middelen. De substantiële afwijkingen tussen begrote en werkelijke bedragen met betrekking tot de materiële kosten worden toegelicht. De afwijkingen in de personele kosten zijn toegelicht in de staat geraamde en werkelijke uren.

Het jaarverslag betreft een verantwoording op deelprogramma niveau. Dit is gelijk aan de begroting 2008 die ook op deelprogramma niveau is vastgesteld.

2. REKENINGSRESULTAAT

Resultaat bepaling

Ten opzichte van de begroting 2008 is er sprake van een positief rekeningresultaat.

De onderschrijding zit voor een deel in de plustak van de Leidse Regio, namelijk het Vraagafhankelijk Collectief Vervoer. Het voordeel ad € 218.564,- is veroorzaakt door lagere kosten en de opbrengst van boetes als gevolg van het niet halen van de doelstellingen door Connexion. Dit bedrag zal worden uitgekeerd aan de aan de CVV deelnemende gemeenten, zijnde de voormalige Leidse Regio gemeenten. Van het boetebedrag à € 129.216,00 zal circa 10% terug worden uitgekeerd aan de Provincie Zuid Holland.

Daarnaast behoefde een verrekening van de Werk & Inkomen lasten niet plaats te vinden hetgeen eveneens een voordeel voor de Leidse regio gemeenten op levert van € 70.300,-

Daarnaast is een bestanddeel van het resultaat de renteopbrengst. De totale renteopbrengst bedraagt € 496.789,-. Hiervan is een belangrijk deel gegeneerd op het saldo voortvloeiende uit het Besluit Woninggebonden Subsidies (zie toelichting bij kopje BWS in deze paragraaf). Het resultaat hiervan vloeit direct terug naar de deelnemende gemeenten. Voor de Leidse Regio gemeenten is dit een bedrag van € 146.688,- en voor de Duin- en Bollenstreek gemeenten een bedrag van € 65.645,-.

Voor de gezamenlijke Holland Rijnland onderdelen is sprake van een onderschrijding van € 142.704,-. Voor een deel veroorzaakt door lagere personeelslasten dan begroot voornamelijk als gevolg van tijdelijke vacatures en enkele plussen en minnen op andere posten. Zie verder het overzicht Toelichting op het resultaat.

Het voordelig resultaat over het jaar 2008 ten opzichte van de begroting na wijziging 2008 bedraagt in totaal € 675.395,-. Gelijktijdig met deze jaarrekening wordt voorgesteld om nog een tweetal reserveringen (voor uitvoering Zuidvleugel Zichtbaar Groener en het verbetertraject Regionaal Bureau Leerplicht) voor 2009 goed te keuren voor een totaal bedrag van € 145.650,-. Verderop in deze paragraaf wordt dit nader toegelicht. Met deze reserveringen komt het uiteindelijke resultaat uit op een bedrag van € 529.745,-.

Toelichting op het rekeningresultaat
Resultaat 2008 begroting versus rekening (na voorgenomen reserveringen)

Gemeente	Totaal begroting	Rekening	Resultaat	Uitsplitsing van het resultaat				
				Rente-opbrengst LR	Rente-opbrengst DB	Resultaat plustaaak LR	Resultaat plustaaak DB	Resultaat Holland Rijnland
Alkemade	171.967	148.277	23.689	10.055		18.992		-5.357
Hillegom	307.446	292.806	14.641		7.451		4.375	2.815
Katwijk	912.393	866.316	46.077		22.403		13.105	10.569
Leiden	1.615.894	1.397.683	218.211	81.152		154.194		-17.135
Leiderdorp	382.504	331.153	51.351	18.314		33.792		-755
Lisse	337.704	321.367	16.337		8.104		4.722	3.511
Noordwijk	373.292	355.784	17.509		9.120		5.342	3.047
Noordwijkerhout	187.647	181.038	6.609		5.639		3.293	-2.323
Oegstgeest	305.978	264.654	41.323	15.530		28.270		-2.476
Teylingen	497.991	464.716	33.275		12.929		13.580	6.765
Voorschoten	330.340	285.961	44.379	15.873		29.619		-1.113
Zoeterwoude	121.945	105.599	16.345	5.765		11.075		-495
Totaal	5.545.100	5.015.354	529.745	146.688	65.645	275.942	44.416	-2.945

Bij de diverse programma's zijn de verschillen toegelicht. Per (deel)programma wordt ingegaan op de verschillen tussen de jaarrekening en begroting.

De oorzaken van het voordelige resultaat zijn in het overzicht op de laatste bladzijde van deze paragraaf weergegeven

Voorgenomen reserveringen

Zoals hierboven aangegeven wordt voorgesteld om een tweetal reserveringen toe te voegen aan de post 'Vooruitontvangen derden gelden'.

1. Uitvoering Zuidvleugel Zichtbaar Groener.

Dit betreft een project van vier jaar waarvoor gelden zijn begroot. Dit project loopt vanaf 2008 tot en met 2013. In de aanloop van dit project zijn alleen personeelsuren gemaakt. De materiële kosten worden geraamd op ca € 265.000,--, waarvoor in de begroting telkenmale een bedrag van ca € 67.000,-- was opgenomen. Voorgesteld wordt om het begrote bedrag ad € 67.150,-- toe te voegen aan de post 'Vooruitontvangen derden gelden'.

2. Verbetertraject Regionaal Bureau Leerplicht.

In juni 2007 is voor dit project voor 2008 respectievelijk 2009 aan eenmalige bijdragen € 83.600,-- respectievelijk € 238.200,-- beschikbaar gesteld. Het project is later op gang gekomen waardoor de gelden 2008 niet geheel zijn besteed. Voorgesteld wordt om het restant ad € 78.500,-- toe te voegen aan de post 'Vooruitontvangen derden gelden' en de kosten in 2009 hieruit te dekken.

BTW compensatiefonds

Van belang is te vermelden dat er over 2008 ook een bedrag van ruim € 6 ton aan zogenaamde doorschuif BTW is gemeld aan de deelnemende gemeenten. De raming op basis van de begroting lag op ruim € 5 ton. Het hogere bedrag aan doorschuif BTW is voor een groot deel veroorzaakt door hogere externe met BTW belaste kosten waaronder inhuur van personeel. De gemeenten hebben hieraan, door verrekening in het BTW compensatiefonds, financieel voordeel. De terugbetaling komt neer op een bedrag van € 1,56 gemiddeld per inwoner.

BWS (Besluit Woninggebonden Subsidies)

In de jaren 2006 en 2007 is inzicht verkregen in de BWS-gelden van de Leidse Regio. Dit heeft er in geresulteerd dat er in 2007 een bedrag van € 5,4 miljoen kon worden uitbetaald aan de gemeenten van de voormalige Leidse Regio. Becijferd is dat er uiteindelijk tot 2018 - einde van de regeling - nog zo'n € 4 miljoen zal overblijven van deze BWS-gelden. Daarbij is aangegeven dat jaarlijks zal worden bezien of er aanleiding is om gelden uit te keren. Dit is afhankelijk van het voorziene saldo.

Voor eind 2008 is er sprake van positief saldo dat daarna in positieve zin verder zal gaan oplopen. Daarom zal er over 2008 een uitkering plaatsvinden van BWS-gelden ten bedrage van € 780.000,--.

Voor BWS-gelden van de voormalige Duin- en Bollenstreek gemeenten is er eveneens sprake van een positief saldo. Over 2008 zal dan ook een uitkering plaatsvinden. Het bedrag van de uitkering zal € 760.000,-- bedragen.

Terugbetaling BWS 2008

	inwoners	Leidse Regio	Duin- en Bollenstreek
Alkemade	14.481	53.464,26	
Hillegom	20.348		86.262,66
Katwijk	61.180		259.364,54
Leiden	116.878	431.516,86	
Leiderdorp	26.376	97.380,93	
Lisse	22.131		93.821,46
Noordwijk	24.906		105.585,70
Noordwijkerhout	15.399		65.282,03
Oegstgeest	22.367	82.579,59	
Teylingen	35.308		149.683,61
Voorschoten	22.861	84.403,45	
Zoeterwoude	8.303	30.654,91	
Totaal	390.538	780.000,00	760.000,00

SMART

Het Algemeen Bestuur ziet uit naar een meer transparante begroting en jaarrekening. Hiervoor is de toezegging gedaan en inmiddels uitgewerkt, dat de begroting 2009 meer SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) gegevens zal bevatten. In de begrotingen van de jaren na 2009 zal het SMART-zijn verder worden doorgevoerd. De begroting 2008 voldeed niet aan deze eis. Dit is ook de reden waarom de jaarrekening niet verder SMART is geformuleerd, omdat de meetgegevens en doelstelling vooraf ook nog niet voldoende waren aangegeven. Met de begroting 2009 zal dit zijn verbeterd.

3. BESTUUR

Het bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland werd gevormd door een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur, en portefeuillehoudersoverleggen.

De gemeenten Alkemade, Hillegom, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude namen deel aan de regionale samenwerking.

Sinds 24 mei 2006 bestaat het Algemeen Bestuur uit achtendertig leden, namens de twaalf gemeenten.

Aantal AB-leden/stemmen per gemeente voor de zittingsperiode 2006-2010		
Gemeente	Aantal leden	Aantal stemmen
Alkemade	2	4
Hillegom	3	6
Katwijk	3	14
Leiden	7	24
Leiderdorp	3	6
Lisse	3	6
Noordwijk	3	6
Noordwijkerhout	2	4
Oegstgeest	3	6
Voorschoten	3	6
Teylingen	4	8
Zoeterwoude	2	2
Totalen	38	92

Voorafgaande aan de AB-vergaderingen vond in één week een vijftal portefeuillehoudersoverleggen (Bestuur & Middelen, Economische Zaken, Ruimte, Sociale Agenda en Verkeer & Vervoer) plaats. In deze vergaderingen adviseerden de colleges het Dagelijks Bestuur onder meer over de onderwerpen op de komende AB-agenda. De agendastukken zijn steeds ruim verspreid, gelijktijdig op de website geplaatst. Ook de leden van de ambtelijke adviesgroepen van de des betreffende portefeuillehoudersoverleggen ontvangen deze stukken. Dit meldt de regio per e-mail aan de regiocontactambtenaar van de deelnemende gemeenten.

De reguliere vergadering van het **Dagelijks Bestuur** is een keer in de twee weken donderdagochtend op het regiokantoor.

Op 31 december 2008 bestond het Dagelijks Bestuur uit zes leden:

H.J.J. Lenferink, voorzitter;
 J. Wienen, vice-voorzitter, portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening en Wonen;
 P.A. Glasbeek, portefeuillehouder Verkeer & Vervoer, project Regionale Investeringsstrategie (RIS);

H.H.M. Groen, portefeuillehouder Economische Zaken, Toerisme en Recreatie, project
RIS en voorzitter Stuurgroep Pact van Teylingen;

Tot 26 maart 2008

S.W.J.G. Schelberg,
Vanaf 26 maart 2008

H.H.V. Horlings, portefeuillehouder Middelen, Communicatie, Natuur & Landschap en
Milieu;

A.D. de Roon, portefeuillehouder Sociale Agenda

4. PROGRAMMA RUIMTELIJKE AGENDA

4.1 Onderdeel Ruimte

Doelstelling van het programma

Maatschappelijke doelstelling

Een duurzame en integrale ruimtelijke ontwikkeling van de regio op de beleidsterreinen wonen, werken, infrastructuur en groen, waarbij de randvoorwaarden vanuit landschap, natuur, water en cultuurhistorie (de groen-blauwe onderlaag) sturend zijn voor de infrastructuur, wonen en werken. Dat betekent:

- behoud en versterking van Groene Hart, plassengebied en Bollenstreek, en de recreatieve en groenblauwe verbindingen tussen landelijk en stedelijk gebied;
- behoud en ontwikkeling van het bollencomplex en behoud, concentratie en verplaatsing van gespecialiseerde glastuinbouw;
- evenwichtige stedenbouwkundige ontwikkeling van de stedelijke band langs de Oude Rijn, inclusief een zorgvuldige en duurzame groene inpassing en bebouwing van het marinevliegkamp Valkenburg;
- realisatie van het vastgestelde woningbouw- en herstructureringsprogramma en regionale verdeling van de sociale woningvoorraad, netto toevoeging 33.000 woningen van 2000 tot 2020.

Doelstelling Holland Rijnland

Het programma Ruimte van Holland Rijnland heeft tot doel om:

- een gezamenlijke ruimtelijke visie op het gebied te ontwikkelen en mede op basis daarvan een volwaardige gesprekspartner te zijn in het overleg met omringende regio's, de provincie en departementen;
- op effectieve wijze op strategisch niveau het beleid van regio's, provincie en rijk beïnvloeden;
- Holland Rijnland te ontwikkelen tot een bestuurlijke factor van belang in het bestuurlijke krachtenveld van de Randstad;
- een platform te bieden voor de deelnemende gemeenten om actuele ruimtelijke ontwikkelingen te bespreken.

Resultaten

De belangrijkste resultaten in 2008 kunnen als volgt kort worden weergegeven:

- Een ontwerp Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport als deeluitwerking van de concept Regionale Structuurvisie 2020, de ISG wordt begin 2009 ter visie worden gelegd;
- De oplevering van een Samenwerkingsovereenkomst en bijbehorende raadsvoorstellen voor de oprichting van de Greenport Ontwikkelings Maatschappij inclusief het creëren van draagvlak daarvoor;
- Randstad Urgent contract Integrale Benadering Holland Rijnland;
- De uitvoering van alle taken die volgen uit de Regionale Huisvestingsverordening 2006, waaronder urgentieverlening en het monitoren van de kwaliteit van de woonruimteverdeling (uitvoering bij woningbouwcorporaties);
- Aanpassing huisvestingsregels en vaststelling Regionale Huisvestingsverordening 2009;
- Stand van zaken overzicht en eerste aanzet tot herijking van de projecten uit de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener;
- De monitoring van de afspraken over de regionale bouwopgave van 14.620 tot 1 januari 2010;

Deelprogramma's

Binnen het Programma Ruimte worden de volgende deelprogramma's onderscheiden:

- Ruimtelijke ordening;
- Wonen;
- Natuur en Landschap;
- Milieu.

Financiën

Deelprogramma Ruimte	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	100.741	70.616	84.844	59.400	59.400
materiële kosten uitvoeringsprogramma	982		120.108	47.060	34.560
totale lasten	101.723	70.616	204.952	106.460	93.960
directe baten			38.591		
bijdragen gemeenten	101.723	70.616	166.361	106.460	93.960

Dit betreft de volgende projecten:

- Belangenbehartiging ruimte (incl. Studie Integrale benadering Holland Rijnland)
- Platformfunctie ruimte

Toelichting

Lopende het boekjaar 2008 heeft Holland Rijnland besloten deel te nemen aan de Studie Integrale benadering Holland Rijnland. Vier partijen (de ministerie van VROM, VenW, Provincie Zuid Holland en Holland Rijnland) hebben zich verplicht € 100.000,- aan dit project bij te dragen. Holland Rijnland heeft voor ruim € 38.000,- dekking gevonden binnen de posten vooruitontvangen derden gelden. Het restant wordt gedekt uit de hogere bijdragen van de gemeenten. Daar de verkenning in het kader van de integrale benadering in 2009 doorloopt, wordt gevraagd om van het resultaat van 2008 een bedrag van € 237.000 te reserveren.

Deelprogramma Ruimtelijke Ordening

Doelstelling

De regio kent een groot aantal ruimteclaims, woningen, bedrijven, kantoren, infrastructuur en natuurlijk groen. Enerzijds is de grootste opgave om evenwicht te bereiken tussen behoud en versterking van het woon- en leefmilieu en de landschappelijke kwaliteit. Anderzijds is ruimte bieden aan welvaart en economische groei een grote opgave, zeker met de daarbij behorende infrastructuur. Het doel van het deelprogramma Ruimtelijke Ordening is een goed evenwicht vinden tussen al deze verschillende ruimteclaims.

Context

Holland Rijnland wil zich richting rijk en provincie ontwikkelen tot een bestuurlijke factor van betekenis. Hierbij is het van belang dat de deelnemende gemeenten komen tot een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de regio en waar nodig ook knopen doorhakken op lastige bestuurlijke dilemma's, zoals op het gebied van Woonvisie; Bouwscenario tot en met 2019; Kantorennota en Bedrijfsterreinprogrammering. Holland Rijnland draagt daarom een zo coherent en consistent mogelijke visie op de gewenste ontwikkelingsrichtingen uit.

Vanuit de diverse programma's binnen Holland Rijnland worden verschillende activiteiten ontplooid die elke op andere wijze een claim op de inrichting van de ruimte van Holland Rijnland legt. Binnen het deelprogramma Ruimtelijke Ordening worden de verschillende ruimteclaims tegen elkaar afgewogen en met elkaar in overeenstemming gebracht. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan:

- wonen (afstemming woonbeleid; verkenning en programmering woonbehoefte en herstructurering; het oplossen van de bouwlocatieproblematiek tot 2010);
- werken (revitalisatie van bestaande en ontwikkeling van nieuwe bedrijfsterreinen; ontwikkelingsmogelijkheden van toerisme en recreatie; ontwikkeling Greenport Bollenstreek; uitvoering Offensief van Teylingen; behoud, concentratie en reallocatie gespecialiseerde glastuinbouw);
- infrastructuur (inpassing van de Rijnlandroute [oostwestverbinding A4 en A44]; Rijn-gouwelijk; een verbinding N206-N205 bij Hillegom);
- natuur & landschap (strategiekaart groenblauwe onderlaag; realisering van projecten Zuidvleugel Zichtbaar Groener; behoud van het Groene Hart versus ontwikkelingsmogelijkheden randzone Groene Hart).

Ditzelfde geldt voor de vele gemeentelijke plannen en visies. Ook die worden binnen dit deelprogramma met elkaar in overeenstemming gebracht.

In de "*Regionale StructuurVisie 2020 Holland Rijnland*" zullen alle verschillende sectorale beleidslijnen op elkaar worden afgestemd. Daarnaast wordt ook gekeken naar de gemeentelijke en plannen en visies. In de RSV worden zeven kernbeslissingen geformuleerd die zorg moeten dragen voor het behoud en versterking van de kwaliteit van de regio:

1. Holland Rijnland is een top woonregio.
2. Leiden vervult een regionale centrumfunctie.
3. Concentratie stedelijke ontwikkeling.
4. Groen blauwe kwaliteit staat centraal.
5. De Bollenstreek en Veenweide en Plassen blijven open.
6. Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en greenport.
7. Verbetering van de regionale bereikbaarheid.

Resultaten

In 2008 zijn de volgende resultaten geboekt die bijdragen aan bovengenoemde doelstellingen:

- De oplevering van een concept regionale structuurvisie en het creëren van draagvlak hiervoor. Geconstateerd is dat het laatste, draagvlak onder de deelnemende gemeenten nog niet voldoende aanwezig was waardoor de Regionale Structuurvisie in 2008 nog zal doorlopen;
- Randstad Urgent contract Integrale Benadering Holland Rijnland, waarin het voornemen wordt bekrachtigd door het rijk en regio om in oktober 2009 een bestuurlijk gedragen voorkeursvariant vast te stellen dat realiseerbaar is, gebaseerd op afspraken over een verdeling van financiële bijdragen. Een voorkeursvariant bestaat uit een set van maatregelen in de regio Holland Rijnland ter verbetering van de bereikbaarheid (weg en OV), die bijdraagt aan de regionale en rijks- doelstellingen, kansen en ambities op het gebied van woningbouw, economische ontwikkeling en ruimtelijke kwaliteit.
- Ontwikkelingsvisie Integrale benadering Holland Rijnland, waarin de ministeries van VROM, VenW, Provincie Zuid Holland en Holland Rijnland een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de regio geven.
- Samen met de Provincie Zuid Holland verder vormgeven van de As Leiden Katwijk, waaronder afstemming op inhoud en planning tussen de projecten, invulling geven aan het Integraal Structuurplan Valkenburg en het atelier Oostflank As Leiden Katwijk.
- Deelname aan het platform Zuidvleugel en tal van andere structurele en ad hoc overlegsituaties met provincie en rijk heeft onder andere geleid tot een verstedelijkingsvisie voor de zuidvleugel waarin ook de projecten in Holland Rijnland zijn opgenomen. Daarnaast is een aanzet gegeven voor de discussie binnen de Zuidvleugel over Randstad 2040 waarin een lange termijnvisie op het functioneren van de Randstad wordt gegeven.
- Een plenaire raadsbijeenkomst voor alle greenportgemeenten in aanwezigheid van Minister Verburg over de herstructureringsplannen voor de Greenport Duin- en Bollenstreek.

De oplevering van een Samenwerkingsovereenkomst en bijbehorende raadsvoorstellen voor de oprichting van de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (vijf gemeenten zijn inmiddels akkoord, een gemeente heeft de besluitvorming voor begin 2009 gegeandeed). Daarnaast is de dialoog met het bedrijfsleven (Stichting Greenport) geïntensiveerd waarbij gesproken is over de uitwerking, aanpak en samenwerking inzake de voorliggende herstructureringsopgave. Tevens is geïnvesteerd in constructief overleg met de provincie over inpassing van de ISG in de Provinciale Structuurvisie. Overleg met bedrijfsleven, rijk en provincie zal in 2009 nadrukkelijk worden gecontinueerd.

Financiën

Deelprogramma Ruimtelijke ordening	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
indirecte kosten	523.474	457.249	292.100	444.470	444.470
materiële kosten	351.636	230.207	649.936	210.750	210.750
uitvoeringsprogramma	228.380	77.280			
totale lasten	1.103.490	764.736	942.036	655.220	655.220
directe baten	167.833	-9.710	433.696		
bijdragen gemeenten	935.657	774.446	508.340	655.220	655.220

Betreft de volgende projecten:

- Regionale Structuurvisie
- As Leiden – Katwijk
- Bestuurlijk platform Zuidvleugel
- Offensief van Teylingen
- Herstructurering Greenport

Toelichting

Voor het project Herstructurering Greenport waren in de begroting 2008 geen kosten en baten opgenomen, maar tijdens het boekjaar is er voor ruim € 490.000,- aan materiële kosten gemaakt, welke voor ruim € 433.000,- worden gedekt door de ontvangen directe baten. Dit bedrag bestaat uit de door de 6 deelnemende gemeenten betaalde éénmalige bijdragen à € 65.616,00 per gemeenten, plus de door het Ministerie van LNV en de Provincie ZH betaalde bijdrage van € 20.000,- per partij voor de Kengetallen kosten-batenanalyse. Per saldo is er op het project Herstructurering Greenport sprake van een onderschrijding van ruim € 69.000,-. Door de onderschrijdingen op de producten As Leiden-Katwijk en het Offensief van Teylingen wordt de overschrijding op het project Herstructurering Greenport ruimschoots gecompenseerd, waardoor er in totaal sprake is van een overschrijding op de 5 genoemde projecten van circa € 146.000,-.

Deelprogramma Wonen

Doelstelling

Het doel van het deelprogramma Wonen is het stellen van kaders om te komen tot één goed functionerende, open regionale woningmarkt die aansluit bij de vraag van regionale woningzoekenden. Om die beoogde woningmarkt te bereiken wordt er enerzijds richting gegeven aan het bouwprogramma, anderzijds aan de woningtoewijzing. Het eerste gebeurt door het opstellen van een regionale Woonvisie 2009-2019. Het daarmee samenhangende Bouwprogramma voorziet in de toevoeging van 33.000 woningen tussen 2000 en 2020. De spelregels voor de woningtoewijzing liggen vast in een regionale huisvestingsverordening. Afspraken en beleidsdoelstellingen binnen dit deelprogramma worden gemonitord.

Context

Het kwantitatieve en kwalitatieve woningtekort in Holland Rijnland blijkt, mede vanwege de lastige locaties en de uiteenlopende ruimteclaims, uitermate moeilijk terug te dringen.

De druk op de woningmarkt blijft daarom hoog.

De regiogemeenten hebben zich tot doel gesteld om de woningvoorraad tussen 2000 en 2020 met 33.000 woningen te laten toenemen. Dat aantal zou voldoende moeten zijn voor de opvang van de groei van de eigen bevolking en van een deel van de overloop uit de Haarlemmermeer (opgave Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek). Het ministerie van VROM heeft daartoe op grond van het Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) in verschillende tranches subsidies beschikbaar gesteld.

De druk op de woningmarkt uit zich ook in de sociale sector. Circa 30% van de woningvoorraad bestaat uit sociale sectorwoningen, dat gold ook voor de nieuwbouw in 2008. Om de schaarse voorraad goed te kunnen verdelen is er sinds 2006 één open regionale woningmarkt, met een woonruimteverdeelsysteem. Doelstellingen van het van het huisvestingsbeleid zijn dat:

- er één open regionale woningmarkt is;
- de dynamiek bevordert wordt door het stelsel van woningtoewijzing;
- woonconsumenten een zo groot mogelijke keuzevrijheid krijgen;
- op lokaal niveau zoveel mogelijk de sociale cohesie wordt geborgd;
- de kansen voor starters, senioren en bijzondere doelgroepen worden geborgd.

De evaluatie van het systeem eind 2007, toonde aan dat de huisvestingsverordening moest worden aangepast. Belangrijkste motief was de doorstroming binnen de regionale woonmarkt te bevorderen.

Resultaten

De kwantitatieve bouwopgave

Het woningtekort in Holland Rijnland, blijkt zoals gezegd, moeilijk terug te dringen.

Zo zijn er in zes gemeenten projecten die tot 2010 nog aanspraak kunnen maken op BLS-subsidies uit de periode 1995-2004 (Vinx-periode). In de oorspronkelijke planning hadden deze projecten dus al vier jaar geleden moeten zijn opgeleverd. In 2008 is slechts één van die projecten opgeleverd.

Tussen 2000 en 2008 is de woningvoorraad gegroeid met ca. 8.760 woningen; dat is 27% van de opgave tot 2020 in 40% van de tijdsperiode. In het eerste halfjaar van 2008 zijn bijna 400 woningen toegevoegd (CBS, 2009). De regiogemeenten schatten dat de voorraad in 2008 en 2009 met bijna 5.000 woningen zal groeien. De verwachting is dat de totale taakstelling tot 2020 wel wordt gehaald.

De doelstelling uit het convenant Woningbouwafspraken 2005-2009 zal echter niet worden gehaald. De regiogemeenten hebben met VROM afgesproken om tussen 2005 en 2010 14.620

nieuwbouwwoningen te realiseren (bruto toevoeging). Tot en met juli 2008 is 37% van die taakstelling gerealiseerd. Gevolg is dat voor de woningbouw tot en met 2008 slechts 8.900.000 euro van de in totaal gereserveerde BLS-subsidie 24 mln. euro zeker is gesteld.

De kwalitatieve bouwopgave

In 2008 is een doorstart gemaakt met de regionale woonvisie. De regio mist namelijk een actueel beleidskader voor de kwantitatieve én kwalitatieve invulling van het woningbouwbeleid. Het was ondermeer wenselijk om het onderliggende cijfermateriaal van de conceptvisie te actualiseren. De visie vormt de basis voor het vaststellen van het regionale bouwscenario en voor eventuele uitvoeringsafspraken.

Door een betere afstemming van zowel het aantal als het soort woningen, zal de balans tussen vraag en aanbod worden verbeterd.

Bij de actualisatie van de Regionale Woonvisie wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp 'wonen en zorg'.

Tevens is in 2008 gestart met de voorbereidingen van mogelijke integrale Verstedelijkingsafspraken 2010-2019 met het ministerie van VROM. De minister wil eind 2009 integrale, gebiedsgerichte afspraken maken met de stedelijke regio's over ruimtelijke ontwikkeling. Hoewel het wonen daarbij centraal zou staan, is de inzet nadrukkelijk breder dan de eerder genoemde kwantitatieve woningbouwafspraken.

Het belang van deze afspraken voor de regio schuilt vooral in de relatie met het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte, Transport (MIRT). De claims uit de verstedelijkingsafspraken kunnen een belangrijke invulling geven aan de ruimtelijke component -de 'R'- in het MIRT.

Tenslotte was achterblijvende bouwproductie voor VROM, de Provincie Zuid Holland, Holland Rijnland en de vereniging van woningcorporaties Holland Rijnland aanleiding om geld beschikbaar te stellen voor een bouwregisseur. Ook de provincie, de regionale woningbouwcorporaties en de gemeenten financieren een deel van de kosten die gemoeid zijn voor de taken. De woningbouwregisseurs kunnen op verzoek van gemeenten oplossingen aandragen voor knelpunten bij de realisering van bouwlocaties. Desgewenst treden ze op als mediator tussen partijen. Zij zullen zich vooral richten op de planperiode 2010-2019.

De opgave voor woonruimteverdeling

Ultimo 2008 waren er bijna 65.000 ingeschreven woningzoekenden, waarvan eenderde (21.900 personen) actief zoekend was. Dit is een toename ten opzichte van 2007 met respectievelijk 11% (+6.660 ingeschreven woningzoekenden) en 28% (4.725 actieven).

Uit de evaluatie van het huisvestingsbeleid in 2007 bleek o.a. dat:

- jonge starters veel minder kans maakten op een (starters)woning dan oudere starters;
- de doorstroming gehinderd werd door de overgangsregeling van de verordening;
- het in strijd was met de open woningmarkt om particuliere huurders en eigenaarsbewoners geen woonwaarde toe te kennen. Bovendien beperkte dit de doorstroming.

De doelstelling om te komen tot één regionale, open woningmarkt waarbij in beperkte mate lokaal maatwerk mogelijk is, is gehaald. Inschrijvingen en verhuisbewegingen werden niet of nauwelijks gehinderd door bindingseisen of passendheidscriteria. Er zijn vier aanvragen geweest voor lokaal maatwerk, waarvan er een werd afgewezen omdat er alternatieven waren voor de oplossing van het gestelde probleem.

Katwijk, Noordwijk en Noordwijkerhout hadden hun eigen lokale huisvestingsverordening waarbij de twee eerst genoemde gemeenten volledig volgens letter en geest de regionale modelverordening volgden.

Alle urgentieverzoeken, ook uit de drie genoemde gemeenten, werden behandeld door de regionale urgentiecommissie. Bezwaarschriften uit de gemeenten Katwijk en Noordwijkerhout werden behandeld door de lokale in plaats van door de regionale bezwaarschriftencommissie die vervolgens aan de colleges van de betreffende gemeenten advies uitbracht.

In 2008 is naar aanleiding van deze ontwikkelingen besloten:

- tot 1-1-2010 50% van de gelabelde starterswoningen (10% van het totale aanbod) bij voorrang toe te wijzen aan jonge starters tot 26 jaar;
- de nieuwe regionale huisvestingsverordening 2009 vast te stellen;
- door de gemeente Katwijk om haar bevoegdheden inzake woonruimteverdeling aan de regio over te dragen. Wel worden vooralsnog tot 2012 Katwijkse bezwaarschriften lokaal behandeld, maar nu zal het Dagelijks Bestuur van de regio op grond van de adviezen besluiten nemen i.p.v. het college;
- door de gemeente Noordwijk om haar bevoegdheden aan het DB te delegeren, met uitzondering van de bevoegdheid om specifieke toewijzing/lokaal maatwerk te mogen toepassen.

Inzet samengevat

De volgende activiteiten hebben onder andere bijgedragen aan de resultaten in 2008:

- platformfunctie: het voeren van een secretariaat voor het portefeuillehoudersoverleg en de ambtelijke adviesgroep Ruimte;
- coördineren en ondersteunen van ambtelijke werkgroepen ten behoeve van de concept woonvisie 2009-2019, de Regionale Structuurvisie en huisvestingsverordening 2009;
- monitoring van de voortgang van woningbouw en advisering n.a.v. demografische ontwikkelingen. De gegevens zijn verwerkt in de Regionale Structuurvisie en de concept woonvisie;
- belangenbehartiging/beleidsadvisering met betrekking tot plannen van rijk, provincie en Zuidvleugel, regiogemeenten inzake verstedelijking, woningbouw en woonruimteverdeling
- uitvoering van de BLS-stimuleringsregeling;
- advisering bestuurlijk overleg tussen vertegenwoordigers van regio, verhuurders en huurders in de beleidscommissie Woonruimteverdeling;
- uitvoering urgentieregeling en vertegenwoordiging van de regio in bij de behandeling van bezwaar- en beroepschriften (zie onderstaande staat voor cijfers).

Urgentie afdeling	Jaar 2006	Jaar 2007	Jaar 2008
Aantal ontvangen urgentie aanvragen	531	558	555
Aantal afgewezen urgentie aanvragen (incl. adviezen)	143	147	215
Aantal toegewezen urgentie aanvragen	388	411	340
Aantal behandelde bezwaarschriften	71	80	106
Aantal behandelde rechtbankzaken	3	7	11
Aantal Regionale Urgentie Commissie vergaderingen	34	30	33
Aantal Stadsvernieuwingsurgenten	313	858	180

Financiën

Deelprogramma Wonen	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
Indirecte kosten	243.320	224.227	391.441	410.730	410.730
Materiële kosten uitvoeringsprogramma	819.232	5.389.963	399.979	231.000	389.000
totale lasten	1.062.552	5.614.190	791.420	641.730	799.730
directe baten	458.128	5.055.063	106.662	56.800	144.300
bijdragen gemeenten	604.424	559.127	684.758	584.930	655.430

Betreft de volgende projecten:

- Regionale beleidsvisie Wonen 2009-2019
- Implementatie regionale woonruimteverdeling 2009
- Regionaal bouw- en herstructureringsprogramma
- Financieel kader regionaal bouw- en herstructureringsprogramma
- Beheer BWS-budget
- Uitvoering besluit locatiegebonden subsidies (BLS)
- Woonruimteverdeling
- Regionaal bouwscenario
- Monitoring Vinex en Vinacsubsidies

Toelichting

Op het project Regionaal bouw- en herstructureringsprogramma zijn minder uren gemaakt dan begroot, waardoor er een onderschrijding is ontstaan op dit project van ruim € 16.000,-. Op het project Uitvoering besluit locatiegebonden subsidies (BLS) waren voor 2008 geen kosten begroot, maar zijn er wel uren, wat resulteert in overschrijding van circa € 15.000,-. De uiteindelijke totale overschrijding op alle hier bovenstaande 9 projecten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de overschrijding op het project Woonruimteverdeling à € 35.947,-. Dit is voornamelijk een gevolg van het feit dat in de begroting 2008 per abuis geen kosten voor de urgentieverlening waren opgenomen. De werkelijke kosten hiervoor bedroegen in 2008 € 23.387,-. Ook de indirecte kosten zijn € 19.652,- hoger geweest dan begroot. De ontvangen leges hebben het begrote bedrag van € 37.000,- met € 8.435,- overschreden.

Deelprogramma Natuur en Landschap

Doelstelling

Regio Holland Rijnland is een aantrekkelijke woonregio met een gevarieerde groene ruimte, waarin het kustgebied, de bollenteelt, de landgoederen en het veenweide- en plassengebied bepalend zijn. De aaneengesloten stedelijke agglomeratie wordt als een hoefijzer omsloten door het landelijk en open gebied. Door de verstedelijkingsdruk van de afgelopen decennia dreigt het landschap zijn waarde te verliezen voor de woonomgeving, recreatie en agrarische activiteiten. Een robuuste groenblauwe structuur is essentieel voor de leefkwaliteit en het vestigingsklimaat in Holland Rijnland. Holland Rijnland heeft een unieke eigen identiteit door de synergie tussen stedelijk en landelijk gebied. De regio wil dit samenspel tussen stad en land behouden waar dat kan en versterken waar dat nodig is.

Het deelprogramma Natuur en Landschap heeft als doel de landschappelijke kwaliteiten in de regio te beschermen en te versterken en de ontwikkeling en uitvoering van de voor de regio belangrijke landschappelijke plannen te bevorderen.

Context

De verstedelijkingsopgaaf van netto 33.000 woningen tussen 2000 en 2020 (incl. de daarbij behorende infrastructurele uitbreidingen zoals Rijlandroute en Rijnouweliijn) binnen Holland Rijnland enerzijds en anderzijds het behoud en de revitalisering van het bollencomplex (Greenport Bollenstreek; Pact en Offensief van Teylingen) heeft tot 1 januari 2006 vooral de agenda van de regio bepaald. Het is duidelijk dat het Groene Hart, dat voor een deel is gelegen aan de oostflank van Holland Rijnland, alsmede het Plassengebied ook aandacht vragen in de vorm van plannen en projecten tot behoud van dit gebied alsmede het vinden van nieuwe groene functies en diensten. Immers dit gebied maakt naast het open bollengebied een essentieel onderdeel uit van het regionaal na streven groene tegenwicht van het rode verstedelijkte gebied. Dit is een zaak die alle 400.000 inwoners van de regio Holland Rijnland aangaat. Het is dan ook belangrijk dat alle gemeenten hierin zowel qua menskracht als financiën aan participeren. Dit laatste krijgt zijn beslag in de Regionale Investeringsstrategie die in 2006 is opgezet en in 2007 is voorgelegd aan de gemeenteraden.

Resultaten

In 2008 zijn de volgende resultaten geboekt die bijdragen aan bovengenoemde doelstelling:

- instellen van een ambtelijke werkgroep groen, waarin alle regiogemeenten vertegenwoordigd zijn. In overleg met deze werkgroep is een plan van aanpak gemaakt voor het opstellen van een Regionaal Groenprogramma;
 - stand van zaken overzicht en eerste aanzet tot herijking van de projecten uit de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener;
 - deelname aan workshops op het gebied van natuur en landschap binnen het platform Zuidvleugel heeft onder andere geleid tot meer aandacht voor de landschappelijke kwaliteiten van Holland Rijnland en de Bufferzone Den Haag – Leiden – Zoetermeer;
 - vanuit de aanwezige 'vooruitontvangen derden gelden' is een subsidie verstrekt van € 400.000,- aan Landschapsbeheer Zuid-Holland en ANVL Geestgrond voor het realiseren van de doelstelling uit het landschapsbeleidsplan van de Duin- en Bollenstreek.
-

Financiën

Deelprogramma Na- tuur en Landschap	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting
	2006	2007	2008	2008	na wijziging 2008
indirecte kosten	44.700	124.063	96.922	167.110	167.110
materiële kosten	183.407	140.916	166.300	253.270	253.270
uitvoeringsprogramma	34.250	11.590			
totale lasten	262.357	276.569	263.222	420.380	420.380
directe baten	176.300	137.215	167.873	177.890	177.890
bijdragen gemeenten	86.057	139.354	95.349	242.490	242.490

Betreft de volgende projecten:

- Ondersteuning Pact van Teylingen
- Regionaal Bestuursakkoord Water
- Uitvoeringsparagraaf Groen ihkv RSV / RIS
- Zuidvleugel zichtbaar groener
- Groene Diensten + Groenfonds (ZZG)
- Uitvoering projecten Masterplan landgoederen
- Cultuurhistorie landschap Duin- en Bollenstreek
- Communicatie en imagoverbetering Duin- en Bollenstreek

Toelichting

Op de 9 hierboven vermelde projecten is er bij 7 projecten sprake van relatief geringe onderschrijdingen. Ook op het project Zuidvleugel zichtbaar groener is er sprake van een onderschrijding, deze bedraagt € 62.794,-. Dit is een gevolg van het feit dat dit project niet in 2008 van start is gegaan, maar eerst in 2009 aanvangt. Dit project zou lopen vanaf 2008 tot en met 2011. In de aanloop van dit project zijn alleen personeelsuren gemaakt. De materiële kosten voor 4 jaar worden geraamd op circa € 265.000, waarvoor in de begroting telkenmale een bedrag van ca € 67.000 was opgenomen. Voorgesteld wordt om het begrote bedrag ad € 67.150 te storten als 'vooruitontvangen derden gelden'.

Alleen op het project Uitvoeringparagraaf Groen is er sprake van een overschrijding van ruim € 52.000,- als gevolg van het feit dat dit project niet in de begroting van 2008 was opgenomen. Per saldo is er op de 9 bovenstaande projecten sprake van een onderschrijding van ruim € 147.000,-.

Deelprogramma Milieu

Doelstelling

Doel van het deelprogramma Milieu is het verbeteren van de milieukwaliteit in de regio Holland Rijnland door een platform te bieden voor het gezamenlijk uitvoeren van regionale milieutaken en de integratie van milieu in grote projecten te bevorderen. Dankzij dit platform kan de beschikbare hoeveelheid middelen voor het ontwikkelen en uitvoeren van regionale milieutaken efficiënter en effectiever worden ingezet en de integratie van onderwerpen worden bevorderd.

Context

Milieu is in de programmabegroting een apart deelprogramma. Uitvoering, coördinatie en monitoring van de realisatie van dit deelprogramma is in handen van de Milieudienst West-Holland. De goede en adequate uitvoering heeft bijgedragen tot een groeiende populariteit van dit deelprogramma. Sinds september 2005 voert de Milieudienst regionale milieutaken uit voor alle regiogemeenten. In dit kader is eind 2004 een tweetal contracten afgesloten met de Milieudienst West-Holland. Omdat de contracten inmiddels gedateerd zijn is vanaf 2007 uitvoerig gediscussieerd over de vraag op welke wijze de uitvoering van de regionale milieutaken door de Milieudienst op een sluitende juridische wijze geborgd kan worden. Naar verwachting zal in 2009 finale besluitvorming hierover plaatsvinden.

Resultaten

In 2008 zijn de volgende resultaten geboekt die bijdragen aan bovengenoemde doelstelling:

- De Milieudienst West-Holland voert de coördinatie van het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2006 – 2010 uit. In het kader van dit programma worden projecten en structurele werkzaamheden uitgevoerd. Dit jaar heeft vooral in het licht gestaan van het vaststellen en implementeren van de Omgevingsvisie Externe Veiligheid door de gemeenten.
- Het regionaal Klimaatprogramma 2008-2012 is door de gemeenteraden van alle Holland Rijnland gemeenten vastgesteld. Voorts is voor alle gemeenten de Klimaatsubsidie aangevraagd en participeren alle gemeenten in de CO2 kanskaart.
- De Milieudienst faciliteert het AAG Milieu en PHO Milieu (i.o.). deze gremia zijn dit jaar beiden drie maal bijeengekomen.
- Uitvoering is gegeven aan het Meerjarenplan Milieucommunicatie Holland Rijnland 2006-2009.
- Het Regionaal Jaarverslag Milieuhandhaving 2007 is vastgesteld, evenals het Regionaal Handhavingprogramma milieuhandhaving Holland Rijnland en het bedrijfsplan voor het Samenwerkingsknooppunt Milieuhandhaving (SKP). Ook dit jaar is in het kader van de handavingsamenwerking een zogenaamde Handhavingstafette georganiseerd, en zijn workshops en themabijeenkomsten gehouden.
- Het Regionaal Actieprogramma Luchtkwaliteit is vastgesteld door het DB van Holland Rijnland; Ook heeft het DB van Holland Rijnland ingestemd met het verdelingsvoorstel van de tweede tranche rijksbijdrage voor het uitvoeren van genoemd Actieprogramma. Voorts is in het kader van de zogenaamde EFROgelden een Europese subsidie aangevraagd voor het realiseren van een aantal aardgasvulpunten binnen de regio.
- Voor het onderwerp Schiphol ondersteunt de Milieudienst het vooroverleg van de bestuurders in cluster Zuidwest (van het CROS). Het vooroverleg van het CROS heeft dit jaar acht keer plaatsgevonden. De Milieudienst bereidt de agenda voor, maakt de verslagen en voert eventuele acties uit.
- De Milieudienst heeft een voorzet gedaan voor het Hoofdstuk Milieu in de Regionale Structuurvisie Holland Rijnland.

- In het kader van de implementatie van het Regionaal Beleidskader Duurzame Stedenbouw (RBDS) zijn in 2008 workshops georganiseerd in verschillende gemeenten.
- In het kader van de coördinatie van de gevelisolatieprojecten weg- en railverkeerslawaaï is gestart met projecten in Noordwijk en Katwijk en wordt onderzoek verricht naar geluidschermen in Hillegom en Voorhout.

Financiën

Deelprogramma Milieu	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	6.790	3.005	11.880		
materiële kosten	802.007	1.047.955	223.352	134.590	234.590
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	808.797	1.050.960	235.232	134.590	234.590
directe baten	596.163	806.297		25.000	25.000
bijdragen gemeenten	212.634	244.663	235.232	109.590	209.590

Betreft de volgende projecten:

- Milieubeleid
- Luchtkwaliteit

Toelichting

De totale overschrijding à € 25.642,- op deze beide projecten wordt grotendeels verklaard door de overschrijding op het project Milieubeleid van ruim € 24.000,-. Dit is bijna volledig het gevolg van het feit dat de begrote directe baten van € 25.000,- van de Provincie ZH inzake de SEPH-gelden niet ontvangen zijn.

Totalen van het onderdeel Ruimte

Onderdeel Ruimte	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
Totaal					
Indirecte kosten	919.026	879.160	877.187	1.081.710	1.081.710
materiële kosten	2.157.264	6.809.041	1.559.675	876.670	1.122.170
uitvoeringsprogramma	262.630	88.870			
totale lasten	3.338.920	7.777.071	2.436.862	1.958.380	2.203.880
directe baten	1.398.424	5.988.865	746.822	259.690	347.190
bijdragen gemeenten	1.940.496	1.788.206	1.690.040	1.698.690	1.856.690

Toelichting

De kostenoverschrijding van ruim € 232.000,- is voornamelijk te wijten aan de gemaakte materiële kosten op het project Herstructurering Greenport terwijl er geen kosten begroot waren. Deze overschrijding wordt echter ruimschoots gecompenseerd door een overschrijding op de directe baten van bijna € 400.000,- eveneens op het project Herstructurering Greenport. Bij de deelprogramma's is een uitgebreide toelichting gegeven op de grote onder- en overschrijdingen.

PROGRAMMA RUIMTELIJKE AGENDA

4.2 Onderdeel Verkeer en Vervoer

Doelstelling

Maatschappelijke doelstelling

Het optimaliseren van de mobiliteit in en de bereikbaarheid van de regio Holland Rijnland en het verminderen van het aantal verkeersslachtoffers.

Doelstelling Holland Rijnland

Het programma verkeer en vervoer van Holland Rijnland heeft tot doel een gemeenschappelijk regionaal verkeers- en vervoersbeleid te ontwerpen en de uitvoering ervan te waarborgen. Dit beleid is gericht op het:

- optimaliseren van de bereikbaarheid door middel van openbaar vervoer, fiets en auto;
- verminderen van het totale aantal verkeersslachtoffers met 25% tot 2010.
- het bevorderen van het gebruik van alternatieve vervoerswijzen:

Bij de uitvoering van maatregelen wordt milieubelasting en aantasting van landschappelijke waarden, als gevolg van aanleg of uitbreiding van infrastructuur, zoveel mogelijk voorkomen.

Algemeen

Verkeer en vervoersbewegingen storen zich niet aan gemeentegrenzen, de meeste reizigers leggen een afstand tussen de 5 en 30 kilometer per verplaatsing af en passeren daarmee automatisch één of meerdere gemeentegrenzen. Samenwerking tussen gemeenten is daarom een essentiële voorwaarde om de bereikbaarheid te verbeteren. De samenwerking in Holland Rijnland heeft op de volgende vlakken toegevoegde waarde:

- door een op elkaar afgestemd maatregelenpakket en investeringsstrategie worden sneller de inhoudelijke doelstellingen bereikt; het beleid is effectiever;
- gezamenlijk kun je de middelen efficiënter benutten, bijvoorbeeld voor wat betreft de inhuur van personeel voor verkeerseducatie;
- door kennisuitwisseling en informatieoverdracht wordt de basis voor het beleid van de gemeenten versterkt (bijv. regionale verkeer- en milieukaart);
- middelen en de wettelijke kaders voor verkeer en vervoer zijn grotendeels afkomstig van rijk en/of provincie. Samenwerkende gemeenten staan sterker bij provincie en het rijk in de lobby voor extra geld voor maatregelen of wetgeving;

Tot het takenpakket van Holland Rijnland behoort dan ook het behartigen van belangen en lobbyen bij hogere overheden, het voorbereiden en uitwerken van ambtelijke en bestuurlijke overleggen (zoals AAG's en portefeuillehoudersoverleggen voor verkeer en vervoer), het beantwoorden van bestuurlijke vragen en de vertegenwoordiging van Holland Rijnland in diverse overleggen (zoals het Provinciaal Verkeer en Vervoerberaad, Rijn-Gouwelijk en Stedenbaan) en het verbreden van de financiële basis om verkeer- en vervoerprojecten te realiseren.

Deelprogramma's

Op basis van de doelstelling zijn de volgende deelprogramma's voor verkeer en vervoer geformuleerd:

- Bereikbaarheid
- Verkeersveiligheid

Resultaten 2008

De belangrijkste resultaten kunnen als volgt worden weergegeven

- In 2007 is een uitvoeringsprogramma van het Regionale Verkeer- en Vervoerplan (RVVP) opgesteld waarin afspraken zijn vastgelegd over de planning, financiering en realisatie van verkeer- en vervoermaatregelen voor de korte (2008-2010) en middellange termijn (t/m 2015). Dit uitvoeringsprogramma is een bouwsteen voor de regionale structuurvisie waarmee de afstemming met de andere beleidsvelden wordt geborgd. Het uitvoeringsprogramma is in maart 2008 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Jaarlijks zal uitgebreid verslag worden gedaan van de stand van zaken van de projecten aan het portefeuillehoudersoverleg V&V op basis van de projectformulieren. Deze verslaglegging komt in grote lijnen overeen met de zogenaamde stoplichtennotitie met stand van zaken van (middel)grote projecten wat in elk pho V&V aan de orde wordt gesteld. In het jaar volgend op de gemeenteraadsverkiezingen vindt een volledige actualisatie van het UP RVVP plaats. Hierbij wordt rekening gehouden met nieuw beleid wat in de collegeprogramma's staat opgenomen.
- In 2008 heeft Holland Rijnland de voortgang van twee grote infrastructuurprojecten gestimuleerd en bewaakt, te weten de Rijnlandroute en de RijnGouwelijn (west). Belangrijkste taken daarbij waren om de regionale eenheid te bewaken en bij hogere overheden te lobbyen. In het meerjaren investeringsprogramma van de provincie zijn voor de twee projecten middelen gereserveerd (ca. € 180 mln.). Daarnaast zijn de projecten opgenomen in het MIRT en het Randstad Urgent contract (zie programma Ruimte). (Meer over de Rijnlandroute en RijnGouwelijn onder het deelprogramma Bereikbaarheid).
- Daarnaast is het project Noordelijke Ontsluiting Greenport (NOG) in 2008 verder uitgewerkt. Holland Rijnland heeft zeer actief geparticipeerd in de studie naar de bereikbaarheidsproblematiek in het gebied Haarlemmermeer / Duin-en Bollenstreek. Deze studie wordt getrokken door de provincies Noord- en Zuid-Holland. Holland Rijnland is in de studie een belangrijke partner aan tafel. Eind 2008 is een samenwerkingsagenda gereed gekomen waarin concrete afspraken staan over maatregelen die uitgevoerd moeten worden om de bereikbaarheid in de bollenstreek en de Haarlemmermeer te verbeteren. (Meer over de Noordelijke Ontsluiting Greenport onder het deelprogramma Bereikbaarheid).
- In 2008 is een visie op het openbaar vervoer in Holland Rijnland in concept gereed gekomen. Deze OV-visie levert belangrijke input voor de Regionale Structuurvisie en het programma van eisen van de provinciale concessie. Naar verwachting wordt de OV visie in juni 2009 door het AB vastgesteld.
- In december 2007 is het definitieve besluit gevallen in Holland Rijnland een investeringsfonds op te richten voor vijf grote projecten, waaronder de Rijnlandroute, de RijnGouwelijn West en de Noordelijke Ontsluiting Greenport. In dit fonds wordt bij elkaar € 142,5 mln gespaard als bijdrage. Hierdoor is Holland Rijnland een serieuze gesprekspartner voor rijk en provincie en zijn de financiële mogelijkheden om de projecten daadwerkelijk te realiseren aanzienlijk vergroot. Dit heeft er mede toe geleid dat de betreffende projecten in 2008 zijn opgenomen in Randstad Urgent.
- In 2008 is de tweede fase gestart van het onderzoek naar één CVV-systeem voor de gehele regio. In deze fase is onderzoek gedaan naar de aanvaardbaarheid en uitvoerbaarheid van een dergelijk systeem. In november 2008 hebben de portefeuillehoudersoverleggen V&V en Sociale Agenda ingestemd met de notitie zoals die door de twee, voor het onderzoek in het leven geroepen werkgroepen, is opgesteld. T.b.v. het besluitvormingstraject zijn diverse variabelen t.a.v. vervoervergoedingen etc. genoemd. Aan de gemeenten is inmiddels gevraagd voor eind maart 2009 aan te geven in hoeverre zij zich kunnen vinden in de invoering van één openbaar toegankelijk systeem voor de gehele regio en op welke wijze invulling gegeven gaat worden aan de diverse variabelen. Hierbij wordt op-

gemerkt dat gestreefd wordt naar een zo veel mogelijk eenduidig CVV systeem voor de gehele regio. Dit systeem zou met ingang van 1 januari 2011 van kracht moeten zijn.

Financiën

Deelprogramma Verkeer en Vervoer	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	123.479	87.553	115.534	90.090	90.090
materiële kosten	1.585	973	2.610	4.180	4.180
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	125.064	88.526	118.144	94.270	94.270
directe baten					
bijdragen gemeenten	125.064	88.526	118.144	94.270	94.270

Betreft de volgende projecten:

- Belangenbehartiging verkeer en vervoer
- Platformfunctie Verkeer en vervoer
- OV-visie

Toelichting

Gedurende het boekjaar 2008 zijn er de nodige uren gemaakt voor het project OV-visie. Voor dit project waren in 2008 geen uren begroot. Daar er binnen de projecten Belangenbehartiging en Platformfunctie sprake is van een onderschrijding op de begrote kosten, komt de overschrijding van de kosten van bijna € 24.000,- geheel voor rekening van het project OV-visie.

4.2.1 Deelprogramma Bereikbaarheid

Doelstelling

Ontwikkelen van haalbaar beleid en uitvoerbare maatregelen voor weg, openbaar vervoer en fiets om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren. Daarbij gaat het zowel om de interne bereikbaarheid (gemeenten onderling) als de externe bereikbaarheid (van en naar de regio). Bij de uitvoering van maatregelen wordt milieubelasting en aantasting van landschappelijke waarden, als gevolg van aanleg of uitbreiding van infrastructuur, zoveel mogelijk voorkomen.

Context

De mobiliteit groeit. Ook in deze regio is de toename van het autoverkeer goed merkbaar en worden bussen en treinen in de spits steeds voller. Het kost steeds meer tijd om de regio in te komen of er vandaan te gaan. Belangrijke knelpunten op de weg zijn de aansluitingen op de A44 (bijv. N206, N208) en de A4 en de verbinding tussen deze wegen door Leiden. De regio ontbeert adequate oost-west verbindingen. Met het ambitieuze woningbouwprogramma en de kantoren- en bedrijvenontwikkelingen is de noodzaak nog groter om de infrastructuur te versterken en efficiënter te gebruiken.

Resultaten

De belangrijkste resultaten van 2008 zijn:

➤ *Collectief Vraagafhankelijk Vervoer*

Met ingang van 1 januari 2007 is een nieuwe contractperiode voor het CVV in de gemeenten Alkemade, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude ingegaan. Na een Europees aanbestedingstraject is eind 2007 het vervoer wederom aan Connexxion Taxi Services gegund. In navolging van vele andere CVV systemen in Nederland heet het CVV in de genoemde gemeenten vanaf deze contractperiode Regiotaxi. Dit CVV-systeem is een openbaar toegankelijk vervoersysteem waarvan WMO-geïndiceerden gebruik maken evenals openbaar vervoerreizigers.

De beheersorganisatie is evenals voorgaande jaren ondergebracht bij Holland Rijnland. Zij volgt de kwaliteit van het vervoer nauwlettend en spreekt zonodig de vervoerder erop aan wanneer dit te wensen overlaat. Ook in 2008 is hard gewerkt om de kwaliteit van de regiotaxi te verbeteren. Het aantal WMO-geïndiceerde passagiers is iets gedaald, het aantal OV-reizigers licht gestegen. De punctualiteit van afhandeling van de klachten is onverminderd op niveau gebleven. Wel is recent (eind 2008) het aantal klachten toegenomen. De serviceverlening is mede door de OV stakingen medio 2008 over dit jaar fors teruggelopen.

In 2008 is de uitbreiding van het CVV systeem naar de gehele regio weer opgepakt om het eisenpakket voor de volgende contractperiode op tijd klaar te hebben. Hier zal nauwlettend worden gekeken naar de eisen die in de OV-visie aan deze vorm van (openbaar) vervoer worden gesteld.

➤ *Regionale Verkeer en Milieukaart*

Tussen 2005 en medio 2007 is gewerkt aan het opstellen van een RVMK voor de regio Holland Rijnland. Het eindresultaat is een verkeersmilieukaart die bestaat uit een combinatie van een verkeers- en milieumodel. In 2008 is de RVMK voor meerdere studies (o.a. Rijnlandroute en Noordelijke Ontsluiting Greenport) en door meerdere gemeenten gebruikt.

Het is noodzakelijk dat het verkeers- en milieumodel periodiek wordt geactualiseerd. T.b.v. het portefeuillehouderoverleg V&V van februari 2008 is een beheersnotitie opgesteld waarbij wordt uitgegaan van het onderbrengen van het beheer bij Bureau Goudappel Coffeng (BGC). Tevens wordt een voorstel gedaan t.b.v. het afsluiten van raamcontracten met hetzelfde bureau t.b.v. het uitvoeren van berekeningen met zowel het verkeersmodel als in beperktere

mate het milieumodel. Ook de Milieudienst West-Holland gaat voor gemeenten berekeningen uitvoeren met het milieugedeelte van de RVMK.

➤ *Rijnlandroute*

Holland Rijnland heeft geparticipeerd in de provinciale planstudie voor de Rijnlandroute om de regionale belangen in te brengen en de regionale partijen op een lijn te krijgen. In maart 2008 is een voorstel over het voorkeustracé door het AB vastgesteld. Dit voorstel is door Provinciale Staten bijna geheel overgenomen. Wel heeft PS besloten een tracé dat uit inspraak naar voren was gekomen, het zogenaamde spoortracé, toe te voegen aan het onderzoek. Eind 2008 is de startnotitie voor het vervolgonderzoek naar de Rijnlandroute (project-MER) verschenen.

➤ *RijnGouwelijns-west*

Holland Rijnland heeft in 2008 actief bijgedragen aan het project RijnGouwelijns-west door in de projectgroep, directieraad en stuurgroep te participeren. In 2008 zijn een aantal varianten onderzocht die aanvullen op de varianten uit de Tracénota/MER 2e fase zijn onderzocht. Op basis hiervan is begonnen met de Ontwerp Nota Voorkeurs Alternatief. Deze zal medio 2009 aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd.

Noordelijke Onstluiting Greenport

Nadat in 2007 is gestart met het onderzoek naar de NOG, heeft 2008 in het teken gestaan van het inbreng leveren bij de gezamenlijke studie van de provincies Noord- en Zuid-Holland naar de bereikbaarheidsproblematiek in de Haarlemmermeer en de Duin- en Bollenstreek. Holland Rijnland heeft meegedraaid in de stuurgroep en de projectgroep die hiertoe zijn opgericht. Daarnaast heeft Holland Rijnland de stuurgroep gecontinueerd waarin de zes bollen gemeenten zitting hebben onder voorzitterschap van de portefeuillehouder verkeer en vervoer van Holland Rijnland. Holland Rijnland is zeer actief binnen de provinciale project- en stuurgroep. Hierdoor is een breed draagvlak ontstaan bij de participanten (ook buiten onze regio) voor een verbinding tussen de N206 en de A4/A44 zoals geformuleerd in de Regionale Investeringsstrategie. Eind 2008 is er een samenwerkingsagenda verschenen waarin een aantal maatregelen zijn geformuleerd die de bereikbaarheid en leefbaarheid in de bollenstreek (en de Haarlemmermeer) moeten verbeteren. Concreet is afgesproken welke partijen aan de lat staan voor de uitwerking van de projecten. Holland Rijnland zal in 2009 in ieder geval gaan trekken aan maatregelen om de bereikbaarheid over de weg van het 'middengebied' van de bollenstreek te verbeteren en zal betrokken zijn bij de studie naar de noordelijke randweg Rijnsburg. Daarnaast heeft Holland Rijnland het trekkerschap op zich genomen van de uitwerking van de OV-corridor Bollenstreek-Haarlemmermeer-Schiphol/Amsterdam. Gedacht kan worden aan een doortrekking van de Zuidtangent het gebied in. In 2009 zullen deze uitwerkingen de eerste resultaten gaan opleveren.

Dynamisch verkeersmanagement

Medio 2008 is het project dynamisch verkeersmanagement weer met verve opgepakt. Het project staat als maatregel in het RVVP opgenomen maar is door personele wisselingen en gebrek aan capaciteit zowel bij regio als gemeenten een tijdje stil komen te liggen. Omdat een aantal grote infrastructuurprojecten op zich laat wachten wordt de druk op het wegennet in de regio steeds groter en neemt de roep om korte termijnmaatregelen om de druk (iets) te verlichten toe. Met dynamisch verkeersmanagement wordt de capaciteit van het totale wegennetwerk beter benut waardoor er minder frictie en stilstand ontstaat. Te denken valt aan maatregelen zoals betere bewegwijzering, dynamische route-informatie en toeritdoseringen. Eind 2007 is Holland Rijnland gaan participeren in een studie die in de provincie Zuid-Holland werd opgestart om te komen tot een DVM-maatregelenpakket. Daarbij wordt een systematiek gevolgd die ook in Rotterdam succesvol is toegepast en ook voor Haaglanden wordt toege-

past. Medio 2009 wordt een concept maatregelenpakket verwacht wat aan het portefeuillehoudersoverleg V&V zal worden voorgelegd.

OV Visie Holland Rijnland

De regio is weliswaar geen OV-autoriteit maar bestuurlijk bestaat de behoefte een visie te ontwikkelen op het openbaar vervoer waarmee de gemeenten hun standpunt bepalen richting provincie en rijk.

In 2007 is een deelrapport opgesteld waarin het gewenste regionale HOV-netwerk geschetst is. Hierin worden uitspraken gedaan over gewenste verbindingen en het gewenste kwaliteitsniveau. In 2008 is deze schets van het regionale HOV netwerk verder geconcretiseerd, het onderliggende net ingevuld en een haalbaarheidsstudie van het geschetste HOV-net uitgevoerd. Bij de ontwikkeling van de OV visie zijn de gemeenten en provincie zo goed mogelijk betrokken. Tevens zijn buur-regio's, vervoerders en de reizigersadviesraad betrokken bij de ontwikkeling van de visie.

De ontwerp OV Visie is vastgesteld door het DB op 20 november 2008. De ontwerp OV Visie wordt in het AB van juni 2009 ter vaststelling voorgelegd. Na vaststelling wordt de OV Visie aangeboden aan de provincie Zuid Holland met het advies de visie op te nemen in de concessie-eisen voor de aanbesteding van het OV in 2011-2018.

Stedenbaan

Eind 2007 hebben de Zuidvleugelpartners, waar onder ook het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland, de uitvoeringsovereenkomst Stedenbaan getekend.

In deze overeenkomst, met als bijlagen enkele nadere overeenkomsten, zijn afspraken vastgelegd die een uitwerking betreffen van de Ruimtelijke Ambitie Stedenbaan en het ambitiedocument Ketenmobiliteit nabij de stedenbaanstations. In de uitwerkingsovereenkomst is reeds melding gemaakt van het opstellen van nadere overeenkomsten die nu zijn uitgewerkt.

De deelovereenkomsten Fiets en P+R zijn tegelijkertijd met de hoofdovereenkomst getekend. In de deelovereenkomst Fiets hebben de NS, ProRail en de Zuidvleugelpartijen afspraken vastgelegd over hun ambities voor het stallen van fietsen bij Stedenbaanstations. Voor de periode 2010-2020 was in 2007 nog sprake van schattingen. De aantallen voor het stallen van fietsen zijn inmiddels op basis van de meest actuele telgegevens van prorail geconcretiseerd. De nadere overeenkomsten betreffen 'Informatievoorziening', 'Kwaliteit stations en stationsomgeving en overstappunten' en 'Sociale veiligheid'. De voortgang van de ruimtelijke ontwikkelingen, zowel m.b.t. woningbouw, kantoren en voorzieningen wordt vastgelegd in een (twee)jaarlijks te actualiseren monitor Stedenbaan. De provincie is verantwoordelijk voor de invulling van de monitor op basis van informatie geleverd door gemeenten en regio's. In principe inventariseert de provincie de informatie. De regio heeft hier wel een belangrijke rol in aangezien de informatie moet matchen met de regionale informatie o.a. in relatie tot de verstedelijkingsafspraken.

BDU/Duurzaam Veilig

Jaarlijks wordt door de provincie in het kader van de Brede DoelUitkering en Duurzaam Veilig fase II een uitvraag gedaan op basis waarvan gemeenten door tussenkomst van de regio een subsidieaanvraag t.b.v. projecten in kunnen dienen. Voorwaarde voor projecten die in het kader van BDU worden ingediend is dat de ingediende projecten deel uitmaken van het uitvoeringsprogramma RVVP. Doel van deze subsidieregelingen is de stimulering van realisatie van projecten in het kader van het UP RVVP, op de onderdelen wegcategorisering, aanleg fietspaden of ontbrekende schakels in het fietsnetwerk en aanpak verkeersongevallenconcentraties en OV-voorzieningen. Subsidieaanvragen van gemeenten worden getoetst op de voorwaarden of zij voldoen aan de voorwaarden van de provincie en vallen binnen het afsprakenkader van de regio. De belangrijkste afspraak hierbij is dat projecten passen in de visie van het UP RVVP.

De uitvraag wordt door de regio gedaan bij gemeenten op basis van de brief van de provincie. Vervolgens worden aanvragen verzameld en wordt op basis hiervan een voorstel gemaakt voor het pho V&V en DB. Verder wordt zorggedragen voor tijdige indiening bij de provincie. Tussentijds wordt de voortgang van de projecten gevolgd en vindt overleg met de provincie plaats bij het eventueel niet halen van deadlines en vrijval van middelen. De strakke planning voor de periode tussen de uitvraag van de provincie en het indienen van de subsidieaanvraag is in 2008 vastgelegd in een notitie waarmee het pho VV heeft ingestemd en die door het DB is vastgesteld.

Diverse andere projecten

In het kader van het RVVP zijn door gemeenten in 2008 diverse projecten uitgevoerd en gereed gekomen zoals: onderdelen van het regionaal/provinciaal fietsplan. Jaarlijks worden mede in relatie tot de BDU onderdelen van deze plannen gerealiseerd.

Om de stand van zaken van verschillende verkeer- en vervoerprojecten te monitoren is in 2008 gecontinueerd met de voortgangsrapportage Verkeer en vervoerprojecten Holland Rijnland. Deze is gebaseerd op de projectenlijst van het in 2007 geactualiseerde UP-RVVP. Er staan nu ook projecten op waarvoor het trekkerschap bij gemeenten of andere partijen ligt maar die wel van regionaal belang worden geacht. Een geactualiseerd voortgangsoverzicht wordt bij elk portefeuillehoudersoverleg gepresenteerd dus minimaal vier keer per jaar.

Inzet

Om deze resultaten te behalen waren in 2008 onder andere de volgende activiteiten nodig:

- Platformfunctie: het voeren van een secretariaat voor het portefeuillehoudersoverleg (5x) en de ambtelijke adviesgroep Verkeer- en Vervoer (7x).
- Belangenbehartiging / beleidsadvisering met betrekking tot rijks- provinciale en overige nota's en rapporten.
- Uitvoeren van het UP - RVVP en de jaarlijkse BDU-projectenlijst (ca. € 2,5 mln.).
- Beheer en uitvoering van de CVV/OV taxi Leidse Regio, het secretariaat Bestuurscommissie, regulier overleg met de vervoerder en belangenorganisaties en het bezien van de mogelijkheden tot uitbreiding.
- Beheer Regionale Verkeersmilieukaart Leidse regio en uitbreiding hiervan naar de gehele regio.

Financiën

Deelprogramma Bereikbaarheid	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
indirecte kosten	239.489	207.308	190.090	274.880	274.880
materiële kosten	1.336.171	1.173.826	1.507.229	220.980	1.162.980
uitvoeringsprogramma	55.427	16.870			
totale lasten	1.631.087	1.398.004	1.697.319	495.860	1.437.860
directe baten	1.117.713	1.067.146	1.157.568		817.000
bijdragen gemeenten	513.374	330.858	539.751	495.860	620.860

Betreft de volgende projecten:

- Regionaal verkeers- en vervoersplan (RVVP)
- Mobiliteitsfonds
- Collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV)

- Regionaal verkeersmilieukaart (RVMK)
- Stedenbaan
- Noordelijke Ontsluiting Greenport (NOG)

Toelichting

De directe baten op het project CVV zijn ruim 1 ton hoger geweest dan begroot. Dit komt voornamelijk door de opgelegde boetes over de maanden mei en juni voor in totaal van € 129.216,- in verband met het niet nakomen van de kwaliteitseisen vervoer Regiotaxi. De Bestuurscommissie Regiotaxi heeft in haar vergadering van 7 november 2008 besloten circa 10% van dit bedrag te laten terug vloeien naar de Provincie Zuid Holland en circa 90% naar de deelnemende gemeenten. De niet begrote ontvangen beheerskosten van de Provincie Zuid Holland zijn benut ter dekking van een deel van de bestede uren. De kosten voor de OV-taxi zijn ruim € 120.000,- lager geweest dan begroot, daarentegen zijn de indirecte kosten uitgekomen op ruim € 125.000,- bijna € 25.000,- hoger dan begroot. Per saldo hoeven de deelnemende gemeenten op dit project ruim € 200.000,- minder bij te dragen dan begroot.

De hogere materiële kosten op het project RVVP worden grotendeels gedekt door de overlopende passiva post 'vooruitontvangen derden gelden'. De Provincie Zuid Holland en de Stadsregio Amsterdam hebben beide in 2008 € 119.000,- gestort voor het project Verkenning OV relatie Bollenstreek – Schiphol / Amsterdam, dit project maakt deel uit van de RVVP. Voor de Verkenning OV zullen ook in 2009 nog de nodige kosten gemaakt gaan worden.

Voor het project Stedenbaan zijn in 2008 indirecte kosten gemaakt terwijl hier in de begroting 2008 geen rekening mee was gehouden. Ook in 2009 zullen er de nodige kosten en uren voor dit project worden gemaakt.

Voor het project NOG is er een bedrag van bijna € 90.000,- besteed aan materiële kosten, terwijl hiervoor niets in de begroting 2008 was opgenomen. Het project NOG loopt nog door in 2009.

Al met al hebben de onder- en overschrijdingen op de 6 hierboven vermelde projecten geleid tot een onderschrijding van circa € 81.000,-.

4.2.2 Deelprogramma Verkeersveiligheid

Doelstelling

Het voorbereiden en realiseren van concrete maatregelen die in deze regio genomen moeten worden om de verkeersveiligheid te verbeteren. In 2010 zal het aantal gewonden en doden als gevolg van verkeersongelukken zijn teruggebracht met 25% in totaal ten opzichte van 1998.

Context

Het verkeersveiligheidsbeleid is gericht op kwetsbare groepen zoals (brom)fietsers- en voetgangers. Door middel van educatieve projecten en het verbeteren van de infrastructuur wordt er naar gestreefd de verkeersveiligheid te vergroten. Ook handhaving speelt hierbij een rol. Het verkeersveiligheidsproject Holland Rijnland heeft als belangrijkste taak activiteiten op dit terrein te faciliteren en uit te voeren. Uit efficiency- en kwaliteitsoverwegingen worden veel projecten in dit kader regionaal uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de regionale verkeersleerkracht die een groot deel van de basisscholen in de regio bereikt. Het zou erg kostbaar en inefficiënt worden als iedere individuele gemeente of zelfs ieder basisschool dit zelf zou moeten organiseren. Verder sluit de regio mede uit efficiency oogpunt aan op de landelijke en provinciale kaders en ontwikkelingen, wordt waar mogelijk samengewerkt met alle betrokken partners in de regio en wordt gebruik gemaakt van ervaringen in andere Zuid-Hollandse regio's. De regio onderhoudt hiervoor de contacten en draagt zorg voor informatievoorziening aan de aangesloten gemeenten en afstemming onderling. Tot slot wordt in het kader van interim-regeling Duurzaam Veilig, onderdeel educatie en handhaving, subsidie verstrekt aan regionale initiatieven. Voorwaarde voor de toekenning van deze subsidie is regionale aanpak op basis van een regionaal vastgesteld meerjarenplan. Voor de permanente verkeerseducatie zijn de projecten opgenomen in het Meerjarenplan Verkeersveiligheid Holland Rijnland 2005-2007 dat met een jaar verlengd was tot en met 2008.

Resultaten

- Voor zover bekend zijn dit jaar geen black spots aangepakt. Via de BDU subsidie heeft Holland Rijnland ervoor gezorgd dat aan de randvoorwaarden is voldaan (m.n. financiering) en heeft de gemeenten gestimuleerd om tot uitvoering over te gaan. Via de BDU zijn geen aanvragen ingediend voor de aanpak van black spots.
 - Er is een start gemaakt met een nieuw Meerjarenplan Verkeersveiligheid Holland Rijnland 2008-2010. Door beperking van de inzet van de medewerker verkeersveiligheid was het niet gelukt dit af te ronden in 2007. Waar het vorige meerjarenprogramma nogal eenzijdig gericht was op verkeerseducatie is het nu de bedoeling om maatregelen voor verkeerseducatie, handhaving en aanpak van knelpunten in infrastructuur in één programma te bundelen. Eind 2008 is het programma door het Dagelijks Bestuur vastgesteld;
 - Verkeersleerkrachten hebben verkeerslessen op diverse scholen gegeven vooral gericht op de doelgroep 4 tot 12 jarigen.
 - Er zijn in 2008 diverse campagnes gevoerd waarbij verkeersdeelnemers bewuster worden gemaakt over verkeers(on)veilig gedrag, vaak aansluitend bij handhavingsactiviteiten van politie en het Openbaar Ministerie.
-

Financiën

Deelprogramma Verkeersveiligheid	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	52.074	65.137	21.087	87.120	87.120
materiële kosten	227.129	239.624	215.035	188.530	188.530
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	279.203	304.761	236.122	275.650	275.650
directe baten	135.775	151.081	156.336	108.810	108.810
bijdragen gemeenten	143.428	153.680	79.786	166.840	166.840

Betreft het volgende project:

- Verkeersveiligheid

Toelichting

De lagere indirecte kosten zijn een gevolg van onderuitputting op dit project, welke deels zijn gecompenseerd door hogere materiële kosten als gevolg van inhuur. Per saldo zijn de totale kosten lager dan begroot. De lagere totale kosten worden enigszins gedekt door de hogere ontvangen directe baten van de Provincie Zuid Holland, onderdeel Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid (ROV). Al met al is er sprake van een onderschrijding op dit project van € 87.054,-.

Totalen van het onderdeel Verkeer en vervoer

Onderdeel Verkeer en Vervoer	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
Totaal					
indirecte kosten	415.042	359.999	326.711	452.090	452.090
materiële kosten	1.564.885	1.414.423	1.724.874	413.690	1.355.690
uitvoeringsprogramma	55.427	16.870			
totale lasten	2.035.354	1.791.292	2.051.585	865.780	1.807.780
directe baten	1.253.488	1.218.227	1.313.904	108.810	925.810
bijdragen gemeenten	781.866	573.065	737.681	756.970	881.970

Toelichting

De kostenoverschrijding van ruim € 243.000,- is voornamelijk te wijten aan de gemaakte materiële kosten op de projecten Regionaal Verkeers- en Vervoersplan (RVVP) en de Noordelijke Ontsluiting Greenport. Voor laatstgenoemde project waren geen kosten begroot. Deze overschrijding wordt echter ruimschoots gecompenseerd door een overschrijding op de directe baten van circa € 388.000,- op de projecten RVVP, Collectief Vraagafhankelijk Vervoer en Verkeersveiligheid. Bij de deelprogramma's is een uitgebreide toelichting gegeven op de grote onder- en overschrijdingen.

PROGRAMMA RUIMTELIJKE AGENDA

4.3 Onderdeel Economische Zaken

Doelstelling

Maatschappelijke doelstelling

Bevorderen van een duurzame economische ontwikkeling in de regio, door:

- creëren van meer werkgelegenheid in Research & Development, kennisintensieve dienstverlening (kantoorwerkgelegenheid), maakindustrie en de recreatieve en toeristische sector;
- verder ontwikkelen van de Greenport Bollenstreek dat wil zeggen een vitaal bollen- en glastuinbouwcomplex met een zelfstandige positie binnen de Greenport Zuid-Holland;
- intensivering en verbetering herstructurering van bedrijventerreinen;
- een evenwichtig en goed functionerend voorzieningenniveau;
- meer regionale samenwerking bij de (her)ontwikkeling van kantoren- en bedrijventerreinen, waarbij de samenwerking kan gaan over meerdere aspecten zoals fasering, risicodeling, profilering en toelating van bedrijvigheid.

Doelstelling Holland Rijnland

De gemeenten stimuleren en faciliteren bij de ontwikkeling van een goed afgestemd, evenwichtig lange termijn beleid waarin de volgende componenten centraal staan:

- groei van het aantal vierkante meters kantooroppervlak en bedrijventerreinen;
- regionale afspraken over detailhandel;
- gezamenlijke monitoring, analyse en eventuele bijsturing van aanbod van kantoren en bedrijventerreinen;
- versterken van de economische speerpunten kennisclusters rond bio-lifescience en ruimtevaart, Greenport Duin- en Bollenstreek en het (congres) toerisme aan de hand van gezamenlijke afspraken over promotie en acquisitie;
- verbeteren toeristische functie van de regio en een groeiend aantal bezoekers.

De ruimte voor aanleg van nieuwe bedrijventerreinen en kantoorlocaties in de regio is beperkt. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden. In de eind 2008 verschenen conceptversie van de Regionale structuurvisie zijn de volgende kernbeslissingen voor economie en bereikbaarheid geformuleerd:

- opschaling van de kenniseconomie op (inter)nationaal niveau door uitbreiding van vooral het cluster bio-science in en om Leiden;
- uitbouw van de internationale economische kracht van de Greenport.

Maatregelen

Om realisatie van deze doelstellingen dichterbij te brengen zijn in 2008 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Platformfunctie: het voeren van het secretariaat voor het portefeuillehoudersoverleg en de ambtelijke adviesgroep Economische Zaken
 - Belangenbehartiging op provinciaal en rijksniveau
 - Deelname aan het Regionaal Economisch Overleg
 - Op verzoek van gemeenten deelname aan lokale klankbord- en werkgroepen
 - Onderhouden van de relatie tussen de regio en het bedrijfsleven en vertegenwoordigers daarvan zoals de Kamer van Koophandel, VNO-NCW West en Bedrijfsleven Rijnland
 - Opstarten van een proces om te komen tot een regionale bedrijventerreinenstrategie
-

- Monitoring van relevante ontwikkelingen op economische gebied

Belangrijkste resultaten in 2008

In 2008 is gestart met het opstellen van *Regionale bedrijventerreinenstrategie* als vervolg op de eind 2007 gereed gekomen Regionale Economische Agenda. In het voorjaar van 2008 zijn hiervoor in het Portefeuillehoudersoverleg economische zaken zijn de inhoudelijke uitgangspunten vastgesteld, waarna een extern bureau aan de slag is gegaan.

Eind 2008 is ook de eerste *Monitor bedrijventerreinen* voor Holland Rijnland gereed gekomen. Deze monitor bevat onder andere cijfermatige data over de hoeveelheid uitgeefbaar en uitgegeven bedrijventerrein, ontvangen subsidies, leegstand op bedrijventerreinen en de voortgang van de plannen voor herstructurering en nieuwe locaties. Belangrijkste bron voor deze monitor is de provinciale database "Infodesk bedrijventerreinen".

De monitor maak deel uit van een reeks monitors (onder andere voor wonen), die de komende jaren zal verschijnen en waarmee in 2008 en begin is gemaakt.

Deelprogramma's

De volgende deelprogramma's kunnen worden onderscheiden:

- Kantoren- en bedrijventerreinenstrategie
- Detailhandel
- Recreatie en toerisme

Financiën

Deelprogramma Economische Zaken	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	120.379	86.962	80.588	120.390	120.390
materiële kosten	38.151	93.252	10.345	68.590	51.950
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	158.530	180.214	90.933	188.980	172.340
directe baten		33.500			
bijdragen gemeenten	158.530	146.714	90.933	188.980	172.340

Betreft de volgende projecten:

- Belangenbehartiging Economische Zaken
- Platformfunctie Economische Zaken
- Afwegingskader economie
- Monitoring

Toelichting

Op alle vier de hierboven vermelde projecten zijn in 2008 de materiële kosten lager uitgevalen dan begroot. Dit geldt ook voor de indirecte kosten, behalve voor het project Monitoring, want daar zijn lopende het boekjaar meer uren aan besteed dan begroot. Per saldo heeft dit voor het project Monitoring geleid tot een overschrijding van de totaal begrote kosten. Op alle vier de projecten te samen is er sprake van een onderschrijding op de totale kosten van ruim € 81.000,-.

4.3.1 Deelprogramma Kantoren- en bedrijventerreinenstrategie

Doelstelling

Om een economisch vitale en concurrerende regio te blijven, die niet verder op achterstand komt te staan ten opzichte van de Randstad (stabiliseren aandeel in het bruto binnenlands product), is het noodzakelijk ruimte te blijven maken voor bedrijven en kantoren. De regio daarom wil tot 2020 ernst maken met de herstructurering van verouderde bedrijventerreinen, tenminste netto 143 hectare nieuw bedrijventerrein aanleggen en 415.000 m² bvo kantoorruimte realiseren i.c. hiervoor planologisch de ruimte reserveren.

Context

In 2008 heeft de Taskforce (Her)ontwikkeling bedrijventerreinen (Commissie Noordanus) haar eindrapport uitgebracht aan de ministers Cramer (VROM) en Van der Hoeven (EZ). De Taskforce wil een aanpak van de herstructurering langs 3 strategische lijnen: een inhaalslag maken met een economische stadsvernieuingsaanpak, op termijn verzakelijking van de bedrijventerreinenmarkt en een regionale aanpak. De provincies en de regio's moeten verantwoordelijk worden voor het beleid inzake herstructurering en aanleg van nieuwe bedrijventerreinen. Hierbij staat het toepassen van de zgn. 'SER-ladder' centraal. Dit betekent globaal, dat er pas ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen mag komen indien er op bestaande werklocaties geen ruimte meer is. Beide ministers hebben de aanbevelingen overgenomen en voor de uitvoering een extra bedrag van 400 miljoen euro uitgetrokken. Ook de provincie heeft voor de periode 2007-2011 geld beschikbaar voor herstructurering.

Het hebben van een regionale bedrijventerreinenstrategie is één van de voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen. De provincie hecht hier grote waarde aan heeft aan de regio voor het opstellen ervan € 10.000,- subsidie verstrekt.

De komende jaren krijgt ook Holland Rijnland te maken met een afnemende en vergrijzende beroepsbevolking. Ook zullen de bestaande kwantitatieve en kwalitatieve discrepanties op de arbeidsmarkt groter zullen worden. Dit effect wordt verstrekt naarmate de economie in de omliggende regio's sterker groeit dan die van Holland Rijnland en een aanzuigende werking gaat uitoefenen. Dit heeft ook gevolgen voor de toch al omvangrijke pendelstromen.

Het aanbod aan direct uitgeefbaar netto bedrijventerrein bedroeg op 1 januari 2008 nog slechts 14 hectare, waarvan 5 hectare voor reguliere bedrijvigheid. Verwacht wordt dat deze ruimte in de loop van 2008 volledig is verbruikt. Er is derhalve sprake van een actueel tekort.

Resultaten

Regionale bedrijventerreinenstrategie

In 2008 is daadwerkelijk gestart met het opstellen van een regionale bedrijventerreinenstrategie als vervolg op de Economische Agenda van Holland Rijnland. In het voorjaar van 2008 zijn hiervoor in het Portefeuillehoudersoverleg economische zaken zijn de inhoudelijke uitgangspunten vastgesteld, waarna een extern bureau aan de slag is gegaan.

De eerste contouren zijn eind 2008 in het Portefeuillehoudersoverleg Economische zaken besproken. Vooralsnog zal de strategie zich beperken tot een door alle gemeenten te ondertekenen regionaal convenant over de herstructurering van bestaande en de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen. Ook wordt gekeken naar de samenhang daar tussen (toepassing SER-ladder).

Het convenant zorgt ervoor dat de plannen voor herstructurering en aanleg van nieuwe bedrijventerreinen een stap verder wordt gebracht.

Monitor bedrijventerreinen

Eind 2008 is ook de eerste *Monitor bedrijventerreinen* voor Holland Rijnland gereed gekomen. Deze monitor bevat onder andere cijfermatige data over de hoeveelheid uitgeefbaar en uitgegeven bedrijventerrein, ontvangen subsidies, leegstand op bedrijventerreinen en de voortgang van de plannen voor herstructurering en nieuwe locaties. Belangrijkste bron voor deze monitor is de provinciale database "Infodesk bedrijventerreinen".

Financiën

Deelprogramma Kantorenstrategie etc	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	27.522	24.020	56.331	44.750	44.750
materiële kosten	16.392	7.140	27.047	8.360	25.000
uitvoeringsprogramma	19.030	6.440			
totale lasten	62.944	37.600	83.378	53.110	69.750
directe baten			10.000		
bijdragen gemeenten	62.944	37.600	73.378	53.110	69.750

Betreft de volgende projecten:

- Kantorenstrategie
- Bedrijventerreinenstrategie

Toelichting

Daar in 2008 de nadruk heeft gelegen op de Regionale Bedrijventerreinenstrategie zijn de materiële kosten van de Kantorenstrategie ingezet voor de Bedrijventerreinenstrategie. Ook de overschrijding van de indirecte kosten wordt veroorzaakt door het feit dat er meer uren aan de Bedrijventerreinenstrategie zijn besteed dan begroot. Ook in 2009 zullen nog de nodige kosten gemaakt gaan worden voor de Regionale Bedrijventerreinenstrategie.

4.3.2 Deelprogramma Detailhandel

Doelstelling

Het faciliteren van een sterke en evenwichtige regionale detailhandelsstructuur voor ondernemers en bewoners, waar iedere gemeente zich in kan herkennen; met inachtneming van:

- aandacht voor bestaande aankoopplaatsen;
- aandacht voor kleine kernen (>250 en <5.000 inwoners): behouden structuur;
- versterken koopkrachtbinding;
- ruimte bieden voor vernieuwende concepten/winkels;
- vergroten aantrekkelijkheid en kwaliteit winkelgebieden.

Bovenstaande doelstelling is ontleend aan de Regionale detailhandelstructuurvisie van het REO in wording.

Context

Het deelprogramma 'Detailhandel' is een voortzetting van bestaande activiteiten in het kader van het Regionaal Economisch Overleg (REO). Holland Rijnland heeft geen eigenstandig detailhandelbeleid, maar neemt deel aan het REO en werkt zo mee aan de totstandkoming en uitvoering van het regionaal beleid op het gebied van detailhandel.

Resultaten

Op het gebied van detailhandel is er conform het vastgestelde beleid, dat onder andere is vastgelegd in de regionale en provinciale detailhandelvisie, binnen het Regionaal Economisch Overleg gewerkt aan de toetsing van detailhandelsplannen van gemeenten en/of bedrijven waarvan een bovenlokale impact kan worden verwacht op het voorzieningenniveau.

Financiën

Deelprogramma Detailhandel	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	20.241	7.317	4.455	12.670	12.670
materiële kosten uitvoeringsprogramma				10.450	10.450
totale lasten	20.241	7.317	4.455	23.120	23.120
directe baten					
bijdragen gemeenten	20.241	7.317	4.455	23.120	23.120

Betreft het volgende project:

- Detailhandel

Toelichting

Er zijn in het boekjaar geen materiële kosten uitgegeven voor het project Detailhandel en ook zijn er minder uren gemaakt dan begroot. Dit heeft tot gevolg dat er sprake is van een onderschrijding op dit project van ruim € 18.000,-.

4.3.3 Deelprogramma Toerisme en recreatie

Doelstelling

Initiëren van productontwikkeling en uitvoeringsactiviteiten op die terreinen waar gezamenlijk optrekken een duidelijke meerwaarde heeft. Het streven is, dat meer toeristen en recreanten deze regio (leren) kennen en gebruik maken van de voorzieningen.

Naast de hoofddoelstelling is in 2007 het stimuleren van werkgelegenheid als afgeleid doel bepalend geweest voor de inzet in de recreatieve en toeristische sector.

Context

Het deelprogramma 'Toerisme' is een voortzetting van bestaande activiteiten.

Resultaten

Al eerder is in de regio de lijn uitgezet, dat promotie en marketing door de individuele gemeenten zelf worden gedaan. Waar relevant trekken de gemeenten hier samen in op. Eind 2007 is met de Economische Agenda bepaald, dat de regio-inzet zich concentreert op de speerpunten:

- stimuleren van goede fysieke verbindingen voor wandelen, varen en fietsen;
- samenbrengen toeristische aanbieders voor ontwikkeling van arrangementen;
- afstemming van promotie van lokaal beleid en initiatieven.

Al eerder dat jaar is bekend geworden, dat de VVV Holland Rijnland, de regionale uitvoeringsorganisatie, in 2008 ontbonden zou gaan worden.

Inmiddels is vast te stellen, dat na het wegvallen van de VVV een aantal afzonderlijke regio-gemeenten voortvarend bezig is om de gastheerschapfunctie en de lokale promotie op te pakken. Daarnaast hebben Leiden, Katwijk en Noordwijk als grotere toeristische gemeenten een eigen citymarketingorganisatie opgericht, waarbij intensief wordt samengewerkt met het lokale bedrijfsleven. Door de regio is hier niets aan toe te voegen.

In het verslagjaar is vanuit de regio inhoudelijke input geleverd voor de concept Structuurvisie, waarin recreatie en toerisme bij verschillende thema's terugkomen (hoogwaardig woonmilieu, greenport) en in een aparte paragraaf de keuzes aangaande het versterken ervan worden benoemd. Daarnaast heeft Holland Rijnland in voorkomende gevallen – bijvoorbeeld bij de 2^e fase fietsknooppuntensysteem – de platformfunctie vervuld. Tot slot moet worden vermeld, dat de regio begin 2008 extra ontwikkelcapaciteit heeft ingehuurd om met een aantal gemeenten de mogelijkheden te inventariseren van een beknopte uitvoeringsagenda voor recreatie en toerisme maar dat dit door verandering van werkring van de betrokkene niet kon worden afgerond.

Financiën

Deelprogramma Toerisme en recreatie	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
indirecte kosten	12.620	13.574	14.949	38.020	38.020
materiële kosten	42.576	6.300	6.168	6.390	6.390
uitvoeringsprogramma	19.030	6.440			
totale lasten	74.226	26.314	21.117	44.410	44.410
directe baten	36.462				
bijdragen gemeenten	37.764	26.314	21.117	44.410	44.410

Betreft de volgende projecten:

- Toerisme
- Instandhouding ANWB-route

Toelichting

Aan het project Toerisme zijn minder uren besteed dan in de begroting was opgenomen. Daar er geen uren waren begroot en er daadwerkelijk ook geen uren zijn gemaakt op het project Instandhouding ANWB-route, heeft dit geleid tot een onderschrijding van circa € 23.000,-.

Totale van het onderdeel Economische Zaken

Onderdeel Economische Zaken	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
Totaal					
indirecte kosten	180.762	131.873	156.323	215.830	215.830
materiële kosten	97.119	106.692	43.560	93.790	93.790
uitvoeringsprogramma	38.060	12.880			
totale lasten	315.941	251.445	199.883	309.620	309.620
directe baten	36.462	33.500	10.000		
bijdragen gemeenten	279.479	217.945	189.883	309.620	309.620

Toelichting

Op het onderdeel Economische Zaken is in het verslagjaar sprake van een onderschrijding op de kosten van ruim € 109.000,-. Dit is een gevolg van lagere indirecte kosten en lagere materiële kosten op de projecten Detailhandel en Afwegingskader Economie. Bij de deelprogramma's is een uitgebreide toelichting gegeven op de onder- en overschrijdingen.

5. PROGRAMMA SOCIALE AGENDA

Doelstelling Holland Rijnland

Met het programma Sociale agenda ondersteunt het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland de twaalf gemeenten binnen de gelijknamige regio op het brede terrein van samenlevingsvraagstukken om te bereiken dat de kwaliteit, omvang en samenhang van voorzieningen in de regio Holland Rijnland van een goed niveau zijn.

Specifieker richt de samenwerking binnen de Sociale agenda zich op vier thema's:

- jeugd (inclusief leerplicht en onderwijs);
- participatie (arbeidsmarktbeleid, reïntegratie, educatie en inburgering);
- zorg;
- cultuur.

Binnen elk themagebied wordt op een samenhangende manier gewerkt aan het waar nodig verbeteren van de kwaliteit, omvang en samenhang van voorzieningen.

Resultaten

Op 2 maart 2006 is door gemeenten, Provincie Zuid Holland en samenwerkingsverband Holland Rijnland een Bestuursovereenkomst Regionale Agenda Samenleving Holland Rijnland 2006 t/m 2008 ondertekend. Bij deze bestuursovereenkomst zijn meerjarenafspraken op schrift gesteld waarin de doelen voor de Regionale Agenda Samenleving tot en met 2008 zijn uitgewerkt. Deze meerjarenafspraken richten zich op de vier thema's Jeugd, Participatie, Zorg en welzijn, en Cultuur. De meerjarenafspraken geven handen en voeten aan het 'beleidskader voor een Regionale Sociale agenda' zoals dat eind 2004 is vastgesteld.

In het kader van de Regionale Agenda Samenleving stelde de Provincie Zuid Holland voor het jaar 2008 een totaalbedrag van € 536.486,-- beschikbaar. Daarnaast was vanuit 2006 en 2007 nog ca. € 355.900,-- beschikbaar. Over de inzet van de middelen per thema wordt onder de betreffende deelprogramma's gerapporteerd.

Het verslagjaar was het laatste jaar van de RAS 2006-2008. In de loop van 2008 zijn de contouren van de nieuwe RAS bekend geworden zoals de provincie die voor ogen had. Het provinciebestuur wil met de nieuwe RAS nauw aansluiten bij de wettelijke taken van de provincie en niet langer allerlei activiteiten ondersteunen die tot het domein van de gemeente behoren. Daarom is gekozen om voor 2009-2012 RAS-middelen beschikbaar te stellen voor activiteiten die bijdragen aan het terugdringen van de instroom in de jeugdzorg en het bevorderen van de uitstroom. In het bijzonder zijn de nieuwe middelen bedoeld om zorg en opvoedingsondersteuning voor dit doel in te kopen. Daarnaast omvat de nieuwe RAS ook het onderwerp cultuurparticipatie, daar het rijk hierin nog steeds een taak bij de provincie heeft neergelegd. Vanaf medio 2008 heeft Holland Rijnland zich voorbereid op de nieuwe RAS door een voorstel te ontwikkelen voor de inkoop van zorg aan jeugdigen en gezinnen, die moet bijdragen aan het terugdringen van de instroom in de jeugdhulpverlening.

In mei, november en december hebben bestuurlijke overleggen met de gedeputeerde Van de Vondervoort en Van Engelshoven plaatsgevonden. Hierbij is de RAS 2008 geëvalueerd en zijn afspraken gemaakt over de nieuwe RAS en over overgangsmaatregelen.

In 2008 zijn in het kader van de platformfunctie zes portefeuillehouderoverleggen georganiseerd, alsmede een themaconferentie over het project Ketenaanpak Jeugd. Aan de meeste bijeenkomsten werd ook deelgenomen door de portefeuillehouders uit de Rijnstreek voor een deel van de agenda of voor de gehele bijeenkomst.

Naast de bestuurlijke overleggen zijn ook periodieke ambtelijke overleggen gefaciliteerd op de vier deelprogramma's van de Sociale agenda. Eind 2008 is een nieuw ambtelijk overleg zorg opgezet waarin het bestaande Wmo-overleg van Holland Rijnland alsmede het ambtelijk overleg van de GGD is samengevoegd en ook de onderwerpen verslavingszorg en maatschappelijke of vrouwenopvang kunnen worden geagendeerd (betreft taken centrumgemeente Leiden). Ambtenaren uit de Rijnstreek participeren structureel in het ambtelijk overleg Jeugd en het Zorg-overleg.

Organisatie

Mei 2008 is het reorganisatievoorstel Holland Rijnland vastgesteld waarmee het RBL integraal onderdeel uitmaakt van de Sociale agenda.

De afdeling sociale agenda bestaat door deze organisatiewijziging uit 3 teams: beleid, leerplicht&administratie en jongerenloket. Voor de teams leerplicht&administratie en jongerenloket zijn 2 teamleiders binnen de formatie beschikbaar.

Deelprogramma's

De programmabegroting van de sociale agenda bestaat uit vijf deelprogramma's:

- jeugd;
- regionaal bureau leerplicht;
- participatie;
- zorg;
- cultuur.

Financiën

Deelprogramma Sociale Agenda	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
indirecte kosten	60.909	74.916	89.487	122.440	82.132
materiële kosten	325.874	272.681	609.642	562.960	562.960
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	386.783	347.597	699.129	685.400	645.092
directe baten	335.773	279.604	583.173	536.490	536.490
bijdragen gemeenten	51.010	67.993	115.956	148.910	108.602

Betreft de volgende projecten:

- belangenbehartiging sociale agenda
- platformfunctie sociale agenda
- Regionale Agenda Samenleving

Toelichting

De verschillen bij de materiële kosten en de directe baten (ca € 46.700) zijn een gevolg van het onttrekken van gelden 2007 en het storten van het resultaat 2008 in de voorziening RAS. De nog niet bestede gelden zullen naar verwachting in 2009 worden uitgegeven. Onder deze uitgaven zijn een aantal projecten in het kader van de RAS, die in 2009 nog afgerekend moeten worden.

5.1 Deelprogramma Jeugd

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan ondersteunt gemeenten bij het realiseren van een sluitend, samenhangend en goed functionerend aanbod aan zorg-, onderwijs- en welzijnsvoorzieningen om te bereiken dat:

- gezinnen met (opvoedings-)problemen tijdig en adequaat worden geholpen;
- schooluitval / voortijdig schoolverlaten vermindert;
- jeugdcriminaliteit vermindert.

Resultaten

Het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland ondersteunt gemeenten op het terrein van preventief jeugdbeleid door een platform voor uitwisseling van kennis en ervaringen te bieden, en met de provincie afstemming van beleid en voorzieningenaanbod te bevorderen.

In 2008 is op dit terrein nauw samengewerkt met de Rijnstreek. Aan ambtelijke en bestuurlijke overleggen hebben veelal ook de collega's uit de Rijnstreek deelgenomen.

Actieprogramma aansluiting jeugdbeleid - jeugdzorg

Medio 2004 hebben de voormalige regio's Leidse regio en Duin- en Bollenstreek met de Provincie Zuid Holland convenanten afgesloten waarin wordt beschreven wat de taken en rollen zijn van respectievelijk de gemeenten en provincie met betrekking tot de aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg. Deze convenanten bevatten gezamenlijke doelstellingen die jaarlijks worden uitgewerkt in actieprogramma's. De realisatie van deze convenanten wordt in Holland Rijnland-verband voortgezet binnen het deelprogramma Jeugd. Deze convenanten hadden een looptijd van 2004 tot en met 2007. In 2007 is met de provincie afgesproken deze convenanten door te laten lopen in 2008, om de periode gelijk te trekken met de looptijd van de Regionale Agenda Samenleving.

Bijzondere aandacht binnen de convenanten gaat uit naar drie onderwerpen:

- opvoedings- en gezinsondersteuning;
- terugdringen schooluitval en voortijdig schoolverlaten;
- aanpak jeugdcriminaliteit.

Hieronder wordt kort over de activiteiten op deze drie terreinen gerapporteerd; deze activiteiten zijn gefinancierd vanuit de Regionale Agenda Samenleving.

Opvoedings- en gezinsondersteuning

In 2008 zijn voor het derde achtereenvolgende jaar trainingen vroegsignalering gegeven aan peuterspeelzaalleid(st)ers uit de hele regio. Deze cursussen zijn een groot succes geweest. Ze hebben betrokkenen geholpen om problematische opvoedingssituaties eerder en beter te signaleren. In de tweede helft van 2008 is gestart met het in kaart brengen van een basispakket opvoedingsondersteuning dat in de Centra voor Jeugd en Gezin beschikbaar zou moeten zijn. Begin 2009 komt dit rapport uit.

Voor kinderen van ouders met psychiatrische of verslavingsproblematiek is voor het derde achtereenvolgende jaar Basiszorgcoördinatie Kwetsbare kinderen gefinancierd vanuit de RAS-middelen. In 2008 zijn afspraken voorbereid over structurele financiering van dit aanbod door gemeenten na 2008; begin 2009 zal hierover besluitvorming plaatsvinden.

De regionale jongerenwebsite www.overnuit.nl is medio 2008 geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wilden nog niet alle gemeenten een beslissing over de voortzetting na 2008 nemen. Afgesproken is dat nadere besluitvorming hierover wordt betrokken bij de ontwikkeling van een regionaal, virtueel Centrum voor Jeugd en Gezin. Begin 2009 worden hier voorstellen voor gedaan.

Terugdringen schooluitval en voortijdig schoolverlaten

Ambitie van de regio is een sterkere bestuurlijke en beleidsmatige regie te voeren op de aanpak van het voortijdig schoolverlaten; dit onderwerp is een speerpunt voor de regio. In 2007 zijn de eerste schreden op dit pad gezet. Met de ketenpartners moet de aanpak verder sluitend worden gemaakt. Een belangrijke taak in dit beleid is weggelegd voor Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland (RBL) waar de zogenoemde Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voor voortijdig schoolverlaten is ondergebracht. Vanuit deze RMC-verantwoordelijkheid zijn het afgelopen jaar de nodige beleidsondersteunende activiteiten ondernomen; deze worden in het volgende deelprogramma toegelicht. Verder participeert het Regionaal Bureau Leerplicht met de RMC-trajectbegeleiders in het Jongerenloket; ook hierover wordt verantwoording afgelegd onder het volgende deelprogramma.

Vanuit de Regionale Agenda Samenleving is in 2008 ondersteuning van de ZAT-regiegroep gefinancierd (ZAT staat voor Zorg- en Adviesteam, het zorgnetwerk rondom scholen). Deze regiegroep heeft in 2008 gezorgd voor een nieuw handboek voor alle ZAT's voor 0-19 jaar, alsmede voor foldermateriaal voor ouders en kinderen.

In 2008 is met meefinanciering van de Provincie Zuid Holland ondersteuning geboden aan het ROC ID College en ROC Leiden om ZAT's op te richten. Dit heeft geleid tot de oprichting van een ZAT bij het ROC ID College, maar helaas nog niet tot nieuwe ZAT's bij het ROC Leiden. Tenslotte is met RAS-middelen een onderzoek uitgevoerd naar de oorzaken en oplossingen voor leerlingen die uitvallen uit het reguliere basisonderwijs en voor wie geen passend onderwijs gevonden kan worden. Dit onderzoek wordt begin 2009 gepubliceerd en besproken met betrokken onderwijs- en zorgpartijen.

Aanpak jeugdcriminaliteit

Bestuurlijk is afgesproken dat dit onderwerp vooral een lokale aangelegenheid is. Inmiddels speelt de oprichting van het veiligheidshuis dat grote raakvlakken heeft met ontwikkelingen op het terrein van preventief jeugdbeleid. Dit onderwerp is echter in 2008 nog niet op de agenda van ambtelijk of bestuurlijk overleg aan de orde geweest.

Project Ketenaanpak Jeugd

In 2007 hebben gemeenten binnen Holland Rijnland en Rijnstreek, de provincie en de regionaal werkzame (jeugd)zorginstellingen afspraken gemaakt over de samenwerking over de vroegsignalering en zorgcoördinatie van zorg rondom gezinnen met een meervoudige problematiek. Naar aanleiding van dit convenant "Ketenaanpak Jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning (vroegsignalering en zorgcoördinatie) Zuid-Holland Noord 2007-2010" heeft in 2008 het project "Ketenaanpak jeugd" in volle omvang gestalte gekregen. In dit project wordt uitvoering gegeven aan drie deeltrajecten:

- ondersteuning bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en gezin;
- implementatie van een regionale Verwijsindex voor risicojeugdigen;
- ontwikkeling van een methodiek voor Eén gezin, één plan, alsook van een model voor zorgcoördinatie en doorzettingsmacht.

De gemeenten in Zuid-Holland Noord hebben van de Provincie Zuid Holland voor 2007 en 2008 een budget van € 380.000,- ontvangen om uitvoering te geven aan deze 3 trajecten. Om de voortgang en de samenhang van de trajecten te bewaken is de coördinatie bij Holland Rijnland neergelegd: ambtelijk wordt de voorzitter van de projectgroep geleverd en praktische ondersteuning van de projectgroep wordt ingehuurd. Daarnaast is de nodige ondersteuning voor de 3 trajecten ingehuurd om de gemeenten bij de complexe implementatie- en ontwikkelingsvraagstukken te helpen. Elk traject wordt getrokken door een gemeente (Alphen aan den Rijn, Katwijk en Leiden) en werkt met een werkgroep waarin vertegenwoordigers van maatschappelijke instellingen en een aantal gemeenten deelnemen.

Resultaten

In 2008 zijn de volgende resultaten bereikt:

- er is een basisvisie voor het Centrum Jeugd en gezin (CJG) opgesteld en geaccordeerd in het portefeuillehouderoverleg Sociale agenda;
- er is een inventarisatie gemaakt van de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van CJG's bij de verschillende gemeenten;
- er is een verkenning gedaan naar de opzet van een virtueel CJG – begin 2009 wordt besluitvorming verwacht;
- er is gewerkt aan het formuleren van een basispakket voor opvoedingsondersteuning, begin 2009 wordt het rapport hierover verwacht;
- binnen de instellingen GGD JGZ 5-19, Valent JGZ 0-4, Activite JGZ 0-4, de organisaties voor maatschappelijke dienstverlening Kwadraad en Valent, en Bureau Jeugdzorg is gestart met de implementatie van de verwijzindex – naar verwachting zal dit traject eerste helft 2009 zijn afgerond;
- er zijn met ruim 40 werkers van GGD, maatschappelijke dienstverlening, Bureau Jeugdzorg, Cardea, MEE, Regionaal Bureau Leerplicht, Thuiszorg, sessies gehouden om in de praktijk de werkwijze Eén gezin, één plan te ontwikkelen. Begin 2009 wordt dit afgerond;
- eind 2008 is in de projectgroep een model voor Zorgcoördinatie en doorzetttingsmacht geaccordeerd; in 2009 volgt bestuurlijke besluitvorming;
- er is een logo, huisstijl en een periodieke nieuwsbrief ontwikkeld.

Het project Ketenaanpak Jeugd is landelijk een uniek project door de regionale schaal, door de betrokkenheid van zoveel maatschappelijke partijen zowel op management- als uitvoeringsniveau en doordat gelijktijdig aan de drie trajecten wordt gewerkt.

Regionale Agenda Samenleving 2009-2012

In het voorjaar 2008 werden de contouren van de nieuwe Bestuursovereenkomst Regionale Agenda Samenleving 2009-2012 zoals de Provincie Zuid Holland die voor ogen had, duidelijk. In tegenstelling tot de Regionale Agenda Samenleving 2006-2008 waarin een groot scala aan thema's ondergebracht waren, is in de nieuwe Regionale Agenda Samenleving gekozen voor twee speerpunten:

1. terugdringen van het beroep op de geïndiceerde jeugdzorg door het voorliggende veld te versterken,
2. versterken van de samenwerking op het terrein van cultuureducatie en –participatie.

Voor het eerste speerpunt stelt de Provincie Zuid Holland een fors budget ter beschikking om zorguren in te kopen. Omdat dit een nieuwe taak is voor de regio's is ervoor gekozen hierin samen op te trekken met de Rijnstreek en een adviseur in te huren die de opdracht kreeg met consultatie van gemeenten en instellingen te komen tot een voorstel voor de in te kopen zorg. Dit voorstel is eind december op hoofdlijnen akkoord bevonden door het Dagelijks Bestuur en het gezamenlijk portefeuillehouderoverleg van Holland Rijnland en de Rijnstreek. Begin 2009 zullen de afspraken met de zorgpartijen geformaliseerd worden.

Financiën

Deelprogramma Jeugd	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
indirecte kosten	39.312	41.362	89.990	111.380	111.380
materiële kosten	109.761	452.393	1.006.784		570.000
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	149.073	493.755	1.096.774	111.380	681.380
directe baten	97.942	441.030	1.006.782		570.000
bijdragen gemeenten	51.131	52.725	89.992	111.380	111.380

Betreft de volgende projecten:

- uitvoering convenant jeugdbeleid
- uitbreidingen leerlingenplaatsen VSO-ZMOK
- voortijdig schoolverlaten
- ketenaanpak jeugd
- jongerenloket
- risicogezinnen en vermindering instroom jeugd

Toelichting

De verschillen binnen de materiële kosten en de indirecte baten worden veroorzaakt door de niet geraamde ontvangen subsidies in het kader van de RAS onderdeel jeugd (ca € 270.000) en ten behoeve van de Ketenaanpak jeugd (ca € 300.000).

5.2 Deelprogramma Regionaal bureau leerplicht

Doelstelling

Het Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland voert de leerplichtfunctie uit voor alle gemeenten in de regio, met uitzondering van de gemeenten Alkemade en Noordwijkerhout. Daarnaast voert het RBL voor alle gemeenten in de regio de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten (RMC-functie) uit.

De primaire taak van de leerplichtfunctie is het op eenduidige wijze toezicht houden op naleving van de Leerplichtwet, met als doel het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

Per 1 augustus 2007 is de kwalificatieplicht ingevoerd voor leerlingen tot 18 jaar. Deze kwalificatieplicht houdt in dat jongeren tot hun 18e jaar volledig leerplichtig zijn zolang zij nog geen startkwalificatie hebben behaald. Een startkwalificatie is een diploma op mbo-2, havo- of vwo-niveau. Het rijk heeft voor de handhaving hiervan extra middelen ter beschikking gesteld via de gemeenten die contactgemeente zijn voor de RMC-functie – dit is voor Holland Rijnland de gemeente Leiden. Deze middelen zijn binnen het Regionaal Bureau Leerplicht ingezet om 3 extra leerplichtambtenaren aan te stellen.

De taken van de RMC-functie zijn:

- het verzamelen en registreren van informatie inzake voortijdig schoolverlaten alsmede het rapporteren hierover;
- het ontwikkelen en coördineren van beleid gericht op het terugdringen van voortijdig schoolverlaten;
- het bieden van trajectbegeleiding aan voortijdig schoolverlaters gericht op het terugleiden naar onderwijs. De beschikbare formatie hiervoor wordt ingezet in het Jongerenloket. Van voortijdig schoolverlaten wordt gesproken indien een jongere (tot 23 jaar) de school heeft verlaten zonder een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma op mbo-2, havo of vwo-niveau.

Resultaten

Leerlingenadministratie

In 2007 is in het kader van de aanpak van voortijdig schoolverlaten een plan opgesteld om de registratie van voortijdige schoolverlaters binnen het RBL te verbeteren. Onderdeel hiervan was de overheveling van de gemeentelijke leerlingenadministraties naar het RBL Holland Rijnland. In 2008 zijn de leerlingenadministraties van Hillegom, Lisse, Katwijk, Oegstgeest en Voorschoten overgeheveld. In januari 2009 worden ook de leerlingenadministraties van Leiden en Kaag en Braassem overgeheveld naar het RBL Holland Rijnland.

Begin 2009 biedt het Regionaal Bureau Leerplicht dan één loket voor alle scholen waar zowel in- en uitschrijvingen, verzuim als voortijdig schoolverlaten kan worden gemeld.

Door deze bundeling van leerlingenadministraties en de aansluiting op het landelijk GBA eind 2008 is het Regionaal Bureau Leerplicht nu voor het eerst in staat om zicht te houden op de totale leerlingenpopulatie en een sluitende administratie te voeren.

Per januari 2008 waren er 61.582 kinderen in Holland Rijnland in de leerplichtige leeftijd van 5 t/m 17 jaar.

Met het overhevelen van gemeentelijke leerlingenadministraties is het RBL begonnen met het opschonen van haar systeem. Dit is gedaan door gebruik te maken van informatie geleverd door de Informatie Beheer groep, daarnaast zijn maandelijks de GBA gegevens van gemeenten verwerkt en zijn de leerlingenlijsten van scholen zijn gebruikt ter controle van het bestand. Ook zijn jongeren aangeschreven om te vragen wat ze nu voor opleiding doen.

Bij de Informatie Beheer Groep (IBG) wordt gewerkt aan de landelijke invoering van een digitaal loket voor het melden van verzuim en voortijdig schoolverlaten, zodat VO-scholen en Mbo-instellingen verzuim voortaan op één plek kunnen melden. In het verslagjaar heeft de regio Holland Rijnland, met het RBL en twee onderwijsinstellingen (ROC Handel Leiderdorp en ID College locatie Storm Buysingstraat Leiden) deelgenomen aan de pilot van dit digitale loket. De scholen waren positief over de vereenvoudigde wijze van melden via het digitale loket.

Met ingang van het schooljaar 2008/2009 wordt deze wijze van melden landelijk ingevoerd door de IBG. De uitrol vindt plaats per RMC-regio. Holland Rijnland werd als tweede regio in september 2008 aangesloten op het loket. Volgens de planning van de IBG zal de invoering op 1 september 2009 zijn afgerond. Vanaf dan wordt het melden van verzuim via dit loket verplicht.

Leerplichthandhaving

In de afgelopen twee jaar zijn er veel ontwikkelingen geweest op leerplichtterrein, maar ook op het aanpalende terrein van preventief jeugdbeleid. Deze ontwikkelingen versterkten de vraag om een heldere visie op de leerplichtfunctie.

Om te komen tot een dergelijke visie, en met elkaar te bespreken welke koers de komende jaren gevolgd zou moeten worden, heeft het RBL enkele visiedagen georganiseerd, eerst met de eigen medewerkers, vervolgens met de justitiële ketenpartners (OM, Raad voor de Kinderbescherming en Halt), met Bureau Jeugdzorg en met het onderwijs. Deze visiedagen dienen als basis voor het opstellen van een beleidsplan 2009-2012.

Met de invoering van de kwalificatieplicht heeft het RBL de formatie leerplichtambtenaren uitgebreid met bijna 3 fte. Deze formatie is m.n. ingezet op de samenwerking met Mbo-instellingen. Deze leerplichtambtenaren zijn met ingang van het schooljaar 2008/2009 op locatie gaan werken. Iedere week zijn de leerplichtambtenaren een dagdeel aanwezig op een unit van de Mbo-instelling. Dit heeft geresulteerd in een duidelijke toename van verzuimmeldingen van de Mbo-instellingen.

In het schooljaar 2007/2008 heeft het Regionaal Bureau Leerplicht met 1.592 leerlingen te maken gehad. In 613 gevallen was er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim.

In 85 gevallen ging het om absoluut verzuim, dat wil zeggen dat een leerplichtige helemaal niet ingeschreven staat op een school. In 88 gevallen ging het om luxe verzuim, meestal vakantie buiten de schoolvakantie om. In 516 gevallen ging het om ander verzuim. Er zijn in het schooljaar 2007/2008 133 processen-verbaal voor verzuim opgemaakt.

In het jaarverslag 2007/2008 wordt nader verslag gedaan over de resultaten van het Regionaal Bureau Leerplicht.

In 2008 is duidelijk geworden dat de nieuwe fusiegemeente Kaag en Braassem per 1 januari 2009 gebruik wil maken van de diensten van het Regionaal Bureau Leerplicht.

Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten

De RMC-taken worden uitgevoerd in opdracht van de gemeente Leiden, die hiervoor de middelen van het rijk krijgt. Het registreren van voortijdige schoolverlaters maakt integraal onderdeel uit van de gehele administratieve taakuitoefening van het RBL Holland Rijnland. Het RBL had eind 2008 2,7 fte trajectbegeleiders die voortijdig schoolverlaters begeleiden. De trajectbegeleiders voeren deze taak uit binnen het Jongerenloket Holland Rijnland. De beleidsmatige en coördinerende taak maakt onderdeel uit van het beleidsonderdeel van de Sociale agenda van Holland Rijnland.

Eind schooljaar 2007/2008 stonden er 2739 voortijdig schoolverlaters bij het RBL geregistreerd.

Afgezet ten opzichte van 2006/2007 is het totale aantal voortijdig schoolverlaters afgenomen met 346. In onderstaand schema is het resultaat van het schooljaar 2007/2008 te zien. Het totale aantal voortijdig schoolverlaters behelst alle jongeren die gedurende het schooljaar zijn uitgevallen. Een deel daarvan is gedurende het schooljaar echter weer met een opleiding gestart of behoort door verhuizing of het bereiken van de leeftijd van 23 jaar niet meer tot de doelgroep. Een groot deel van de verschillen in aantallen tussen beide schooljaren wordt verklaard door de opschoning van de administratie die in 2008 heeft plaatsgevonden op grond van GBA-gegevens en gegevens van de IBG.

	Oud (voor Nieuw 2007/2008)	Nieuw 2007/2008	in Totaal in 2007/2008	Oud (voor Nieuw 2006/2007)	Nieuw 2006/2007	in Totaal in 2006/2007
Totaal	2.793	1.475	4.268	1.538	2.231	3.769
Vsv-af			1.529			684
Resultaat			2.739			3.085

Beleidsmatige ontwikkelingen voortijdig schoolverlaten

Portefeuillehouders hebben zich in 2007 uitgesproken over de wens om te komen tot een meerjarenprogramma voortijdig schoolverlaten. Basis voor dit meerjarenprogramma vormt de op 15 mei 2007 besproken notitie 'Naar een sluitende aanpak voortijdig schoolverlaten in de regio Holland Rijnland'. Tegelijkertijd is vanuit het ministerie het actieplan 'aanval op de uitval' ingezet. Eerste stap was om per RMC-regio te komen tot een convenant voortijdig schoolverlaten, zodat alle RMC-regio's zich zouden committeren aan dezelfde doelstellingen. Een tweede stap was het beschikbaar stellen van middelen door het rijk (subsidies onderwijsprogramma's VSV) zodat onderwijsinstellingen preventieve instrumenten kunnen gaan inzetten ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten. De totstandkoming van convenant en subsidieaanvraag onderwijsprogramma's heeft alle beschikbare capaciteit van zowel Holland Rijnland als de onderwijsinstellingen gevraagd die was bedoeld voor de totstandkoming van het meerjarenprogramma Voortijdig schoolverlaten. Dit zal dan ook in 2009 weer verder opgepakt worden.

Op 6 juni 2008 hebben de onderwijsinstellingen in Holland Rijnland, RMC-gemeente Leiden en het rijk het convenant voortijdig schoolverlaten afgesloten. Holland Rijnland heeft de totstandkoming van het convenant gecoördineerd. Doelstelling van het convenant is het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in schooljaar 2010/2011 met 40% gereduceerd te hebben ten opzichte van 2005/2006 (volgens tellingen van het landelijke CFI). Per verminderde voortijdig schoolverlater ontvangen scholen op jaarbasis € 2.000,-- ter financiering van de in het convenant opgenomen maatregelen ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten.

In december 2008 hebben de onderwijsinstellingen in Holland Rijnland de subsidiebeschikking onderwijsprogramma's voortijdig schoolverlaten ontvangen van het ministerie van OCW. Hierin wordt € 554.839,-- beschikt voor de boekjaren 2008 en 2009 voor drie maatregelen:

- Orthopedagogische deskundigheid in het voortgezet onderwijs,
- Schoolmaatschappelijk werk,
- Workskills (motivatieprogramma voor dreigend voortijdig schoolverlaters).

Daarnaast ontvangen de scholen van de gemeente Leiden een subsidie ten behoeve van de maatregel workskills ten bedrage van € 93.854,--.

Holland Rijnland vervult vanuit haar RMC-functie de volgende taken t.a.v. de subsidies onderwijsprogramma's:

- Holland Rijnland heeft het opstellen van de programma-aanvraag 2008-2009 gecoördineerd en zal dit ook doen ten behoeve van de aanvraag 2010-2011;

- Holland Rijnland coördineert de beleidsmatige verantwoording van de lopende programma's 2008-2009 door de onderwijsinstellingen.
- Holland Rijnland informeert op basis van de beleidsmatige verantwoording door de onderwijsinstellingen de regiegroep voortijdig schoolverlaten en de onderwijsinstellingen over de vorderingen van de maatregelen uit het programma 2008-2009.

Jongerenloket

Per 1 januari 2008 is Holland Rijnland verantwoordelijk voor het Jongerenloket voor Onderwijs en werk. In het jongerenloket werken trajectbegeleiders van Regionaal Bureau Leerplicht, sociale diensten, CWI, ROC Leiden en ROC ID College samen om voortijdige schoolverlaters te begeleiden naar onderwijs of – indien onderwijs niet haalbaar blijkt – werk. Ook worden leerlingen indien nodig geholpen met het vinden van een stage- of werkplek die nodig is voor de opleiding. Het jongerenloket is een project voor de duur van 2 jaar; begin 2009 moet duidelijk worden of het project na 2009 wordt voortgezet. Doelstellingen voor deze periode waren:

- de werkwijze van het jongerenloket te professionaliseren, een aanpak te ontwikkelen waarbij jongeren goed bereikt worden en met resultaat begeleid worden,
- jaarlijks 800 jongeren te begeleiden, waarvan er 480 succesvol geplaatst worden op onderwijs (BOL en BBL), werken en leren, werk of zorg.

Het jongerenloket richtte zich in eerste instantie nog op de Leidse regio, maar vanaf juni 2008 ook op de Duin- en Bollenstreek. In Lisse is bij het CWI een loket van het jongerenloket gevestigd.

In juli 2008 hebben de portefeuillehouders sociale agenda en de samenwerkingspartners de samenwerkingsovereenkomst jongerenloket Holland Rijnland ondertekend.

Bereikte resultaten in het eerste jaar: in 2008 zijn 547 jongeren gestart met een traject bij het Jongerenloket en 338 jongeren zijn succesvol geplaatst. De overige trajecten zijn nog lopend. Gezien het feit dat het jongerenloket slechts een half jaar voor de Duin- en Bollenstreek heeft gewerkt, is dit een behoorlijk resultaat. In de loop van het jaar is een duidelijke stijging in het aantal gestarte trajecten per kwartaal te zien.

Voorts zijn de volgende zaken vermeldenswaard:

- sinds medio 2008 is het Jongerenloket in Lisse operationeel;
- er staat een enthousiast, gemotiveerd en deskundig team met trajectbegeleiders van alle deelnemende partijen en 2 stagiaires;
- outreachende werkwijze ontwikkeld (jongeren worden actief telefonisch benaderd, soms huisbezoeken, afspraken buiten kantooruren);
- samenwerking met ROC's die jongeren bij (dreigende) uitval door middel van warme overdracht bij het Jongerenloket aanbrengen;
- wervende mailing wordt ingezet om werkende jongeren zonder startkwalificatie weer naar school (BBL) te krijgen;
- registratie en administratie zijn in samenwerking met Regionaal Bureau Leerplicht op orde gebracht;
- jongerenloket wordt door het RBL ingezet voor alle leerplichtige jongeren die een (tijdelijk) alternatief traject volgen in plaats van naar school te gaan.

Regie- en werkgroep Voortijdig Schoolverlaten

De regie- en werkgroep Voortijdig Schoolverlaten zijn in 2008 ieder vijf maal in vergadering bijeen geweest. In deze regiegroep hebben zitting de voorzitters van de samenwerkingsverbanden VO, bestuurders van ROC Leiden en ID College, en de wethouders van drie gemeenten in Holland Rijnland.

Financiën

Deelprogramma RBL	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten		64.098	1.324.757	1.047.200	1.598.520
materiële kosten		1.270.655	428.115	132.440	363.330
uitvoeringsprogramma					
totale lasten		1.334.754	1.752.872	1.179.640	1.961.850
directe baten		600.388	1.009.334	419.720	1.101.580
bijdragen gemeenten		734.366	743.538	759.920	860.270

Betreft de volgende projecten:

- Regionaal Bureau Leerplicht
- Jongerenloket

Toelichting

Een late invulling van openstaande vacatures en het nog niet volledig invullen van het benodigde personeelsbestand bij het Regionaal Bureau Leerplicht hebben geleid tot lagere indirecte kosten dan was voorzien.

Binnen de materiële kosten zijn de stortingen in de voorziening RMC (€ 226.000) en de voorziening Jongerenloket (€ 37.000) .

Het traject verbetering registratie VSV is eind 2008 gestart. Voor dit traject zijn in 2008 éénmalige gelden beschikbaar gesteld. Van deze gelden resteert nog een bedrag van € 78.500. Verzocht wordt om dit restant te reserveren voor de in 2009 te verrichten betalingen.

In maart 2008 heeft het Algemeen Bestuur een aantal projecten aan te wijzen die ten laste van de bestemmingsreserve RBL gebracht worden. Geraamd was een bedrag van € 112.290,-. De uitgaven van de projecten bedragen € 53.750,-.

De lagere directe baten zijn een gevolg van de lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve en de lagere opbrengst overheveling leerlingenadministratie. Dit laatste is veroorzaakt doordat in de begroting was uitgegaan van een overheveling per 1 januari 2008, terwijl de overheveling plaatsvonden bij het begin van het nieuwe schooljaar.

5.3 Deelprogramma Participatie

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan ondersteunt gemeenten bij het bevorderen van de maatschappelijke participatie van de inwoners in Holland Rijnland met name gericht op:

- het vergroten van de aansluiting van onderwijs op arbeidsmarkt;
- vermindering van het aantal werkzoekenden;
- het aanbieden van educatieve trajecten;

Resultaten

Inkoop educatietrajecten

Holland Rijnland verzorgt sinds 2005 de inkoop van educatietrajecten voor de hele regio. In het kader van de volwasseneneducatie (VE) worden deze trajecten verplicht ingekocht bij de Regionale Opleidingscentra (ROC's). De gezamenlijke inkoop maakt het mogelijk om voor relatief kleine doelgroepen in de afzonderlijke gemeenten aanbod te realiseren.

Om vraaggericht te werken en aan te sluiten op andere beleidsterreinen is in 2007 een inkoopberaad educatie ingesteld. Dit inkoopberaad heeft samen met de gemeenten en ROC's de inzet van de middelen voor volwasseneneducatie voorbereid en uitgevoerd. Dit heeft in 2008 geresulteerd in:

- 316 trajecten Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs (VAVO);
- 974 trajecten basiseducatie (BE);
- 568 trajecten NT2;
- 483 vraaggerichte lokale trajecten.

Voorbereiding Wet Participatiebudget

De afspraak uit het Coalitieakkoord om de bestaande schotten tussen de diverse op re-integratie en participatie gerichte budgetten zoveel mogelijk weg te nemen, heeft geleid tot een voornemen van het kabinet om de gemeentelijke middelen voor re-integratie (WWB-werkdeel), inburgering (WI) en volwasseneneducatie (WEB) te bundelen in één participatiebudget.

Op dit moment koopt Holland Rijnland volwasseneneducatie in voor de regio. De middelen voor inburgering en re-integratie worden echter lokaal en subregionaal aanbesteed.

Medio 2008 is een regionale ambtelijke werkgroep gestart om zich voor te bereiden op de invoering per 1 januari 2009 van het integrale participatiebudget.

Omdat er het najaar van 2008 nog niet voldoende bekend was over de uitwerking van de Wet Participatiebudget is op de regionale bijeenkomst op 18 september 2008 besloten om het jaar 2009 als overgangsjaar nog te gebruiken voor de praktische en organisatorische invoering van de Wet Participatiebudget. De werkgroep voorbereiding Wet Participatiebudget zal in 2009 een handreiking ontwikkelen en starten met de inkoop van daadwerkelijk gecombineerde trajecten.

Overgangsrecht WEB/WI

Bij de invoering van de Wet Inburgering (WI) was het toegestaan dat deelnemers op taalniveau A1 en A2, die al in 2006 op de educatiemiddelen waren gestart, hun traject af konden maken in 2007 (overgangsrecht). Dit moest gefinancierd worden uit de WI-middelen. Holland Rijnland heeft in 2007 de financiële en contractuele taken van dit overgangsrecht geregeld tussen de gemeenten en de ROC's. Vóór 1 april 2008 heeft Holland Rijnland de aantallen en bedragen gerapporteerd aan de gemeenten ten behoeve van hun verantwoording aan het rijk over de WI. Dit is verder afgewikkeld in het najaar 2008 door middel van afrekeningen met de gemeenten en de ROC's.

Afronding WIN

Tot en met eind 2006 heeft Holland Rijnland de inkoop van trajecten en financiële taken in het kader van de Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN) uitgevoerd voor de Duin- en Bollenstreek. Vanaf 1 januari 2007 was de (WIN) niet meer van kracht.

De inburgering is verder gegaan onder het inburgeringsstelsel van de Wet Inburgering. Er zijn in 2008 nog wel een aantal taken uitgevoerd voor de verantwoording van de WIN 2006. De verantwoording moet plaatsvinden vóór 1 april 2009.

In 2008 is een overzicht gemaakt van de financiële stand van zaken voor de gemeenten met betrekking tot de WIN 2006, is er afgerekend met de ROC's en zijn er deelnemersdossiers verzameld voor de verantwoording door de gemeenten aan het rijk.

Regionale Agenda Samenleving

In het kader van de Regionale Agenda Samenleving 2006-2008 heeft onder het thema Participatie op 27 mei 2008 een ambtelijke bijeenkomst plaatsgevonden over de knelpunten in de uitvoering van de WI. Bij de invoering van deze wet is een grote stagnatie ontstaan in de instroom van inburgeraars op inburgeringstrajecten.

Samen met adviesbureau Queste en het ministerie van VROM hebben 23 ambtenaren en casemanager uit de regio knelpunten en oplossingsrichtingen geformuleerd. Dit is op 10 juli 2008 aan de portefeuillehouders voorgelegd. De portefeuillehouder hebben besloten om dit mee te nemen in de handreiking voor de invoering van de Wet participatiebudget.

Op 18 september 2008 heeft de werkgroep invoering Wet participatiebudget een informatiebijeenkomst georganiseerd voor 38 bestuurders en ambtenaren uit de regio.

Tijdens deze bijeenkomst hebben de regio Drechtsteden en de ministeries van SZW en VROM/WWI de gemeenten geïnformeerd over de stand van zaken en de gevolgen van de invoering van de Wet participatiebudget. Er is besloten om 2009 nog te gebruiken voor de praktisch en organisatorische invoering van de Wet Participatiebudget. De werkgroep voorbereiding Wet Participatiebudget zal hiervoor een handreiking ontwikkelen.

In 2007 is de gemeente Katwijk in het kader van de RAS onder het thema Participatie gestart met het project Taaleducatie Moederkindcentra. In 2008 is dit project gecontinueerd en is in Katwijk gewerkt aan de aansluiting van het welzijnsaanbod taaleducatie op het educatieve aanbod van het aanbod dat valt onder de WI (een breder inburgeringsbeleid) en het reguliere taalaanbod van de ROC's. Dit en het concept van taaleducatie in het kader van Moeder/kindcentra zijn in 2008 overdraagbaar gemaakt aan andere gemeenten in de regio.

Vanuit de gemeenten van Holland Rijnland is in de loop van het jaar de discussie op gang gekomen over de invoering van de maatschappelijke stage in de gemeenten van de regio. Vanaf 2011 moeten alle leerlingen in het voortgezet onderwijs een maatschappelijke stage lopen van minimaal 72 uur. De gemeenten zijn zich er van bewust dat het gaat om een aanzienlijke operatie waar scholen en vrijwilligersorganisaties een belangrijke rol in vervullen. Van gemeenten wordt verwacht dat zij een regierol vervullen. Leerlingen zullen zich bij het vinden van een maatschappelijke stage niet aan gemeentegrenzen houden.

Er zijn twee werkbijeenkomsten over dit onderwerp gehouden waarbij alle relevante partijen zijn uitgenodigd en om een quick scan op te stellen ten behoeve van het portefeuillehoudersoverleg. In de quick scan is aangegeven welke mogelijkheden voor regionale samenwerking er zijn bij de introductie van de maatschappelijke stage. Op basis van de discussie in het portefeuillehoudersoverleg over de quick scan zijn de wethouders tot de conclusie gekomen dat de gemeenten zich regionaal beperken bij de invoering van de maatschappelijke stage tot uitwisseling van kennis en ervaring.

De werkbijeenkomsten zijn goed bezocht. Hierbij was gelegenheid om praktische afspraken te maken tussen de scholen, de potentiële aanbieders van stageplaatsen en de organisaties, die zich inmiddels als stagemakelaars hebben opgeworpen.

Arbeidsmarktbeleid

Het regionale arbeidsmarktbeleid is door het DB en de portefeuillehouders van de Sociale Agenda benoemd tot een van de prominente regionale speerpunten. Holland Rijnland zou een regisserende rol moeten hebben in het verbinden van partijen, agendasetting en bewegen tot uitvoering van initiatieven en arrangementen.

Per 1 januari 2008 is de vacature beleidsmedewerker arbeidsmarktbeleid bij Holland Rijnland vervuld. De capaciteit is de eerste vier maanden ingezet ten behoeve van de organisatie van de regiowerktop. Deze is georganiseerd door de gemeente Leiden, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Holland Rijnland en vond plaats op 14 april 2008 bij de Flora-Holland in Rijnsburg. Doelstelling was door het sluiten van lokale arrangementen de participatiegraad in de regio te verhogen en het tekort aan voldoende gekwalificeerd personeel te verkleinen. Bij deze bijeenkomst was een groot aantal werkgevers uit de regio aanwezig, evenals de Mbo-instellingen en gemeenten. Er zijn afspraken gemaakt over concrete activiteiten waarin kan worden samengewerkt om aan de doelstellingen bij te dragen. Partijen hebben in aanwezigheid van de staatssecretaris Aboutaleb een intentieovereenkomst ondertekend. Hierin zijn vijf speerpunten opgenomen die om extra aandacht vragen van werkgevers, onderwijs en overheid: vraaggerichte re-integratie, mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, voortijdig schoolverlaten, ontwikkeling poortwachtercentrum en de effecten van internationalisering op de regionale arbeidsmarkt.

Na de regiowerktop is op 10 juli 2008 in het portefeuillehouderoverleg sociale agenda het regionaal arbeidsmarktbeleid vastgesteld. Deze beleidsnotitie is gebaseerd op de foto van de regionale arbeidsmarkt die in 2007 door Research voor Beleid is opgesteld en onder begeleiding van een ambtelijke werkgroep door Bureau Blaauwberg is geschreven. In het regionale arbeidsmarktbeleid van Holland Rijnland staat de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt centraal. Gekozen is om de aanpak vooral te richten op de speerpuntbranches vanuit de sociale- als de economische agenda: zorg en techniek respectievelijk life- en spacesciences en de greenport. Daarnaast is besloten jaarlijks een regionale arbeidsmarktagenda op te stellen. In de arbeidsmarktagenda 2008 waren opgenomen: de speerpunten uit de intentieovereenkomst van de regiowerktop, het tot uitvoering brengen van de arrangementen die op de regiowerktop zijn gesloten, en het handen en voeten geven van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Ook hierbij had Holland Rijnland een aanjagende en coördinerende rol.

In 2008 is besloten de bestuurlijke afvaardiging van Holland Rijnland bij het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Rijn-Gouwe (RPA) ambtelijk te ondersteunen. Ook in het regionale platform onderwijs-arbeidsmarkt Leerwegen in Rijnland is Holland Rijnland ambtelijk vertegenwoordigd, in zowel het bestuur als de regiegroep. Voor de ambtelijke afstemming en voorbereiding van de besluitvorming door het portefeuillehoudersoverleg is eind 2008 het ambtelijk overleg participatie opgericht. Naast het regionaal arbeidsmarktbeleid worden in dit overleg alle zaken rondom participatie, re-integratie, educatie, inburgering en voortijdig schoolverlaten geagendeerd. Er wordt gezocht naar een betere aansluiting op de economische agenda voor afstemming van het regionale arbeidsmarktbeleid.

Eind 2008 heeft het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland op advies van het portefeuillehouderoverleg besloten de uitvoering van het regionaal arbeidsmarktbeleid deels te beleggen bij het RPA. Begin 2009 zal dit worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland.

Holland Rijnland staat nu voor de opgave om voor 2009 een nieuwe regionale arbeidsmarktagenda te formuleren. Elementen die daarbij van invloed zijn, zijn de resultaten van de arbeidsmarktagenda 2008, de veranderende economische situatie naar aanleiding van de kredietcrisis, en de uitvoerende rol die het RPA kan gaan vervullen.

Financiën

Deelprogramma Participatie	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	210.411	168.229	150.028	137.180	137.180
materiële kosten	5.540.707	5.401.670	4.120.502	5.113.490	4.166.720
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	5.751.118	5.569.899	4.270.530	5.250.670	4.303.900
directe baten	5.554.343	5.310.259	4.116.020	5.000.000	4.053.230
bijdragen gemeenten	196.775	259.640	154.510	250.670	250.670

Betreft de volgende projecten:

- arbeidsmarktbeleid
- uitvoering wet op de volwasseneneducatie
- belangenbehartiging W&I LR
- uitvoering Wet Inburgering Nieuwkomers
- inkoopberaad E.I.R
- platform educatie/inburgering

Toelichting

In de begroting was een post opgenomen voor belangenbehartiging W&I voor de Leidse regio. De kosten hiervan worden echter door de gemeente Leiden direct met de deelnemende gemeenten afgerekend.

Tevens zijn de werkelijke materiële kosten voor het Arbeidsmarktbeleid lager dan geraamd. Dit heeft geen structurele doorwerking naar volgende jaren.

5.4 Deelprogramma Zorg

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan biedt een platform aan gemeenten om het gemeentelijke en bovenlokale beleid op het gebied van zorg en welzijn af te stemmen. Daarmee draagt het samenwerkingsorgaan bij aan het realiseren van een voldoende aanbod van zorg en welzijnsvoorzieningen om te bereiken dat mensen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te kunnen blijven wonen. Verder bevordert het samenwerkingsorgaan daarmee het realiseren van een voldoende aanbod aan voorzieningen voor maatschappelijk kwetsbare mensen om de instroom in maatschappelijke opvang te beperken en de uitstroom te bevorderen.

Resultaten

Afstemming en overleg

In 2008 is besloten om alle regionale ambtelijke overleggen op zorgterrein onder te brengen onder één breed overleg zorg en welzijn voor heel Zuid-Holland Noord. In dit overleg komen voortaan onder andere aan de orde: de Wmo, het lokale gezondheidsbeleid, de ambtelijke voorbespreking van de bestuurscommissie van de GGD, de centrumtaken van de gemeente Leiden (maatschappelijke opvang, verslavingszorg, OGGZ). In december is het overleg voor de eerste maal bijeen gekomen.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Sinds 1 januari 2007 is de Wmo van kracht geworden. In de voorbereiding daarop stond vooral de invoering van de hulp bij het huishouden centraal. De regionale aandacht is in 2008 met name gegaan naar drie onderdelen van de Wmo:

1. De voormalige AWBZ subsidieregelingen.
2. De Openbare Geestelijke gezondheidszorg.
3. Daarnaast is regionaal inzet gepleegd op het thema civil society.

1. De voormalige AWBZ subsidieregelingen:

Met de invoering van de Wmo zijn een aantal subsidieregelingen uit de AWBZ overgeheveld naar de gemeenten. Met deze subsidieregelingen werden een aantal regionale voorzieningen in stand gehouden. De gemeenten hebben besloten om een aantal van deze regionale voorzieningen gezamenlijk in stand te houden. Het gaat met name om: de mantelzorgondersteuning en vrijwillige thuiszorg (met uitzondering van een 4-tal gemeenten) en projecten in het kader van de GGZ. In 2008 is er in opdracht van de gemeenten gewerkt aan de totstandkoming van een productenboek voor de mantelzorgondersteuning en vrijwillige thuiszorg. Op basis hiervan zal een passende uitvoeringsorganisatie(s) voor de mantelzorgondersteuning en vrijwillige thuiszorg worden gezocht.

2. De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ):

De gemeente Leiden is door het rijk aangewezen als centrumgemeente om voor de regio Zuid-Holland Noord voorzieningen op het terrein van de verslavingszorg en zorg voor dak- en thuislozen in stand te houden. Met de invoering van de Wmo hebben de overige gemeenten in de regio meer nadrukkelijk een rol in de OGGZ gekregen. In 2008 is er met gebruik van de zogeheten RAS-middelen vooral aandacht gegeven aan de toeleiding naar werk en dagbesteding van ex-GGZ cliënten en voormalige dak- en thuislozen en verslaafden.

3. Het project civil society:

Centrale doelstelling van de Wmo is de participatie van burgers aan de maatschappij. Holland Rijnland heeft met het uitschrijven van een prijsvraag een stimulans gegeven aan de ontwikkeling van vernieuwende projecten op dit gebied. Holland Rijnland wil daarmee ook de discussie over dit thema binnen Holland Rijnland bevorderen. Op 19 november zijn in Katwijk onder

de nieuwe naam: "Goed voor elkaar Prijs" 6 prijzen van ieder €5.000,- uitgereikt aan burger-initiatieven op het gebied van zorg en welzijn. Er waren 38 initiatieven ingediend.

Wonen, zorg en welzijn

In maart 2007 zijn de Prestatieafspraken wonen, zorg en welzijn Zuid-Holland Noord door alle partijen, te weten: gemeenten, zorgaanbieders, zorgvragers en woningbouwcorporaties, ondertekend. Deze prestatieafspraken moeten ertoe leiden dat mensen met een zorgbehoefte (ouderen, maar ook anderen met lichamelijke, geestelijke of sociale beperking) in hun eigen omgeving binnen de regio kunnen blijven wonen. Het samenwerkingsorgaan behartigt in dit traject de belangen van de gemeenten door ondersteuning van de bestuurlijke vertegenwoordigers in de Stuurgroep Wonen, zorg en welzijn. De stuurgroep heeft in 2008:

- De monitor wonen, zorg en welzijn geactualiseerd;
- Een werkconferentie belegd over het thema wonen voor ouderen;
- Een bespreking voorbereid tussen de wethouders RO van Zuid-Holland Noord en de sector Verstandelijk Gehandicapten ten einde de vestiging van woonprojecten en projecten voor dagactiviteiten in de buurten en wijken van Zuid-Holland Noord te bevorderen.

Alcoholmatigingsbeleid

Vanuit het portefeuillehouderoverleg Sociale agenda Holland Rijnland/Rijnstreekberaad is het initiatief genomen om de mogelijkheden te verkennen tot het voeren van uniforme regels in het kader van een alcoholmatigingsbeleid. Met financiering vanuit de Regionale Agenda Samenleving is door de GGD een model voor de lokale regelgeving rond de beschikbaarheid van alcohol opgesteld. Dit voorstel zal in 2009 in procedure worden gebracht.

Financiën

Deelprogramma Zorg	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	61.746	50.434	49.699	29.700	29.700
materiële kosten					
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	61.746	50.434	49.699	29.700	29.700
directe baten					
bijdragen gemeenten	61.746	50.434	49.699	29.700	29.700

Betreft de volgende projecten:

- platform zorg
- Wonen, Zorg en Welzijn
- WMO (AWBZ en HBHH)

Toelichting

5.5 Deelprogramma Cultuur

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan draagt bij aan het realiseren van projecten teneinde te bereiken dat:

- het publieksbereik van het culturele aanbod in de regio wordt vergroot;
- de actieve participatie in kunst en cultuur wordt vergroot;
- jeugdigen in aanraking komen met verschillende uitingen van kunst en cultuur.

Resultaten

Actieprogramma Cultuurbereik en Cultuurparticipatie

In het kader van de Regionale Agenda Samenleving 2006-2008 en het Actieprogramma Cultuurbereik 2005-2008 heeft de Provincie Zuid Holland met de regio afgesproken te werken aan het versterken van de regionale culturele infrastructuur. Holland Rijnland vervult in deze een platformfunctie.

Het samenwerkingsorgaan heeft in 2008 een ambtelijk overleg tussen de gemeentelijke cultuurambtenaren gefaciliteerd. Uit dit overleg zijn de projecten voor de subsidieaanvraag Cultuurparticipatie 2009-2012 voortgekomen. Holland Rijnland heeft zorg gedragen voor het opstellen van de subsidieaanvraag, waarin alle gemeenten in Holland Rijnland meedoen. Cultuurparticipatie is één van de 2 inhoudelijke pijlers van de nieuwe RAS 2009-2012 en richt zich op de programmalijnen cultuureducatie, amateurkunst en volkscultuur.

Begin 2008 kende de provincie € 331.100,-- toe voor 15 projecten in het Actieprogramma Cultuurbereik 2008 in de regio Holland Rijnland. De uitvoering van de projecten zijn volgens plan en onder verantwoordelijkheid van de betreffende partijen verlopen.

Onder ander is voor de volgende projecten een bijdrage geleverd:

- Drop-Art: Amateurkunst gemaakt door jeugdige gedetineerden onder begeleiding van professionele kunstenaars.
- Muziektheater voor en door jongeren: De man van La Mancha, de eeuwig dolende ridder en de notenkraaker.
- Beeldengids.
- Week van de Keramiek.

In 2007 heeft een verkennend onderzoek plaatsgevonden naar het draagvlak en gewenste functieprofiel voor de culturele aanjager die een rol moet krijgen in het stimuleren van gezamenlijke culturele initiatieven in de regio. In 2008 is regionaal ingestemd met het aantrekken van een culturele Aanjager. Daarbij is besloten om de taken van de cultuurbemiddelaar die in opdracht van de gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek en Oegstgeest ten behoeve van scholen initiatieven neemt op het terrein van cultuureducatie, te combineren met die van de culturele aanjager. Hiermee wordt beoogd te komen tot een efficiënt en effectief cultureel netwerk waar vanaf 2009 diverse initiatieven uit voortkomen.

Financiën

Deelprogramma Cul- tuur	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting
	2006	2007	2008	2008	na wijziging 2008
indirecte kosten		18.654	21.458	29.700	29.700
materiële kosten	134.607	70.800	331.100		331.100
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	134.607	89.454	352.558	29.700	360.800
directe baten	120.677	70.800	331.100		331.100
bijdragen gemeenten	13.930	18.654	21.458	29.700	29.700

Betreft de volgende projecten:

- Actieprogramma cultuurbereik
- platform cultuur

Totalen van het programma Sociale Agenda

Programma Sociale Agenda	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting
	2006	2007	2008	2008	na wijziging 2008
totaal					
indirecte kosten	372.378	417.693	1.725.419	1.477.600	1.993.919
materiële kosten	6.110.949	7.468.199	6.496.143	5.808.890	5.994.110
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	6.483.327	7.885.892	8.221.562	7.286.490	7.988.029
directe baten	6.108.735	6.702.082	6.992.663	5.956.210	6.574.150
bijdragen gemeenten	374.592	1.183.810	1.228.899	1.330.280	1.413.879

Toelichting

De kostenoverschrijding van ruim € 233.000,- is voornamelijk te wijten aan de gemaakte materiële kosten op de projecten Uitvoering convenant Jeugdbeleid en Jeugdzorg en Ketenaanpak Jeugd. Voor laatstgenoemde project waren geen kosten begroot. Deze overschrijding wordt echter ruimschoots gecompenseerd door een overschrijding op de directe baten van circa € 454.000,- op diezelfde projecten. Bij de deelprogramma's is een uitgebreide toelichting gegeven op de grote onder- en overschrijdingen.

6. PROGRAMMA BESTUUR EN MIDDELEN

Doelstelling van het programma

Maatschappelijke doelstelling

Het samenwerkingsorgaan heeft tot taak, vanuit de gedachte van verlengd lokaal bestuur en met inachtneming van wat de gemeenschappelijke regeling is bepaald, het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de in de gemeenschappelijke regeling genoemde beleidsterreinen die bepalend zijn voor een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling van het gebied.

Doelstelling Holland Rijnland

Het bevorderen van een behartiging van de gezamenlijke belangen;
het verlenen van een platform voor de deelnemende gemeenten;
het vaststellen van gemeenschappelijke beleid over zaken waarvan het belang niet beperkt blijft tot de afzonderlijke gemeenten;
het bevorderen van de coördinatie en afstemming tussen gemeenten door het voeren van overleg en het gezamenlijk uitvoeren van onderzoek;
het behartigen van de belangen van de regio richting het rijk en de provincie en in overlegstructuren;
het uitvoeren van gemeentelijke taken die aan het samenwerkingsorgaan zijn overgedragen en het verlenen van diensten.

Binnen het vastgestelde ambitieniveau wordt gestreefd naar een grote mate van efficiency en effectiviteit, waardoor de lastendruk voor de gemeenten wordt beperkt.

Context

Maatschappelijke relevantie

Holland Rijnland is een samenwerkingsverband van 12 gemeenten. Het ligt midden in de Randstad en telt bijna 400.000 inwoners. De regio werkt gezamenlijk aan ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, natuur & landschap, verkeer & vervoer, samenleving en welzijn. Daarbij moet een goede balans gevonden worden tussen ontwikkeling van de regio en het behoud van het oorspronkelijke karakter, zodat de streek aantrekkelijk blijft voor bewoners, toeristen en bedrijven

Toegevoegde waarde Holland Rijnland

De regio ligt tussen de grootstedelijke gebieden Rotterdam, Den Haag en Amsterdam. Dit biedt kansen, ondermeer door de centrale ligging maar maakt het gebied ook kwetsbaar. Door een goede samenwerking op een aantal terreinen kan Holland Rijnland een goede speler zijn in dit krachtenveld.

Resultaten

Bestuur

In 2008 heeft het Algemeen bestuur vier keer vergaderd. Ook de op programma's gerichte portefeuillehoudersoverleggen zijn diverse keren bij elkaar gekomen. Het Dagelijks Bestuur komt om de veertien dagen bijeen.

Een interessant project dat het afgelopen jaar is uitgevoerd is de evaluatie van Holland Rijnland. Deze evaluatie heeft bestaan uit een ronde van een delegatie van het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland aan de 12 gemeenten en een 'externe' evaluatie door het adviesbureau Holland Consultancy. De conclusies en aanbevelingen zijn in de vergadering van het Algemeen Bestuur in oktober vastgesteld. Een van de belangrijkste conclusies was het instellen

van een werkgroep Boeien en Binden. Deze werkgroep bestaande uit vier raadsleden, vier bestuurders en vier ambtenaren zal de aanbevelingen uit de evaluatie uitwerken.

Daarnaast is de vraag over een mogelijke aansluiting van de gemeenten uit de Rijnstreek bij Holland Rijnland door het adviesbureau Twijnstra Gudde nader uitgewerkt door het opstellen van een contourennota. In deze contourennota zijn de aandachtspunten voor een eventuele aansluiting van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Jacobswoude, Nieuwkoop en Rijnwoude bij Holland Rijnland uitgewerkt. Hiertoe zijn verschillende bestuurlijke bijeenkomsten georganiseerd en is er een bijeenkomst gehouden voor raadsleden in de Kaagsociëteit. Momenteel ligt de vraag in de gemeenten van de Rijnstreek voor of hier genoeg aanknopingspunten in gevonden kunnen worden om tot een verzoek aan Holland Rijnland te komen om aan te kunnen sluiten.

In 2009 zal in ieder geval aan de orde zijn of nieuwe gemeente Kaag en Braassem zal aansluiten.

Deel programma's

De volgende programma's kunnen worden onderscheiden:

- Bestuur
 - Middelen
 - Beheer Regionaal Investeringsfonds
-

6.1 Deelprogramma Bestuur

Doelstelling

Het Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland staat voor een daadkrachtig bestuur voor de regio, een goed contact tussen de deelnemende gemeenten en een goede belangenbehartiger voor de deelnemende gemeenten.

Het regionaal bestuur is herkenbaar, effectief, efficiënt, transparant en daadkrachtig en staat voor de aan het samenwerkingsorgaan toegekende taken en bevoegdheden.

Context

Dit deelprogramma is een voortzetting van de bestaande bestuurlijke activiteiten

Maatregelen

Een continue monitoring op het eigen functioneren.

Een evaluatie van Holland Rijnland

Het verder optimaliseren van de communicatie.

Het verder stroomlijnen van de besluitvormingsprocessen en deze zo transparant mogelijk laten zijn.

Resultaten

Bestuur

Het bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland werd gevormd door een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur, en portefeuillehoudersoverleggen.

De gemeenten Alkemade, Hillegom, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude namen deel aan de regionale samenwerking.

Het **Algemeen Bestuur** heeft vergaderd op 26 maart, 25 juni, 29 oktober en 17 december 2008

Voorafgaande aan de AB-vergaderingen vond in één week een vijftal portefeuillehoudersoverleggen (Bestuur & Middelen, Economische Zaken, Ruimte, Sociale Agenda en Verkeer & Vervoer) plaats. In deze vergaderingen adviseerden de colleges het Dagelijks Bestuur onder meer over de onderwerpen op de komende AB-agenda. De agendastukken zijn steeds ruim verspreid, gelijktijdig op de website geplaatst. Ook de leden van de ambtelijke adviesgroepen van de des betreffende portefeuillehoudersoverleggen ontvangen deze stukken. Dit meldt de regio per e-mail aan de regiocontactambtenaar van de deelnemende gemeenten.

De reguliere vergadering van het **Dagelijks Bestuur** werd één keer in de twee weken donderdagochtend op het regiokantoor aan het Schuttersveld.

Communicatie en informatie

SamenGevat, het periodiek regiomagazine van het Holland Rijnland, is in 2008 zes keer verschenen. In de eerste uitgave ging specifiek in op de ketenaanpak jeugd en gezinszorg, het re-integratieproject en interviews met kamerleden over de Rijnlandroute en het Mirt. De tweede uitgave stond in het teken van het jaarverslag. Het derde was een special over de evaluatie Holland Rijnland met verschillende interviews met o.a. raadsleden uit de regio en partners uit de zuidvleugel en kamerleden. Een vierde nummer ging over de Greenport de As Leiden Katwijk en de OV-visie. Een vijfde nummer ging in op de integrale benadering van de projecten binnen Holland Rijnland en over de jeugdzorg. Ten slotte verscheen er in december een extra editie over de regionale structuurvisie.

SamenGevat wordt in de eerste plaats gemaakt voor de raads- en collegeleden van de gemeenten in deze regio en voor gemeentelijke ambtenaren die op regionale beleidsterreinen werken. Het regiomagazine wordt ook gestuurd naar de buurgemeenten, samenwerkingsorganen, maatschappelijke organisaties in de regio en contactpersonen bij provincie, Rijk en Tweede Kamer. SamenGevat wordt aan ruim 1700 lezers verstuurd.

Iedere twee weken verschijnt de digitale nieuwsbrief **Holland Rijnland Berichten**. Er zijn ruim 600 abonnees. In de digitale nieuwsbrief wordt twee weken terug en twee weken vooruit geblikt op de belangrijkste nieuwsitems die de bestuurlijke vergadertafels passeren en de bestuurlijke regionale bijeenkomsten die plaatsvinden. In het verslagjaar zijn de berichten 26 keer verschenen. Onder andere via de website kan iedereen zich voor een gratis abonnement op de tweewekelijkse digitale Holland Rijnland Berichten opgeven.

Op de Holland Rijnland-website www.hollandrijnland.net zijn alle openbare vergaderstukken en publicaties die in het verslagjaar zijn verspreid opgenomen. Daarnaast bevat de website basisinformatie over alle beleidsterreinen van Holland Rijnland en algemene informatie over de historie en de organisatie. Naast de informatie en vergaderstukken bevat de site links naar de belangrijkste partners of externe projecten waarin Holland Rijnland participeert. Het gebruik van de e-mail en website bij de verspreiding van informatie waar regionale besluitvorming over plaatsvindt, is een belofte aan de gemeenten die de regio verder invulling heeft gegeven.

Financiën

Deelprogramma Bestuur	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	356.659	402.512	719.272	743.000	743.000
materiële kosten	815.182	667.579	315.602	277.010	337.010
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	1.171.841	1.070.091	1.034.874	1.020.010	1.080.010
directe baten	180.351	143.708			
bijdragen gemeenten	991.490	926.383	1.034.874	1.020.010	1.080.010

Betreft de volgende projecten:

- bestuurskosten
- bestuursondersteuning
- communicatie
- budgetcyclus
- ambtenaar in algemene dienst

Toelichting

Onder de materiële kosten zijn onder andere verantwoord de kosten voor Evaluatie Holland Rijnland en de Contourennota Rijnstreekberaad. Voor deze twee projecten zijn door het Algemeen Bestuur twee kredieten beschikbaar gesteld van € 40.000 resp € 20.000. Deze twee posten zijn overschreden, omdat bij de kredietaanvraag geen rekening is gehouden met de BTW. De gemeenten kunnen deze BTW via het doorschuifstelsel declareren bij het BTW-compensatiefonds.

Daarnaast zijn er binnen dit deelprogramma ook onderschrijvingen ontstaan bijvoorbeeld door het in 2008 niet organiseren van een Regiobijeenkomst.

6.2 Deelprogramma Middelen

Doelstelling

Voor de uitvoering van de taken zijn een organisatie, menskracht, fysieke en financiële middelen nodig. Het grootste deel van de financiële middelen is afkomstig van de deelnemende gemeenten. Er wordt gestreefd naar een grote mate van efficiency en effectiviteit, waardoor de lastendruk op de gemeenten wordt beperkt.

Context

Het deelprogramma middelen is een voortzetting van de bestaande activiteiten.

Hieronder vallen:

Het gebouw met inrichting

De ondersteuning van de uitvoerende organisatieonderdelen

Het uitvoeren van de planning en controlcyclus

Het instandhouden en waar mogelijk optimaliseren van de ICT

Het bijhouden van de post en het archief

Het uitvoeren van de financiële administratie

Het uitvoeren van de beheerstaken

Het managen van de projectleiders

Het treasurymanagement

De controlling.

Maatregelen

Waar nodig vindt een versterking en verdergaande professionalisering plaats van de diverse onderdelen. Aandacht is gericht op de kwaliteit en de efficiency van de organisatie.

Resultaten

Als gevolg van de aansluiting van het Regionaal Bureau Leerplicht is er een aantal organisatorische aanpassingen gepleegd. Dit heeft voornamelijk te maken met de ondersteunende afdelingen en de automatisering.

Financiën

Deelprogramma Middelen	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	35.073	59.505	333.798	48.010	48.010
materiële kosten	264.143	693.390	272.611	330.880	395.880
totale lasten	299.216	752.895	606.409	378.890	443.890
directe baten	434.263	739.053	565.296	255.500	455.500
bijdragen gemeenten	-135.047	13.842	41.113	123.390	-11.610

Betreft de volgende projecten:

- liquiditeit
- overige middelen

Toelichting

De stijging van de indirecte kosten is een gevolg van het verschil tussen begroot en werkelijk tarief voor de toerekening aan projecten vanuit alle afdelingen. Ook het verschil tussen begrote en werkelijke productieve uren is hierop van invloed.

Bij Marap van 1 april 2008 is de stijging van de salariskosten als gevolg van de CAO 2007-2009 begroot op Overige middelen. De werkelijke salariskosten zijn in de rekening verantwoord op de post salarissen bij de afdelingen, hetgeen een verlaging ten opzichte van de begroting tot gevolg heeft.

Op overige niet toe te rekenen kosten is minder uitgegeven dan was geraamd.

Onder de directe baten is een niet geraamde opbrengst van een detachering verantwoord. Daarnaast is de renteopbrengst hoger dan was voorzien. Deze twee posten hebben geleid tot een verhoging ten opzichte van de begroting.

6.3 Deelprogramma Regionaal InvesteringsFonds

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 19 december 2007 is het Regionaal Investerings Fonds (RIF) ingesteld en de overeenkomst door de deelnemende gemeenten ondertekend. In de RIF zijn de volgende vijf projecten benoemd:

- Rijnlandroute
- RijnGouwelijn West
- Noordelijke ontsluiting Greenport
- Groenfonds
- Greenport

In 2008 hebben de gemeenten de verplichting om voor 1 april 2008 de eerste bijdragen tot een bedrag van € 9.455.300 te voldoen. Dit bedrag is direct in het fonds gestort.

Financiën

Deelprogramma Be- heer Regionaal Inves- teringsfonds	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
indirecte kosten			965	14.540	14.540
materiële kosten				9.454.330	9.454.330
totale lasten			965	9.468.870	9.468.870
directe baten				9.454.330	9.454.330
bijdragen gemeenten			965	14.540	14.540

Toelichting

De eerste bijdragen voor het fonds zijn niet verantwoord binnen de rekening van baten en lasten, maar direct op de balans op de post vooruitontvangen bedragen.

De indirecte kosten betreffen de toegerekende interne uren aan het RIF. Deze kosten worden niet ten laste van het fonds gebracht maar maken deel uit van de algemene bijdrage van de gemeenten en is opgenomen in het bedrag per inwoner.

In 2008 is voor de eerste keer verantwoording over de stand van zaken met betrekking tot dit fonds afgelegd.

In het fonds is dit jaar per 1 april in totaal een bedrag van € 9.454.331,-- gestort door de 12 gemeenten.

Aan renteopbrengsten is een bedrag van € 318.644,64,- gerealiseerd en ontvangen op basis van uitgezette deposito's. Hiervan wordt € 45.669,-- toegevoegd aan de investeringssom (als gevolg van in de overeenkomst aangepaste bijdrage gemeente Zoeterwoude), zodat de over de projecten te verdelen rente € 272.975,64 bedraagt.

Onderstaand treft u een overzicht van de aan de vijf projecten toegerekende rente en de stand per 1 januari 2009 per project.

Stand per 31 december 2008

Totaal ontvangen van de gemeenten		9.454.331,00
Totaal gerealiseerde opbrengst uitstaande deposito's	309.236,30	
Gerealiseerde rente wegens te late betaling	8.200,86	
Rekening-courantrente en bankkosten	<u>1.207,48</u>	
totaal renteopbrengst		318.644,64
saldo		<u><u>9.772.975,64</u></u>

Verantwoording

verantwoord op ontvangen RIF-gelden	9.500.000,00
verantwoord op ontvangen RIF-gelden rente-opbrengsten	272.975,64
Totaal	<u><u>9.772.975,64</u></u>

Verdeling per project

	bijdrage gemeenten	renteopbrengsten	totaal per 01-01-2009
Rijnlandroute	2.500.000,00	71.835,69	2.571.835,69
RijnGouwelijk West	2.500.000,00	71.835,69	2.571.835,69
Noordelijke ontsluiting Greenport	2.500.000,00	71.835,69	2.571.835,69
Groenfonds	1.333.333,00	38.312,36	1.371.645,36
Greenport	<u>666.667,00</u>	<u>19.156,21</u>	<u>685.823,21</u>
	<u>9.500.000,00</u>	<u>272.975,64</u>	<u>9.772.975,64</u>

Totalen van het programma Bestuur & Middelen

Programma Bestuur en Middelen	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
totaal	2006	2007	2008	2008	2008
indirecte kosten	391.732	462.017	1.054.035	805.550	805.550
materiële kosten	1.079.325	1.360.969	588.213	10.062.220	10.187.220
totale lasten	1.471.057	1.822.986	1.642.248	10.867.770	10.992.770
directe baten	614.614	882.761	565.296	9.709.830	9.909.830
bijdragen gemeenten	856.443	940.225	1.076.952	1.157.940	1.082.940

Toelichting

Op het programma Bestuur en Middelen is in het verslagjaar sprake van een onderschrijding op de kosten van ruim € 9.350.000,--. Dit is een gevolg van het feit dat de eerste bijdragen aan het Regionaal Investeringsfonds (RIF) niet zijn verantwoord binnen de rekening van baten en lasten, maar direct op de balanspost 'Vooruitontvangen derden gelden'. Dit bedrag wordt bijna volledig gecompenseerd door een overschrijding op de directe baten van de RIF van circa € 9.344.000,--. Ook de baten zijn direct op genoemde balanspost zijn geboekt. Bij de deelprogramma's is een uitgebreide toelichting gegeven op de grote onder- en overschrijdingen.

PARAGRAAF 1 WEERSTANDSVERMOGEN

Door de Provincie Zuid Holland is in het kader van het financiële toezicht voorgeschreven om een paragraaf over het weerstandsvermogen bij de begroting en rekeningstukken toe te voegen.

Het is van belang dat gemeenten in staat zijn onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te kunnen bieden (dit wordt het weerstandsvermogen genoemd). Daarvoor is het nodig te beschikken over een zekere mate van vrije ruimte, een buffer, binnen de begroting en/of vermogenspositie. Deze vrije ruimte wordt aangeduid als weerstandscapaciteit.

Deze weerstandscapaciteit bestaat volgens de brief van de provincie uit een drietal componenten:

1. de omvang van de vrij aanwendbare reserves;
2. de onbenutte belastingcapaciteit;
3. de "lucht" in de begroting.

Hierbij merkt de provincie zelf op dat de algemene reserve, die vrij besteedbaar is, bepalend is voor de vraag of men over voldoende vrije buffer beschikt.

Het samenwerkingsorgaan beschikt niet over vrije reserves.

De deelnemende gemeenten zijn op grond van de regeling geheel gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en mogelijke tekorten of financiële tegenvallers.

De buffer voor Holland Rijnland zit dan ook bij de deelnemende gemeenten. Er hoeft dan ook geen weerstandscapaciteit aanwezig te zijn bij Holland Rijnland.

De gemeenten worden tweemaal per jaar geïnformeerd over het verloop van de begroting, namelijk bij de MARAP en bij de jaarrekening. Eventuele risico's worden daarbij aangegeven.

De gemeenten moeten dan in staat worden geacht op basis van deze informatie voldoende voorzieningen in de eigen begroting te treffen. Dat risico kan betrokken worden bij het geheel van de door de gemeente gelopen risico's. Uit dat oogpunt is geen afzonderlijke risicoreserve bij de gemeenschappelijke regeling aangehouden.

Risico's

Onder risico's worden verstaan alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Debiteurenbeheer

De afhandeling van (oude) openstaande posten heeft doorlopend aandacht. Indien onverhoopt mocht blijken dat sommige debiteuren dubieus van aard zijn, dan wordt met een apart voorstel besloten dit administratief af te handelen.

Subsidiestromen derden

Bij toezeggingen van derden zal er altijd zoveel mogelijk de zekerheid moeten zijn dat de bedragen ook daadwerkelijk worden ontvangen alvorens tot verplichtingen wordt overgegaan.

Ziekteverzuim

Holland Rijnland is evenals andere overheidslichamen eigen risicodragers bij ziekte. Dit betekent dat bij ziekte het salaris voor rekening van de werkgever wordt doorbetaald. In de begroting zijn beperkte bedragen opgenomen voor vervanging. Bij veelvuldig en/of langdurig ziekteverzuim wordt er niet aan ontkomen om personeel bij derden in te huren.

De kosten hiervan zijn vaak aanzienlijk. Dit betekent dat, bij gebrek aan een eigen voorziening, een beroep moet worden gedaan op de deelnemende gemeenten door middel van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

PARAGRAAF 2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De enige kapitaalgoederen die het samenwerkingsorgaan in zijn bezit heeft is de inventaris, bestaande uit meubilair en automatiseringstoepassingen. Op deze zaken wordt afgeschreven.

Het samenwerkingsorgaan beschikt niet over (egalisatie-)reserves voor vervangingen. Kleine aanschaffingen vinden binnen de begroting plaats. Grote vervangingen vergen een extra krediet waarvoor dan een voorstel wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

PARAGRAAF 3 FINANCIERING

Algemeen

De exploitatietekorten van het samenwerkingsorgaan worden gefinancierd door de twaalf deelnemende gemeenten. Op basis van de vastgestelde begroting wordt de geraamde gemeentelijke bijdrage als voorschot in rekening gebracht en wel de eerste termijn ad 50% aan het begin van het begrotingsjaar en de tweede termijn ad 50% op 1 juli van het lopende begrotingsjaar.

Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt tevens de definitieve bijdrage over het betreffende jaar vastgesteld. Zo spoedig mogelijk daarna vindt er een afrekening plaats met de gemeenten.

Daarnaast zijn er geldstromen van ministeries en provincie waarvan de bedragen worden doorgegeven naar de betreffende instanties.

Kasgeld

Tijdelijke overschotten worden uitgezet bij de NV Bank Nederlandse Gemeenten of bij publiek-rechterlijke lichamen tegen een zo gunstig mogelijke rente. Dit gebeurt in daggeld of in deposito's.

Tijdelijke tekorten komen sporadisch voor en zijn slechts van korte duur. Hiervoor wordt dan gebruik gemaakt van de kredietlimiet (rood staan) van de bankinstelling (BNG)

Leningenportefeuille

Het samenwerkingsverband beschikt niet over een leningenportefeuille.

Liquiditeitenplanning

Gelet op de bevoorschottingsregeling met de deelnemende gemeenten en het regelmatige uitgavenpatroon is er geen liquiditeitenplanning opgesteld.

In- en externe ontwikkelingen

Er zijn geen interne of externe ontwikkelingen en deze worden ook niet verwacht, die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, de treasuryorganisatie, het risicoprofiel, de financiële posities, de vermogenswaarden en/of de geldstromen.

Risicobeheer

De treasuryfunctie dient uitsluitend de publieke taak en het beheer van de uitzettingen is prudent. Er wordt ruim voldaan aan de kasgeldlimiet, er zijn geen geldleningen en de kasgeldoverschotten worden tijdelijk uitgezet bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Renterisico's

Vanwege de zeer beperkte financieringsbehoeften en het prudent wegzetten van overtollige kasgeldmiddelen is het renterisico gering. Holland Rijnland is geen vaste geldleningen aangegaan.

Het samenwerkingsorgaan voldoet dan ook aan de renterisiconorm.

Financieringsrisico's

Omdat de gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van het samenwerkingsorgaan en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, zijn er geen financieringsrisico's.

Kasgeldlimiet

Het samenwerkingsorgaan is steeds gedurende vele jaren binnen de kasgeldlimiet gebleven. De verwachting is ook dat dit ook voor de komende jaren zal blijven gelden.

Kasgeldlimiet 2008				
	Bedragen in euro's per kwartaal x 1000			
	Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
Omvang begroting per 1 januari 2008 = € 11,8 miljoen				
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedrag	1.003	1.003	1.003	1.003
(2) Omvang vlottende schuld				
- Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
- Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
- Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
- Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
(3) Vlottende kasgeldmiddelen				
- Contante gelden in kas	1	0	0	0
- Tegoeden in rekening-courant	1.258	285	78	464
- Overige uitstaande gelden < 1 jaar	18.600	27.500	28.700	26.650
Toets kasgeldlimiet				
(4) Totaal netto vlottende schuld (2)-(3)	- 19.859	- 27.785	- 28.778	- 27.114
- Toegestane Kasgeldlimiet (1)	1.003	1.003	1.003	1.003
- Ruimte(+)/Overschrijding (-); (1) – (4)	+20.862	+28.788	+29.791	+28.117

Meerjarenprognose / renterisiconorm

Op basis van de meerjarenverwachtingen is de inschatting dat Holland Rijnland ook de komende jaren geen geldleningen behoeft aan te gaan. Een renterisico vaste schuld is dan ook niet aanwezig.

PARAGRAAF 4 **BEDRIJFSVOERING**

De rollen en taken van Holland Rijnland zijn als volgt te onderscheiden.

1. Regionaal richtinggevend.

Uitvoering Programma van Afspraken november 2002

Dit zijn taken als regionale woonruimteverdeling, bouwscenario en voortijdig schoolverlaten, infrastructuur, enz.

2. Platformfunctie.

Twee soorten worden onderscheiden.

- A. *uitgeklede secretariaatsfunctie*: een gemeente wil een onderwerp (over een niet-overgedragen taak) op de regionale agenda plaatsen. De rol van de regio is beperkt tot het agenderen voor het betreffende (portefeuillehouders)overleg. De regio heeft geen taak in de voorbereiding. De aanlevering van de stukken, de vraagstelling en de afhechting komt voor rekening van de initiatiefnemende gemeente(n)
- B. *inhoudelijke inbreng van de regio voor een niet overgedragen taak alsnog gewenst*. Hiervoor dient de initiatief nemende gemeente(n) een gemotiveerd verzoek in.

3. Efficiency

Indien aantoonbaar is dat door gezamenlijke uitvoering een goedkoper en/of beter product wordt geleverd .

4. Externe partijen vragen de regio een rol/taak op zich te nemen.

Voor de punten 2B, 3 en 4 geldt dat de taak alleen wordt opgepakt als de meerwaarde is aangetoond, de inzet van regio en gemeenten goed is gedefinieerd en nadat het Algemeen Bestuur hiertoe heeft besloten.

Het bieden van en platform voor onderlinge afstemming tussen de deelnemende gemeenten is en blijft de primaire functie van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

Beleid

De taken van Holland Rijnland zijn vertaald in projectbeschrijvingen. In deze projectbeschrijvingen is het opdrachtgevers- en opdrachtnemerschap geregeld. Het geeft de projectafbakening weer, de projectaanpak, de planning en de fasering evenals de personele inzet binnen Holland Rijnland en de externe inzet, de financiële middelen en de verantwoording.

Met dit instrument moet een betere beheersbaarheid ontstaan van de verschillende projecten en taken.

Voor de begroting 2009 is een werkgroep aan de slag gegaan, bestaande uit deskundigen van een aantal deelnemend gemeenten en Holland Rijnland met als opdracht de begroting van Holland Rijnland transparanter te maken. Dit heeft vorm gekregen door de drie "wat" vragen op te nemen: Wat willen we bereiken? Wat gaan we er voor doen? en Wat gaat het kosten? Met daarbij ook aangegeven hoe dit door middel van SMART gegevens kan worden gemeten. In de begroting 2009 zijn de eerste resultaten zichtbaar. In de begrotingen vanaf 2010 zullen de SMART gegevens verder worden ontwikkeld.

Ambtelijke Organisatie en organisatie ontwikkeling.

Organisatie Holland Rijnland

Externe en interne evaluatie

In 2007 is de basis gelegd voor het doorontwikkelingsproces van de organisatie. In 2008 is het doorontwikkelingsproces gecontinueerd. Er heeft een externe evaluatie¹ van Holland Rijnland

plaatsgevonden op basis van gesprekken met belangrijke actoren (colleges, gemeenteraden en regionaal belanghebbenden). Tevens heeft interne evaluatie plaatsgevonden. Het beeld uit beide evaluaties komt in grote lijnen overeen.

De uitkomsten hebben ertoe geleid dat het Algemeen Bestuur op 29 oktober 2008 de 4 rollen van het samenwerkingsverband heeft herbevestigd:

1. de richtinggevende rol door het formuleren van gezamenlijke strategische doekstellingen en beleid;
2. het bieden van een platformfunctie;
3. het realiseren van efficiency als gezamenlijke uitvoering leidt tot een goedkoper en/of een beter product;
4. de mogelijkheid tot het voldoen aan het verzoek van een externe partij die de regio vraagt een taak of rol op zich te nemen.

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie heeft Holland Rijnland in 2008 een *Veranderagenda* opgesteld met specifieke thema's waaraan vanaf 2008 gewerkt wordt. Deze thema's zijn:

- aanscherpen van de *strategie, visie en kerntaken*. In dat kader worden werkplannen per afdeling opgesteld;
- verbeteren van de *structuur en besturing van de organisatie* en deze afstemmen op de strategie, visie en kerntaken. De organisatiestructuur is gewijzigd (zie onder Wijziging organisatiestructuur);
- versterken van *leiderschap*. Er is een eerste aanzet gegeven voor leerdoelstellingen. Deze worden verder geconcretiseerd in het opleidingsplan 2009;
- versterken van *kwaliteitsmanagement* door beschrijven en inbedden van processen, richtlijnen, lijn- en stafverantwoordelijkheden en huisregels. In 2008 zijn procesbeschrijvingen en Richtlijnen opgesteld en is gestart met de opzet van een projectenboek;
- *opleidingsplan 2008-2009*. Het opleidingsplan is in ontwikkeling. Er zijn een aantal onderwerpen gedefinieerd waarvoor leerdoelstellingen worden opgesteld en werkvormen worden ontwikkeld c.q. gekozen. Het betreft de volgende onderwerpen: leiderschap, adviesvaardigheden en schriftelijke communicatie, presenteren voor iedereen die regelmatig een stuk schrijft voor het DB, opdrachtgever/opdrachtnemerschap voor beleidsmedewerkers/projectleiders en MT, CIEP² voor alle nieuwe medewerkers, groepsvorming voor alle afdelingen;
- *versterken cultuur, houding, gedrag*. In 2008 is gestart met cultuursessies op afdelingsniveau. De cultuursessies moeten een bijdrage leveren aan het versterken van waarden als afspraak is afspraak, het geven en vragen van feedback, de verantwoordelijkheid nemen voor het eigen werk en voor het hele proces;
- *Technologie en kennis*. Voor het kennismanagement i.c. het stimuleren van de ontwikkeling van kennis van en door gemeenten en het vergroten van kennis-

¹ *Evaluatie samenwerkingsverband Holland Rijnland*. Dit is het evaluatierapport dat is opgesteld door Holland Consultancy BV, 27 augustus 2008

² CIEP is een organisatiebrede opleiding die is gericht op het ontwikkelen van persoonlijke effectiviteit. De opleiding is er op gericht om medewerkers, in de dynamische en hectische werkomgeving, regie op de eigen werkzaamheden te laten houden.

uitwisseling met gemeenten is in 2008 een factsheet geïntroduceerd om per gemeente bij te houden wat er speelt om de voortgang bij te houden. In het kader van technologie en kennis zijn tevens de voorbereidingen gestart voor het opstellen en uitvoeren van het Informatisering- en automatiseringplan 2009-2012.

Wijziging organisatiestructuur

Op 1 oktober 2004 zijn de samenwerkingsverbanden Duin en Bollenstreek en de Leidse Regio gefuseerd tot het samenwerkingsverband Holland Rijnland. De ambtelijke organisatie bestaat formeel sinds 1 januari 2005.

Drie jaar na de start hebben verschillende wijzigingen in taakstelling en formatie plaatsgevonden. Daarnaast zijn gemeenten steeds actiever betrokken bij de taken en beoogde resultaten van het samenwerkingsverband en nemen de verwachtingen vanuit de gemeenten toe. De organisatorische inrichting en werking van Holland Rijnland zijn geëvalueerd. Medio 2008 heeft dit geresulteerd in de implementatie van onderstaande nieuwe organisatiestructuur:

De nieuwe organisatiestructuur is in vergelijking tot de oude structuur verbeterd op onder andere de volgende punten:

- programmamanagement en lijnmanagement zijn geïntegreerd in de eenheid Sociale Agenda en in de eenheid Ruimtelijke Agenda. De ambtelijke opdrachtgever is daardoor procesmatig en inhoudelijk verantwoordelijk;

- het onderscheid beleidsmedewerker en projectleider is opgeheven zowel bij de Sociale als Ruimtelijke Agenda. Het aantal kwetsbare eenmansposten op verschillende dossiers c.q. onderwerpen is daarmee gereduceerd;
- de eenheid Sociale Agenda wordt aangestuurd door een hoofd/programmamanager en is uitgesplitst naar beleid en uitvoering;
- onder de eenheid Ruimtelijke Agenda zijn de programma's Ruimte, Economische Zaken en Verkeer en Vervoer samengevoegd. Eenheidsposten zijn daardoor verdwenen en er ontstaat synergie tussen dossiers c.q. onderwerpen;
- in de Eenheid Bestuur & Management Ondersteuning zijn bestuurlijk-juridische ondersteuning, communicatie en het secretariaat ondergebracht ten behoeve van een betere samenwerking van die onderdelen;
- in de Eenheid Middelen, Beheer en Control wordt gewerkt aan een geïntegreerde aanpak van de middelenfuncties (Financiën, Control, P&O, Beheer, I&A, Facilitair en Archief) ten behoeve van de gehele organisatie;
- de secretaris is de algemeen manager en vormt met de vier afdelingshoofden het managementteam. Het hoofd Middelen, Control en Beheer is plaatsvervangend secretaris.

Personeel en Organisatie

Visie

Personeel & Organisatie is in 2008 onderdeel geworden van de Eenheid Middelen, Control en Beheer. In 2008 is in het jaarplan 2009 dat voor de afdeling Middelen is opgesteld onderstaande de visie voor de bijdrage van het onderdeel Personeel & Organisatie vastgelegd:

"Personeel & Organisatie draagt op een zodanige wijze bij aan de HR-cyclus (instroom, doorstroom en uitstroom van personeel) en de ontwikkeling van de organisatie dat de organisatie in staat is zijn strategische doelstellingen te realiseren en dat de werkgeversfunctie adequaat en eigentijds wordt ingevuld.

P&O levert deze bijdrage door het bieden van ondersteuning bij het ontwikkelen van de organisatie, het ontwikkelen van eigentijds en toepasbaar personeelsbeleid, het invullen van de functie van social control, het aanbieden van adequate instrumenten, het ondersteunen van management en medewerkers bij de toepassing daarvan en door het beheren van de personeelsadministratie".

Takenpakket

Het jaarlijkse terugkerend takenpakket van de afdeling Middelen, Beheer en Control voor het onderdeel Personeel & Organisatie Zaken bestaat uit:

- beheer van de personeelsadministratie;
- actualiseren en completeren beleid en regelgeving;
- actualiseren en completeren instrumenten;
- actualiseren rechtspositiereglement;
- monitoren informatie naar het personeel over arbeidsvoorwaarden;
- toetsen op en rapporteren over de toepassing van beleid en regelgeving (Social control);
- begeleiden werving en selectie;
- coördineren van beoordelingscyclus, opleidingsplannen etc.;
- begeleiden bij complexe personeelsdossiers;
- begeleiden uitstroom en ontslag.

Personeel & Organisatie ondersteunt het management in de vorming en onderhoud van het personeelsbeleid en de organisatieontwikkeling.

De doelstelling van het P&O beleid is het versterken van de organisatie via personeelsbegeleiding en stimulering.

Salarisadministratie en personeelsinformatiesysteem

De salarisadministratie voor Holland Rijnland vindt extern plaats. Met ingang van 1 januari 2009 is de salarisadministratie overgegaan van de gemeente Katwijk naar bureau een extern bureau. In 2008 is deze overgang voorbereid. Ook heeft Holland Rijnland per 1 januari 2009 een personeelsinformatiesysteem in gebruik genomen. Het systeem wordt rechtsreeks gevoed met gegevens die voorkomen uit de salarisverwerking.

Rechtspositieregeling

Per 1 juli 2008 kent Holland Rijnland zijn eigen rechtspositieregeling. De regeling is geënt op de CAR-UWO.

In 2008 zijn voorbereidingen getroffen om de regeling in het voorjaar van 2009 webbased beschikbaar te stellen voor de medewerkers van Holland Rijnland.

Update functiebeschrijvingen

In 2008 zijn de functiebeschrijvingen herzien. De formele vaststelling en waardering vindt in 2009 plaats.

Tevens worden in 2009 functiespecifieke competenties benoemd die zijn afgeleid van missie van de organisatie.

Kwantitatieve personeelsgegevens

Personeelsbestand

Eind 2008 waren 61 werknemers in dienst op een formatie van 51,90 fte. Het personeelsbestand van 61 medewerkers bestaat uit 39 vrouwen en 22 mannen.

Uit- en instroom

In 2008 hebben 6 medewerkers de organisatie verlaten en zijn 14 medewerkers in dienst gekomen.

Stagiaires

In 2008 zijn 4 stagiaires werkzaam geweest bij Holland Rijnland, 3 bij de Sociale agenda / Jongerenloket en 1 bij de eenheid Bestuur en Management ondersteuning.

Ziekteverzuim

Zoals uit onderstaande verzuimcijfers blijkt, zet de dalende tendens in het ziekteverzuim in 2008 door.

Het verzuim wordt grotendeels veroorzaakt door langdurig verzuim.

Tabel ziekteverzuim uitgesplitst in lang, middellang en kort verzuim

<i>Verzuimsoort</i>	<i>Ziekteverzuim 2008</i>	<i>Ziekteverzuim 2007</i>
Lang > 30 dagen	4,34%	6,50%
Kort < 6 dagen	1,19%	1,46%
Middellang 6-30 dagen	0,92%	1,17%

Sociaal Medisch Team (SMT)

Het SMT bestaande uit het MT en de bedrijfsarts is in 2008 5 keer bij elkaar geweest.

Daarbij is vooral gesproken over langdurig verzuim en de verzuimaanpak in die gevallen.

Preventieve maatregelen

In 2008 heeft de werkgever de medewerkers aangeboden om zich kosteloos te laten inenten tegen influenza. Van dit aanbod hebben 4 medewerkers gebruik gemaakt.

Commissie Ongewenste Omgangsvormen

De Commissie Ongewenste Omgangsvormen heeft in 2008 niet vergaderd. Eind 2008 heeft een herbenoeming plaatsgevonden van de voorzitter, de vertrouwenspersoon en de werknemersvertegenwoordiger en de plaatsvervangende werknemersvertegenwoordiger. Tevens is een nieuwe werkgeversvertegenwoordiger en een plaatsvervangende werkgeversvertegenwoordiger benoemd.

De vertrouwenspersoon heeft in 2008 2 meldingen binnen gekregen en afgehandeld.

OR-reglement

De ondernemingsraad heeft in 2008 een reglement vastgesteld en ter informatie aangeboden aan het bestuur en de medewerkers.

Informatie en Automatisering

Het jaar 2008 stond in het teken van de volledige technische en softwarematige integratie van de I&A omgeving. Door deze operatie konden de servers van RBL en Holland Rijnland bij elkaar worden gevoegd in 1 ruimte. Na een groot aantal voorbesprekingen en plannen heeft dit na goedkeuring van het bestuur omstreeks mei 2008 zijn beslag gehad. De servers van RBL zijn verplaatst en in de algemene computerruimte gezet.

Omdat de server-ruimte geen goede ventilatie had voor de extra servers, en het van belang is de ruimte goed te koelen, is een koeling geplaatst. Deze zorgt voor de optimale temperatuur van ongeveer 20 graden. Verder zijn alle servers in een 19 inch rack geplaatst. Door het bijplaatsen van een smart-switch is het mogelijk met 1 toetsenbord scherm en muis alle servers te bedienen. Hierdoor kan de ruimte beter worden benut. De RBL-servers zijn vervolgens onder het beheerscontract van een extern bedrijf geplaatst. De complete data van alle servers wordt op 1 backup-tape geplaatst. Meerdere sets zorgen voor een adequate restore mogelijkheid. Alle servers zijn ook voorzien van een no-break installatie. Het technisch beheer en het systeembeheer zijn nu ondergebracht bij de afdeling MBC. In deze periode is er naast het Jongerenloket Leiden ook in Lisse een Jongerenloket gestart. Hiervoor moesten diversen technische zaken worden geregeld. Het is nu zowel mogelijk om naast het beheer van Leiden ook dat van Lisse te doen vanaf dezelfde locatie als de andere interne Holland Rijnland servers.

In de tweede helft van het verslagjaar is bij RBL een definitieve keuze gemaakt voor het soort aansluiting op het GBA-systeem. Nu is het mogelijk om via CompT&T op alle pc's bij RBL toegang te krijgen op GBA-V (verstrekkingen) voor adhoc vragen en processen verbaal. Verdere toegang is er naar de RBL GBA mailbox. Voor salariering en rechtspositie is aan het eind van het jaar besloten om deze niet meer af te nemen bij de gemeente Katwijk. Door een overeenkomst aan te gaan met een extern bedrijf is het mogelijk om zowel de rechtspositie als de salarissen verder te professionaliseren. Er is een begin gemaakt met het project digitalisering en document management systeem. Het huidige pakket Walvis wordt niet meer vernieuwd door de ontwikkelaar en er is een wens om te komen tot het digitaliseren van documenten en processen. Voordat dit wordt vertaald naar een pakket moet eerst de huidige situatie en de gewenste situatie worden onderzocht en worden vastgelegd. Dan kan er pas een echte keuze worden gemaakt tussen de verschillende aanbieders. Het doel is wel dat het uiteindelijk gekozen pakket voor zowel Holland Rijnland als RBL zal worden ingezet. Aansluiten bij de ontwikkelingen van RBL (zoals de pilot bij Prevalent) is dus heel belangrijk. In 2009 wordt dit hele onderwerp verder worden uitgewerkt.

PARAGRAAF 5 VERBONDEN PARTIJEN

In deze paragraaf aangegeven met welke partijen het samenwerkingsorgaan bestuurlijke en financiële belangen heeft. Dit betreffen deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht.

Voor het samenwerkingsorgaan is dit niet aan de orde.

PARAGRAAF 6 BTW-compensatiefonds

Een gemeenschappelijke regeling in de vorm als dit samenwerkingsorgaan wordt niet de BTW-heffing betrokken. De BTW blijft dan voor de gemeenschappelijke regeling een kostenpost. Alleen een gemeenschappelijke regeling, die op de prestaties een winsttoeslag oplegt en daardoor doet aan vermogensvorming heeft recht op aftrek van BTW. Dit laatste is niet voor Holland Rijnland van toepassing.

Voor de begroting van het Holland Rijnland is er derhalve niets veranderd. Evenals voorgaande jaren zijn alle lasten bruto geraamd.

Met ingang van 1 januari 2003 hebben provincies en gemeenten te maken met het BTW-compensatiefonds. Per individuele gemeente zal een opgave moeten worden verstrekt welke voorbelasting compensabel is en kan worden doorgeschoven naar de betreffende gemeente. De deelnemende gemeente kan deze kosten dan meenemen met de opgave voor het BTW-compensatiefonds.

Met betrekking tot de betaalde BTW inzake het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) geldt een aparte regeling. Holland Rijnland vraagt deze BTW terug van de Provincie Zuid-Holland.

Hierna is een overzicht weergegeven van de doorgeschoven BTW in 2008.

BTW 2008

Gemeente	Aantal inwoners per 1 jan 2008 bron CBS	Door te schuiven BTW					Totaal 2008
		Holland Rijnland	Leidse Regio	Duin- en Bollenstreek	RBL	Bezwarencie urgentie	
Alkemade	14.481	17.581,10	98,24			1.666,22	19.345,56
Leiden	116.878	141.899,26	792,95		9.760,67	13.448,31	165.901,19
Leiderdorp	26.376	32.022,58	178,94		2.202,70	3.034,90	37.439,12
Voorschoten	22.861	27.755,09	155,10		1.909,16	2.630,45	32.449,80
Zoeterwoude	8.303	10.080,51	56,33		693,40	955,37	11.785,61
Oegstgeest	22.367	27.155,33	151,75		1.867,90	2.573,61	31.748,59
Leidse regio	211.266						
Hillegom	20.348	24.704,10		7.478,35	1.699,29	2.341,30	36.223,04
Katwijk	61.180	74.277,43		22.485,04	5.109,24		101.871,71
Lisse	22.131	26.868,81		8.133,64	1.848,20	2.546,46	39.397,11
Noordwijk	24.906	30.237,88		9.153,52	2.079,94	2.865,75	44.337,09
Noordwijkerhout	15.399	18.695,62		5.659,48			24.355,10
Teylingen	35.308	42.866,74		12.976,49	2.948,63	4.062,64	62.854,50
DB-streek	179.272						
Totaal	390.538	474.144,45	1.433,31	65.886,53	30.119,13	36.125,01	607.708,42